

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	2
2. Problemfelt	4
3. Teori	12
3.1 Forskningen i den kreative klasse	15
3.2 Kreative bymodeller	19
3.3 Kritisk diskussion af Floridas teori	21
3.4 Nuancering af begrebet om den kreative klasse	26
4. Metode	31
4.1 Operationalisering	31
4.2 Opbygning af spørgeskemaet	32
4.3 Udtrækning af respondenter	34
4.4 Validitet, reliabilitet og generaliseringsmuligheder	38
5. Analyse	46
5.1 Undersøgelsens resultater præsenteres	46
5.2 Analyse på flere variable	54
5.3 Analysedelen	59
5.4 Teoretisk forklaringsramme	72
6. Konklusion	76
7. Litteraturliste	79
8. Bilag	82
Bilag 1	82
Bilag 2	82
Bilag 3	88
Bilag 6	128
Bilag 7	134
Bilag 8	135
Bilag 9	135
Bilag 10	136
Bilag 11	137

1. Indledning

Dette speciale vil tage sit udgangspunkt i, hvilke faktorer der kan være udslagsgivende for, at højtuddannede vælger at blive boende i Nordjylland efter endt uddannelse. Fastholdelse og tiltrækning af borger er generelt vigtigt for kommuners samlede udvikling både på grund af deres betydning for skatteindtægter og i deres egenskaber som værende iværksættere, arbejdskraft og kunder i private virksomheder (Smidt-Jensen og Lorentzen, 2011 : 168). At gøre stedet attraktivt er dermed kommet i centrum i mange kommuner og regioner, og derfor medfører det også i højere grad investeringer i byfornyelse, bedre fritids - og forbrugsmuligheder. Denne type investeringer i rammerne for en by kan kaldes investeringer i ”people climate¹”, og den type af strategier kan have et bredere økonomisk formål, hvor det i høj grad handler om at forbedre den demografiske, beskæftigelsesmæssige og økonomiske udvikling i et regionalt område (Smidt-Jensen og Lorentzen, 2011 : 12). Dette skal ses i lyset af, at den globale kamp om den attraktive arbejdskraft er i fuld gang (Florida, 2008 : 16 og 20ff), og derfor er det også blevet et interessant spørgsmål, hvad der kan fastholde højtuddannede i den nordjyske region. Fastholdelse af akademikere bliver ikke mindre vigtigt i Nordjylland, da regionen står overfor store udfordringer i forhold til at tiltrække og fastholde højtuddannede.

De store byer vokser eksplosivt

Der er en global trend i gang, hvor mennesket flygter fra landet mod byerne, og den forventes at fortsætte for fuld kraft i fremtiden, og det har resulteret i, at der for første gang i historien bor flere mennesker i byerne, end der bor på landet, og derfor taler man om, at mennesket er blevet til homo urbanus – bylivsmennesket². Denne udvikling er også kommet til Danmark. De seneste tal fra Danmarks statistik viser en tydelig tendens til, at flere og flere unge mennesker mellem 20 og 30 år drager mod de store byer herunder Aalborg³, og ifølge geografiprofessor Christian Wichmann Matthiessen⁴ er det bl.a. de levende storbyers kulturtilbud, der har en tiltrækningskraft på unge. Derudover pointerer han, at mange virksomheder er meget interesserede i et stærkt arbejdsmarked, og de er meget bevidste om, at der er en meget større andel af højtuddannede i de store bycentre⁵. Andre forskere har fremført samme pointe om, at virksomhederne i videnssamfundet typisk lokaliserer sig i de områder, hvor den veluddannede arbejdskraft bor, mens virksomhederne i

¹ Se definitionsafsnit - bilag 1

² Vi kan lige så godt værne os til LIVET I BYEN - en artikel i Berlingskes serie om Global myldretid – 17.07.2011

³ <http://www.dst.dk/Statistik/BagTal/2011-07-011-unge-forlader-provinsen.aspx> - 04.08.2011

⁴ Christian Wichmann Matthiessen er professor i geografi ved Københavns universitet

⁵ Danske storbyer vokser eksplosivt – en artikel i Berlingskes serie om Global myldretid – 18.07.2011 (forsiden af papirudgaven)

industriamfundet i langt større grad placerede sig i områder, der var tæt på råstoffer, samt hvor der var et veludviklet trafiknet og adgang til faglært og ufaglært arbejdskraft (Windelin og Bom, 2005 : 9). Når det så tydeligt viser sig, at der sker store vandringar mod byerne i disse år, så er det interessant at afprøve Richard Floridas teori om den kreative klasse i en nordjysk kontekst. Floridas hypotese er, at det i virkeligheden er attraktive byer, der lokker kreative og højtuddannede mennesker til byerne, hvorefter de lokker virksomheder og arbejdspladser til disse byer.

I de nordiske lande har der været en erkendelse af, at man er nødt til at fastholde talentfulde unge mennesker, da der er få indbyggere i disse lande, og derfor har politiske beslutningstagere på både statsligt og regionalt niveau interesseret sig for Floridas teser (Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 426).

I en nordjysk sammenhæng eksisterer der kun en stor by, og det er Aalborg, og byen fungerer som den store regionale vækstmotor (Aalborg kommune, 2011 : 8). Aalborg forventes at vokse eksplosivt frem mod 2040, hvor byen er estimeret til at vokse med 12%⁶. Ikke mindst mange unge drager mod byen for at studere, men der er også en tydelig tendens til, at rigtig mange veluddannede unge forlader den nordjyske region efter endt uddannelse, og dette er et problem, da den demografiske udvikling tydeligvis bliver et problem for Nordjylland.

Denne høje nettoaflytning af fremtidens arbejdskraft blev bl.a. i den seneste Regional erhvervsudviklingsstrategi- og handlingsplan for Nordjylland også anset som en stor trussel mod Nordjysk vækst. Specielt hæfter man sig ved, at det er svært at fastholde højt kvalificerede arbejdskraft, og at der især er mange unge med en videregående uddannelse, der flytter fra regionen (Vækstforum Nordjylland 2010 : 7b). Derfor er formålet med dette speciale at undersøge, hvordan man i højere grad kan fastholde højtuddannede i Nordjylland, og i den forbindelse vil jeg teste betydningen af Floridas teser om, at det er byens stedkvaliteter, der er afgørende for, hvor kreative mennesker bosætter sig. Denne teori vil blive holdt op imod klassisk økonomisk teori, hvor det er forekomsten af beskæftigelsesmuligheder i en region, der anses for at være den forklarende årsag til, at veluddannede flytter til området, og at der dermed skabes regional vækst. I det næste afsnit vil jeg påvise, at Nordjylland har svært ved at fastholde kandidater, der bliver uddannet fra landsdelens universitet.

⁶ Danske storbyer vokser eksplosivt – en artikel i Berlinskes serie om Global myldretid – 18.07.2011 for siden af (papirudgaven) og <http://www.dst.dk/Statistik/BagTal/2011-07-011-unge-forlader-provinsen.aspx> - 04.08.2011

2. Problemfelt

I dette afsnit vil jeg først redegøre for at fastholdelse af højtuddannede er en udfordring i Nordjylland. Derefter vil jeg præsentere min problemformulering, der er udledt af diskussionen om, det er særlige stedkvaliteter ved en by eller region, der tiltrækker højtudannede personer, eller om der er muligheden for at finde et job, der er det afgørende for, om man kan fastholde akademikere i et regionalt område.

Grunden til at jeg har valgt at beskæftige mig med problematikken omkring fastholdelse af højtuddannede i Nordjylland, skyldes i høj grad, at flere rapporter har dokumenteret, at Nordjylland vil komme til at stå overfor nogle beskæftigelsesmæssige udfordringer i fremtiden, da der vil komme til at mangle en arbejdsstyrke med de rette kompetencer, hvilket bl.a. kan begrundes i den demografiske udvikling(Nielsen, 2008 : 11). Derudover er det blevet påpeget, at det lave uddannelsesniveau i regionen, og manglen på højtuddannede (Kongshøj Madsen, 2008: 76, Region Nordjylland, 2008b : 27 og Vækstforum Nordjylland, 2010c : 6) bliver et problem, da man forventer, at fremtidig vækst vil blive skabt med baggrund i innovation og kreativitet. Viden og kompetencer bliver derved afgørende for evnen til at skabe vækst og konkurrere med andre regioner og lande(Vækstforum Nordjylland 2010c : 15), og får de nordjyske virksomheder ikke arbejdskraft med de fornødne kompetencer, så kan de få svært ved at klare sig i den globale konkurrence(Nielsen, 2008 : 42).

Den regionale udviklingsplan(Rup'en) har til formål at finde svar på, hvordan man kan udvikle og skabe vækst i Region Nordjylland i fremtiden. I denne proces har man bl.a. fokuseret på, hvad man kan gøre for at mindske den fraflytning af højtuddannede arbejdskraft, der har fundet sted i den nordjyske region(Region Nordjylland, 2008a : 5), og det har været et fokusområde, da erhvervsudviklingen i Nordjylland er tæt forbundet med udviklingen indenfor arbejdskraft, beskæftigelse og uddannelse(Region Nordjylland, 2008a : 16). Ikke mindst kompetente medarbejdere er en forudsætning for, at nordjyske virksomheder kan skabe vækst og innovation, og på den måde forbedre virksomhedernes konkurrenceevne på et globalt marked(Region Nordjylland, 2008: 17a). I dette lys bliver fastholdelse af akademikere ikke mindre vigtigt, når der sker en overgang fra arbejdsintensiv produktion til mere vidensintensiv produktion, og det gør, at der bliver stillet større krav til medarbejdernes kompetencer på de nordjyske arbejdspladser(Region Nordjylland, 2008a). Desuden er der den risiko, at denne overgang fra et industrisamfund til et videns- og oplevelsessamfund kan medføre, at mange af de traditionelle jobs vil forsvinde ud af

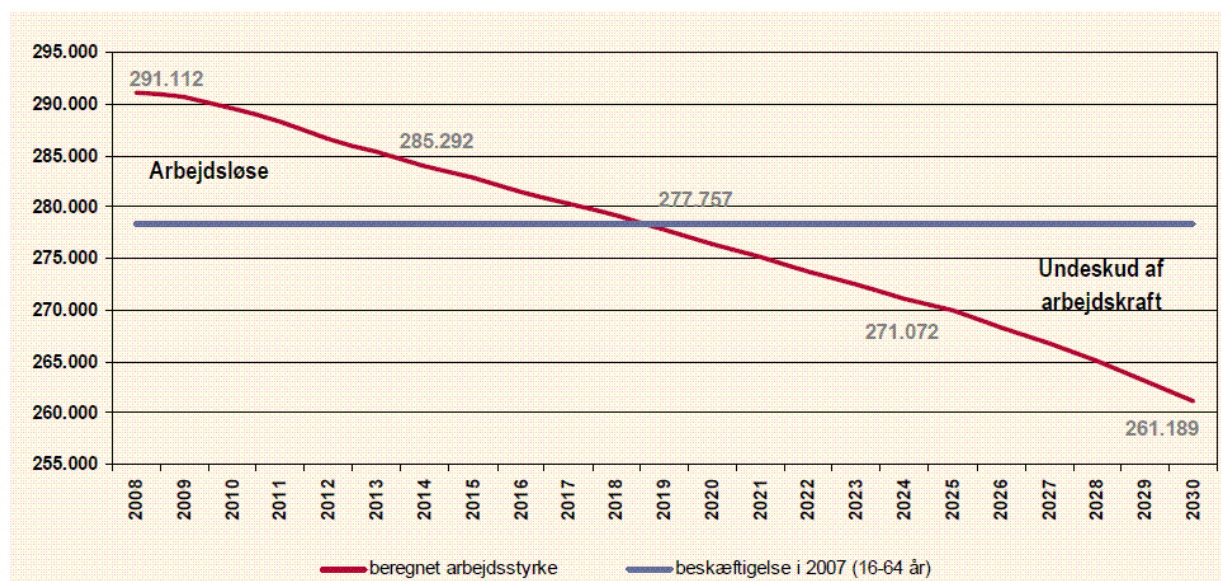
regionen(Vækstforum Nordjylland 2010b : 8), mens kreativitet og innovation kommer til at spille en større rolle i den globale vidensøkonomi (Region Nordjylland, 2008b: 25), og derfor skal Aalborg også leve af at være en vidensby i fremtiden(Aalborg kommune, 2011 : 12).

Den demografiske udfordring i Nordjylland

Det er efterhånden veldokumenterede, at der vil blive færre unge i arbejdsstyrken, og flere ældre der trækker sig ud af arbejdsmarkedet over de kommende år, og dermed bliver der mangel på arbejdskraft i Nordjylland(Vækstforum Nordjylland 2010 : 7b, og Vækstforum Nordjylland 2010a : 5, Kongshøj Madsen, 2008: 75 og Nielsen, 2008 : 41 og 51). Derudover er Region Nordjylland den eneste region i Danmark, hvor man forventer et faldende befolkningstal, og dermed en faldende arbejdsstyrke i de kommende årtier, og det vil naturligvis påvirke størrelsen af arbejdsstyrken på længere sigt(Region Nordjylland, 2008a, : 14 og Karrierecentret 2009, : 36).

Den nedenstående figur viser en fremskrivning af den demografiske udvikling i Nordjylland⁷.

Figur 1 Fremskrivning af arbejdsstyrken i Nordjylland²

Kilde: Danmarks Statistik; Prog408 og Ras1F1, egne beregninger

Befolkningsfremskrivninger er altid behæftet med unøjagtigheder, og derfor kan der være små forskelle i forskellige estimeringer af befolkningsudviklingen i Nordjylland. Ovenstående figur viser, at arbejdsstyrken vil falde kraftigt frem til 2030, således vurderes det, at der i 2030 vil være næsten 30.000 færre personer i den nordjyske arbejdsstyrke end i dag, mens arbejdsstyrken vil falde med 20.000 personer frem mod 2025(Vækstforum Nordjylland 2010a: 5). Andre befolkningsfremskrivninger tyder på samme tendens til, at Nordjylland i 2030 vil mangle personer i

⁷ Figuren er hentet fra Udbud af arbejdskraft - Den demografiske udfordring, BR Nordjylland 2008 : 4

arbejdsstyrken, og estimatet er, at der vil mangle 33.500 personer i arbejdsstyrken i 2030(Nielsen, 2008 : 41).

Fraflytning fra Nordjylland

Konkurrencen om arbejdskraft er allerede ret hård i dag, og med de fremskrivninger der eksisterer af arbejdsstyrken frem mod 2030, så er der intet der peger i retningen af, at konkurrencen om den veluddannede arbejdskraft vil blive mindre i fremtiden. I denne sammenhæng bliver det derfor vigtigt for den nordjyske region, at kunne gøre sig attraktiv overfor den kvalificerede arbejdskraft, og derigennem kunne fastholde og tiltrække kompetent arbejdskraft, da man vil være i konkurrence med bl.a. Aarhus, Trekantsområdet, Øresundsområdet og de nordeuropæiske metropoler om den attraktive arbejdskraft(Nielsen, 2008 : 44).

Utallige rapporter peger på den samme udfordring om, at man i Nordjylland er dårlige til at fastholde højtuddannede arbejdskraft, og at det fører til, at mange veluddannede fraflytter regionen (Copenhagen economics, 2005 : 6 og 23f), og ifølge Vækstforum Nordjylland bliver manglen på højtuddannet arbejdskraft en hovedudfordring for den nordjyske region på længere sigt. Vækstforum skønner, at region Nordjylland hvert år mister ca. 1000 personer fra arbejdsstyrken på grund af fraflytning, og de der flytter væk fra regionen, er overvejende personer i aldersgruppen 20-30 år, og det er typisk personer med, eller som er i gang med en længerevarende videregående uddannelse(Regeringen og Vækstforum Nordjylland 2010c: 1 og Vækstforum Nordjylland, 2009 : 8).Vækstforum konkluderer, at det faldende befolkningstal og nettoudflytningen til andre regioner fører til et fald i arbejdsstyrken, hvilket er en stor udfordring i relation til at opretholde velfærd i regionen på lang sigt. Derfor bliver der behov for at bremse den faldende arbejdsstyrke samtidig med, at det bliver en udfordring at tiltrække og fastholde højtuddannede(Vækstforum Nordjylland, 2009 : 8b), da det især er de mest veluddannede grupper, der flytter væk fra regionen(Vækstforum Nordjylland, 2009 : 9b).

Den regionale vækstreddegørelse kom frem til en lignende vurdering af, at der sker en netto fraflytning af unge ud af regionen. Disse tal viste, at Nordjylland i perioden fra 2007 til 2009 mistede ca. 800 unge om året, og derfor konkluderes det også, at det er en væsentlig udfordring for regionen at holde på de unge og specielt de unge med en længevarende uddannelse. Det drejer sig særligt om de veluddannede, der fraflytter regionen enten for at starte på en uddannelse, eller fordi de ikke kan finde deres første job i Nordjylland(Vækstforum Nordjylland, 2010a : 4).

Tabel 1.1: Region Nordjyllands flyttebalance i forhold til andre landsdele og byer, 2007 til 2009

	København by	Københavns omegn	Nordsjælland	Bornholm	Østsjælland	Vest- og Sydsjælland
Til Nordjylland	1.329	677	622	42	277	809
Fra Nordjylland	2.310	703	452	53	217	704
Netto	-981	-26	170	-11	60	105
	Fyn	Syddjylland	Århus	Østjylland	Vestjylland	Ialt
Til Nordjylland	948	1.753	1.904	2.817	3.095	14.273
Fra Nordjylland	868	1.753	3.496	2.484	2.915	15.955
Netto	80	0	-1.592	333	180	-1.682

Den ovenstående figur kommer fra den regionale vækstregørelse⁸, og den viser, at det hovedsageligt er i forhold til København og Aarhus, at Nordjylland mister mange unge.

Tallene indikerer også, at der er forskelle på de regionale arbejdsmarkeder i Danmark, og i forhold til dem så deler Nordjylland karaktertræk med en række ”udkantsområder”, der er pressede af ”hjerneflugt” til Østdanmark(Kongshøj Madsen, 2008 : 67). Det er rimelig tydeligt, at langt flere højtuddannede end kortuddannede flytter mod øst, og dermed bliver andelen af personer med en lang videregående uddannelse markant højere i Aarhus og København, end den er i Nordjylland. En af årsagerne til at der eksisterer denne forskydning mellem regionerne, angående antallet af veluddannede er, at de højtuddannede i langt større grad søger fra Vestdanmark mod Østdanmark, mens det er langt færre højtuddannede, der søger fra Østdanmark mod Vestdanmark(Kongshøj Madsen, 2008: 73 og Windelin og Bom, 2005 : 2). Derudover konstateres det, at jo højere uddannelsesniveaue er, desto større er tilbøjelighed til at flytte til Hovedstadsregionen(Windelin og Bom, 2005 : 8), og derfor er det nok ikke tilfældigt, at Region Nordjylland har en målsætning om, at der skal skabes flere attraktive arbejdspladser for højtuddannede i regionen(Region Nordjylland 2008a : 79).

Mange højtuddannede forlader Nordjylland

Karrierecentret ved Aalborg Universitet udgav i 2008-2009 en større undersøgelse af, hvor kandidater fra AAU får jobs, og i den forbindelse rejser de spørgsmålet om, det er et problem for Nordjylland, at 40% af de nordjyske virksomheder angiver, at de havde problemer med at rekruttere den kompetente arbejdskraft, samtidig med at de højtuddannede i stor stil forsvinder ud af regionen for at finde et job. Undersøgelsen konkluderede, at kandidater fra AAU var meget mobile, og søgte job bredt i landet, hvilket også resulterede i, at knap 2/3 fik deres første job udenfor region Nordjylland(Karrierecentret, 2009, 12). En tidligere undersøgelse har vist den samme tendens til, at

⁸ Figuren er hentet fra den regionale vækstregørelse 2010 side 13

mange kandidater fra AAU søger væk fra regionen efter endt uddannelse, og man kom frem til, at det kun var 44% af dem, der blev kandidater fra AAU i perioden 1993-2003, der i 2004 stadigvæk boede i regionen(Inside Consulting, 2005 : 22). Slutteligt fremgår det af Rup'en, at hele 60% af kandidaterne fra AAU får deres første job udenfor regionen, og det er derfor en målsætning at fastholde flere højtuddannede i regionen, da det er en vigtig regional vækstdriver(Region Nordjylland 2008a : 79). Disse rapporter er med til at tegne et billede af, at Nordjylland ikke får glæde af op mod 55-60% af alle de kandidater, der bliver uddannede ved AAU.

I Rup'en beskrives det, hvordan kompetencer skaber jobs(Region Nordjylland, 2008a : 32), og ud fra dette synspunkt er det en uheldig udvikling at mange akademikere, der besidder en lang række kompetencer, forlader Nordjylland efter, at de har studeret i årevis i regionen. Derfor er det heller ikke tilfældigt, at man lægger op til, at fastholdelse af veluddannede arbejdskraft er vigtig. De nordjyske virksomheders adgang til kompetent arbejdskraft er den afgørende faktor for, at udnytte de vækstpotentialer der findes i Nordjylland, og dermed er en veluddannet arbejdsstyrke en essentiel forudsætning for at skabe vækst region(Region Nordjylland, 2008a : 68). Derfor bliver det også vigtig, at der sikres jobmuligheder for bl.a. de nyuddannede, så de kan blive fastholdt i regionen, og dermed være med til at skabe vækst i fremtiden(Region Nordjylland, 2008a : 69). Samtidig må man sige, at fastholdelse af akademikere ikke mindre betydningsfuldt, når Region Nordjylland er den eneste region i landet, hvor der forventes et faldende i befolkningstallet. Derudover viser tidligere erfaringer, at det har været vanskeligt at tiltrække akademisk arbejdskraft til Nordjylland fra andre regioner(Karrierecentret, 2009 : 36 og Copenhagen Economics APS og Inside Consulting, 2005 : 23f). Dermed bliver det en væsentlig udfordring, at fastholde den veluddannede arbejdskraft, der uddannes på Aalborg Universitet, som er den eneste uddannelsesinstitution, der uddanner akademiske kandidater i Nordjylland.

Særlige bymæssige kvaliteter eller beskæftigelsesmuligheder?

Det forrige afsnit har grundigt dokumenteret, hvorfor det er vigtigt, at der bliver fastholdt flere højtuddannede i regionen, og dette fører mig videre til en diskussion af, om det er særlige bymæssige kvaliteter eller muligheden for at finde et job, der kan fastholde højtuddannede i et bestemt geografisk område.

Geografisk mobilitet sker, når fordelene er større og ulemperne mindre ved det nye bosted. I denne sammenhæng har den enkeltes præferencer for, hvor og hvordan man vil bo og arbejde en stor rolle(Skifter Andersen, 2010 : 5f). Dermed er to væsentlige aspekter for fastholdelse af arbejdskraft,

at en by eller region kan tilbyde attraktive stedkvaliteter, hvor det er dejligt at bo. Derudover er muligheden for at finde et job i området også en faktor, der forventes at have betydning for bosætningspræferencer. Dog kan det virke underligt, at der ikke har været meget forskning betydningen af byens rolle i forhold til fastholdelse af højtuddannede, når betydning af, hvor man gerne vil bo, tilsyneladende er ret vigtigt for geografisk mobilitet. Derfor vil hovedfokus i dette speciale ligge på, hvilken betydningen Aalborgs bymæssige kvaliteter har for, om man kan fastholde højtuddannede i Nordjylland. Det andet væsentlige aspekt for bosætningspræferencer er arbejdsstedets geografiske lokation, og derfor vil betydningen af dette i forhold til bosætningspræferencer, blive det andet store omdrejningspunkt i specialet.

I den traditionelle økonomiske teori har man altid først og fremmest set menneskers bosætningsmønstre som værende bestemt af arbejdsmarkedet (Skifter Andersen, 2010 : 40).

På denne måde determinerer arbejdsstedets lokalisering, hvor arbejdstageren kommer til at bosætte sig. Det antages, at arbejdsstedet vælges først, og derefter vælges bosted (Skifter Andersen, 2010 : 6). Dog er der i den nyere litteratur omkring geografisk mobilitet sat spørgsmålstegn om, det også er arbejdsstedet, der får mennesker til at flytte til bestemte områder, eller om det er bostedet, der vælges først. Skifter Andersen mener således, at det ofte er bostedet, der vælges først, og at arbejdstageren derefter ofte vælger at finde et nyt arbejde, eller pendle til det gamle arbejde (Skifter Andersen, 2010 : 6f). Efterkrigstidens fokus på produktion i form af industriel udvikling blev i kommuner og regioner omsat til bestræbelser på at tiltrække virksomheder for at skabe arbejdspladser. Dette skete igennem skattelettelse, billigere boliggrunde eller andre ydelser, der var med til at sænke investerings- og driftsomkostningerne. I dag konkurrerer virksomhederne oftere på viden, mens de manuelle arbejdspladser forsvinder ud af Danmark til lande, hvor produktionsomkostningerne er lavere. Derfor er det i dag snarere udbuddet af kvalificerede og højtuddannede arbejdskraft, der har betydning for at et område kan tiltrække virksomheder. Floridas teori om den kreative klasse peger derfor på, at det ikke er virksomhederne, men arbejdskraften som skal være omdrejningspunktet for byers og regioners udviklingspolitik (Smidt-Jensen og Lorentzen, 2011 : 11). Derfor argumenterer Florida for, at det er vigtigt at kunne tiltrække den kreative arbejdskraft, og dette kan man gøre igennem skabelsen af et attraktivt ”people climate”⁹.

Lige siden Richard Floridas bog om den kreative klasse har forskere og byplanlæggere haft fokus på sammenhængen mellem oplevelsesmuligheder og lokal vækst (Smidt-Jensen og Lorentzen, 2011 : 20), og dermed var startskuddet til disse nye trendsættende tanker omkring, at det er bestemte og

⁹ Se definitionsafsnit - bilag 1

attraktive steder, der tiltrækker den højtuddannede arbejdskraft, Floridas bog om ”The Rise of the Creative Class fra 2002”(Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 426 og Vaarst Andersen og Lorenzen, 2009b : 368). Tankerne i denne bog står dermed i skærende kontrast til den klassiske økonomiske teori omkring regional vækst, og den er interessant, da den har sit hovedfokus på byens betydning for tiltrækning og fastholdelse af højtuddannede, og som det blev beskrevet i indledningen, så er der en global tendens til, at mennesker flokkes mod byerne, og derfor kan det være relevant at undersøge, hvilken betydning byen spiller i denne forbindelse, og om særlige bymæssige stedkvaliteter kan medføre, at man kan fastholde flere akademikere.

Dette fører mig videre til problemformuleringen i dette speciale, som lyder som følgende.

Problemformulering:

Hvilken betydning har ”people climate” for, om man kan fastholde kandidatstuderende fra Aalborg Universitet i Nordjylland efter endt uddannelse?

Dermed vil genstanden for denne undersøgelse blive en test af Floridas hypoteser i en nordjysk kontekst, og det er også interessant af en anden årsag, da Floridas tankesæt i høj grad er blevet adopteret af danske kommuner(Smidt-Jensen og Lorentzen, 2011 : 12 og Skot-Hansen, 2007 : 61ff). Ikke mindst i de 11 nordjyske kommuner har denne type tanker omkring kultur - og oplevelsesøkonomi været udbredt(Smidt-Jensen og Lorentzen, 2011 : 165), og samtidig er den regionale erhvervsstrategi i Nordjylland præget af tanker om at satse på kultur- og oplevelsesøkonomi i forhold til skabelse af vækst(Smidt-Jensen og Lorentzen, 2011 : 166), og det samme gør sig gældende i den regionale udviklingsplan(Smidt-Jensen og Lorentzen, 2011 : 178). I Aalborg er man også kommet frem til den erkendelse, at ”people climate” er en meget vigtig faktor, når det handler om at tiltrække og fastholde den højtuddannede arbejdskraft(Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 49f).

Dermed tyder meget på, at Floridas tanker om skabelse af et attraktivt ”people climate” igennem f.eks. satsning på gode fritids- og underholdningsmuligheder, også er blevet udbredt i Nordjylland.

Det ser dermed ud til at mange kommuner i Nordjylland har investeret i ”stedet”, så de kunne blive en attraktion i sig selv, og derved være med til at fastholde og tiltrække ”attraktive” indbyggere(Smidt-Jensen og Lorentzen, 2011 : 28). Blandt mange forretningsfolk, trendplanlæggere og lokalpolitikere er Floridas teori blevet et hit(Skot-Hansen, 2007 : 49). Selvom mange er enige i,

at bymæssige kvaliteter har stor betydning for bosætningspræferencer, så er der faktisk ikke lavet ret meget forskning i, hvilken betydning bosætningsstedet har for evnen til at fastholde højtuddannede. Floridas teori giver et bud på, hvad der tiltrækker kreative og højtuddannede personer til bestemte steder, og dermed er det blevet muligt at undersøge, hvilken rolle byens stedkvaliteter spiller for, at højtuddannede ønsker at bosætte sig i et bestemt geografisk område. Det er det nye og interessante, som Floridas teori om den kreative klasse frembringer, og da det ikke har været undersøgt i en nordjysk kontekst, hvilken betydning satsninger på at skabe et attraktivt "people climate" i Aalborg har af effekt på, om det kan få højtuddannede til at bosætte sig i Nordjylland, så vil det være et interessant perspektiv at inddrage i debatten omkring, hvordan man kan fastholde flere højtuddannede i regionen. Ofte har man hørt, at den nordjyske erhvervsstruktur spiller en væsentlig rolle for, at mange højtuddannede forlader regionen efter endt uddannelse (Vækstforum Nordjylland 2010a, : 6 og Region Nordjylland, 2008 : 36), og derfor er det også interessant at få belyst, hvilken rolle Aalborgs stedkvaliteter kan spille i forhold til at fastholde højtuddannede. Ikke mindst set i lyset af, at noget kunne tyde på, at Floridas tankesæt har vundet indpas i Nordjylland (Smidt-Jensen og Lorentzen, 2001 : 165).

3. Teori

I dette teoretiske afsnit vil jeg derfor først redegøre for Floridas teori om den kreative klasse, hvor han specielt fokuserer på, at stedkvaliteter er det afgørende for at tiltrække og fastholde den kreative klasse. "People climate" er et vigtigt begreb i Floridas teori, og min forståelse af "people climate" er nært forbundet med begrebet stedkvalitet, da det er forekomsten af nogle unikke stedkvaliteter, der skaber et attraktivt "people climate", der ifølge Florida er noget, der positivt har en effekt på kreative menneskers bosætningspræferencer (Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 426).

Efter denne introduktion til Floridas teori vil jeg fokusere på, hvad danske og skandinaviske forskere har fundet frem til angående den kreative klasse i Danmark, og hvad der kendetegner deres bosætningspræferencer. Dette munder ud i, at jeg vil præsentere begrebet kreative bymodeller. Slutteligt i det teoretiske afsnit vil jeg diskutere de kritikpunkter, der har været anført af Floridas teori, hvilket ført til, at Floridas kritikere har konstrueret det teoretiske begreb vidensbaser, og jeg vil slutte det teoretiske afsnit med at redegøre for dette begreb, og hvad det kan anvendes til.

Stedkvalitet

Stedkvalitet er et interessant begreb, som Florida har konstrueret, og det dækker over de faktorer, som han mener, der afgør, hvor den kreative klasse ønsker at bosætte sig. Begrebet omfatter de unikke kendetegn, der gør et sted attraktivt at bo, og begrebet er opbygget omkring 3 dimensioner (Florida, 2002 : 231f):

- Hvad er der, dvs. kombinationen af bygninger og det naturlige miljø, der danner rammen for den kreative livskvalitet.
- Hvem er der, dvs. de forskellige grupper af mennesker, der integrerer sig, og som er så forskellige, at der er plads til alle.
- Hvad sker der, dvs. er der et vibrerende gadeliv, et livligt cafe, kunst- og musikmiljø og mennesker, der engagerer sig i udendørs aktiviteter. Dette skaber tilsammen en masse spændende og kreative ting (Florida, 2002 : 232).

Stedkvalitet tiltrækker den kreative klasse

Florida sammenfatter det således, at stedkvalitet er den mængde af sammenhængende oplevelser, som en by kan tilbyde (Florida, 2002 : 231f).

I følge Florida så er nøglen til at tiltrække den kreative klasse for en by eller region, at man kan udvikle et godt "people climate". Selvom det helt klart stadigvæk er vigtigt at have et solidt "business climate", er det at være i besiddelse af et godt "people climate" endnu vigtigere (Florida, 2002 : 293). Florida mener, at det handler om, at udvikle en strategi, der har sin base i at tiltrække og fastholde medlemmer af den kreative klasse. Dette inkluderer, at et sted er åben overfor mangfoldighed og aktivt opdyrker den, og investerer i livsstilstilbud. Denne strategi står i klar modsætning til den klassiske strategi, hvor man fokuserer på at tiltrække virksomheder igennem investeringer i f.eks. infrastruktur. Den klare fordel for en by ved at investere i "people climate" er i følge Florida, at mens virksomheder kan flytte væk fra regionen med kort varsel, så er investeringer i byparker og faciliteter som cykelstier eller stier til jogging, rulleskøjteløb, cykling og gåture til gavn for alle byens indbyggere i mange år frem i tiden (Florida, 2002 : 294). Der er formentlig ikke nogen universel model på, hvordan man skaber et godt "people climate", men ifølge Florida skabes et sådan velfungerende "people climate" ved at lægge vægt på bl.a. mangfoldighed og åbenhed (Florida, 2002 : 294).

I det følgende vil jeg præsentere de faktorer, som Florida fremhæver som værende vigtige for, hvilke stedkvaliteter som den kreative klasse sætter pris på i forbindelse med valg af det sted, hvor de vil bo og arbejde.

Livsstil

Livsstil er ofte vigtigere for den kreative klasse end jobmuligheder, når de vælger et sted at bo (Florida, 2002 : 224). Mange fravælger simpelthen steder eller undlader at søge jobs i områder, som de ikke er tiltrukket af, og det kan f.eks. forekomme at stedet ikke kan tilbyde mangfoldighed af forskellige "scener". Det kan f.eks. være musikscener, kunstscener, et teknologiske miljø eller muligheden for at dyrke udendørs sport i rekreative miljøer. (Florida, 2002 : 224). Mange har løbe- eller cykelture, som en fast rutine i dagligdagen, og derfor sætter de pris på løbestier eller byparker. Mange medlemmer af den kreative klasse har ofte lange arbejdstider, og derfor er det en god måde for dem at lade batterierne op på, når de kan besøge stedets rekreative områder. De uforudsigelige og ofte skiftende arbejdstider gør også, at de kreative personer ønsker hurtig adgang til fornøjelser, og er tiltrukket af "just-in-time"- løsninger. Floridas undersøgelser peger på, at et af de største kritikpunkter blandt kreative mennesker var byer, hvor nattelivet sluttede for tidligt på natten. Dette skyldes ikke, at den kreative klasse fester mere igennem end andre, men at de ofte arbejder længere, og derfor har et behov for muligheder døgnet rundt (Florida, 2002 : 225). En af de livsstilbud som den kreative klasse vægter højt, er et natteliv med mange forskellige tilbud. Og nogle af de mest

værdsatte livsstilstilbud er musikspillesteder, lokale kunstgallerier og teatre. Selv blandt de dele af den kreative klasse, der sjældent går i byen, så opfattes et levende og varieret natteliv, som en indikation på, at stedet er attraktivt (Florida, 2002 : 225f). Dermed bliver underholdning ”on demand” og et stort og varieret udbud af livsstilstilbud en vigtig del af det, som tiltrækker den kreative klasse, og det er faktorer, der har betydning for, hvor de ønsker at bosætte sig (Florida, 2002 : 225).

Mangfoldighed

Ifølge Florida er mangfoldighed et meget vigtigt element i valg af bosted, da den kreative klasse ofte bliver tiltrukket af steder, der er kendetegnet ved at være fordomsfri og åbne overfor forskellighed. Den kreative klasse er bl.a. karakteriseret ved at være meget åbne overfor etniske grupper, personer med forskellige seksuelle orienteringer og alternativt udseende mennesker, og derfor søger de også gerne at bo disse steder (Florida, 2002 : 226). Derudover ønsker disse personer med et kreativt sind ofte at afprøve forskellige former for mad og høre forskellige former for musik, og derfor kan de også gode lide at møde fremmede, og socialisere sig med mennesker, der er anderledes end dem selv. En tillokkende by behøver ikke at være en kæmpe stor by, men det må dog være et sted, hvor man kan møde ligesindede uanset om man er til opera, eller om målet er at besætte et hus (Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 23). Derudover skal det være et sted, der er fyldt med udveksling af kulturer og ideer. (Florida, 2002 : 226f).

Autenticitet

Floridas undersøgelser peger på, at den kreative klasse værdsætter bestemte steder på baggrund af disse steders autenticitet og unikke væsen. Autenticitet kan være flere ting, og i Floridas terminologi dækker det således over flere aspekter, som historiske bygninger, gamle kvarterer, en unik musikscene og specifikke kulturelle egenskaber. Respondenterne i Floridas interviews definerer typisk ordet autenticitet, som værende det modsatte af det masseproducerede og overfladiske. De mener i stedet for, at det autentiske er noget virkeligt, og det kan f.eks. være et sted med historie. Et sted, der er autentiske, er fyldt med unikke og originale oplevelser, og i modsætning til dette fremstår steder, der er fyldt med kæderestauranter og kædebutikker, da det ikke opfattes som værende autentisk (Florida, 2002 : 228f). Musik er en vigtig måde, hvorpå man kan skabe virkelige og autentiske miljøer. Musik og teknologi følges i følger Florida ofte ad, da det er et tegn på et sted, der er åbent overfor nytænkning, nye ideer, nye mennesker og kreativitet. Det er ud fra denne betragtning, at Florida argumenterer for, at det er langt bedre for en by at støtte en lokal musikscene frem for at foretage investeringer i store indkøbscentre i centrum af byerne (Florida, 2002 : 228f).

Tætte arbejdsmarkeder

Kreative medarbejdere søger ikke kun efter et job, men også efter et sted, der har mange forskellige beskæftigelsesmuligheder. Dette skyldes, at den kreative klasse ikke forventer at være ansat i den samme virksomhed særlig længe, og derfor må steder kunne udbyde et tæt arbejdsmarked for at være attraktive. Stedet sørger derved for, at der eksisterer en kvalificerede arbejdsstyrke for virksomhederne i området, og et tæt arbejdsmarked for folk, der har brug for et job. Denne ophobning af virksomheder, mennesker og ressourcer med nogle bestemte kvaliteter og kompetencer på nogle bestemte steder sikrer stedet effektivitetsfordele, der styrker den økonomiske vækst (Florida, 2002 : 223f).

I de næste afsnit vil jeg præsentere de væsentligste forskningsresultater, der er blevet bedrevet i en dansk og skandinavisk kontekst angående den kreative klasse.

3.1 Forskningen i den kreative klasse

Teorien om den kreative klasse har været ret opsigtsvækkende, da den repræsenterer et nybrud i forhold til, hvordan regional vækst skabes. Floridas nyskabende teori om den kreative klasse er derfor blevet genstand for lignende undersøgelser i andre lande. Først blev der gennemført en undersøgelse af den kreative klasse i Canada, der var en afprøvning af Floridas teori og hypoteser, og resultaterne herfra understøttede faktisk Floridas hypoteser endnu kraftigere end Floridas egne resultater fra USA¹⁰ (Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 14). Efterfølgende er den kreative klasse blevet analyseret i en europæisk kontekst (Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 1), hvor også den kreative klasse i Danmark er blevet undersøgt.

Den danske kreative klasse

Den seneste danske undersøgelse fra 2009 bidrager med, at ”den helt overordnede konklusion er, at den danske kreative klasse i bemærkelsesværdig grad opfører sig som den amerikanske”. (Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 89). Forskerne bag den danske undersøgelse ender dog også med at konkludere, at ”den kreative klasse samvarierer med de analyserede indikatorer på åbenhed og diversitet, der var Richard Floridas to centrale variable. Analyserne indikerer også en kausalitet i det forhold, at den kreative klasse tiltrækkes af steder, der er præget af åbenhed og diversitet. Det er

¹⁰ For yderligere læsning om resultaterne fra Canada, så henviser der til Gertler et al., 2002. Undersøgelsen *Competing on Creativity* kan findes her - http://www.urban.org/UploadedPDF/410889_Competing_on_Creativity.pdf
02.08.2011

i tråd med Floridas antagelser om den kreative klasse”(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 90). Alt i alt fører det til, at forskerne konkluderer, at ”vores afprøvning i en dansk kontekst har ikke falsificerede Floridas omdiskuterede teser. Dermed ikke sagt, at vi har påvist, at Florida har ret - men det har givet bemærkelsesværdige resultater at analysere det danske arbejdsmarked og den danske regional økonomiske udvikling efter Floridas teori”(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 91).

Allerede i 2005 blev den første undersøgelse af den danske kreative classes bosætningsmønster kortlagt, og man fandt frem til, at Floridas teori om stedkvalitetens betydning for bosætning af den kreative klasse har højt forklarende værdi i en dansk kontekst(Vaarst Andersen og Lorenzen, 2005 : 60). Derudover kom man også frem til, at de fundne resultater støtter Floridas teori i en dansk sammenhæng(Vaarst Andersen og Lorenzen, 2005 : 72), og langt hen ad vejen må man sige, at de senere danske undersøgelser om, hvad der tiltrækker den kreative klasse, bakker op omkring Floridas amerikanske hypoteser om hvilke stedkvaliteter, som den kreative klasse ligger vægt på. Dog påpeger undersøgelsen også, at den danske kreative klasse adskiller sig fra den amerikanske på visse punkter. Det væsentlige punkt er, at de danske kreative ikke kun tiltrækkes af store byer, og alle dens kulturelle muligheder og diversitet, men også andre aspekter end en bys størrelse, mængden af tolerance og åbenhed tiltrækker den kreative klasse. Dette formulerer de danske forskere således, ”sammenfattende kan man sige, at det ikke kun er et amerikansk fænomen, at bestemt dele af arbejdsstyrken har en tydelig effekt for økonomisk udvikling. Det mønster kan også identificeres i Danmark. Og selvom disse dele af det danske arbejdsmarked har det til fælles med sine amerikanske fæller, at de flokkes til byområder med diversitet og kulturudbud, er de - og hele den danske kreative samfundsmodel - også meget forskellig fra den amerikanske. Den danske kreative arbejdsstyrke tiltrækkes også af mindre byer”(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 91f).

Undersøgelsen viste, at den danske kreative klasse var ret skævt fordelt mellem forskellige byregioner og kommuner, og man kunne påvise, at de byer der har den største andel af den kreative klasse også er dem, der klarer sig bedst rent økonomisk(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 15). Samtidig påviste man, at det var de store byer, der med et stort udbud af diversitet og livsstilstilbud, der har den største tiltrækning på den kreative klasse, men derudover udmærkede en række mindre byer sig dog positivt i undersøgelsen. Statistisk kan det påvises, at den kreative klasse i Danmark er tiltrukket af steder med nogle bestemte stedkvaliteter, hvoraf nogle af dem minder rigtig meget om de stedkvaliteter, som Florida hævder, der har tiltrukket den kreative klasse i USA.

Disse faktorer er bl.a. etnisk diversitet og tilstedeværelsen af kunstneriske kreative mennesker(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 15). Dog må man sige, at det er bemærkelsesværdigt at en mindre by, som Sønderborg klarer sig godt i den danske undersøgelse på trods af, at det ikke er den største danske by(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 82), og det tyder på, at den kreative klasse er tiltrukket af bestemte stedkvaliteter, og at byernes størrelse har noget at sige, men at der er helt tydeligt, også er andre vigtige faktorer i spil(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 36).

Alt i alt bør der være belæg for at antage at Floridas teser omkring, hvilke stedkvaliteter der tiltrækker den kreative klasse i Nordamerika også langt hen ad vejen vil kunne gøre sig gældende for, hvilke stedkvaliteter en by eller region bør besidde i forhold til at kunne fastholde den kreative klasse i Danmark. Dog bør Floridas teori suppleres med spørgsmål omkring, hvilken betydning udformningen af det regionale arbejdsmarked har for muligheden for at fastholde højtuddannede.

Dermed må man sige, at Floridas teori er ret central i forhold til at begribe den kreative klasses dynamik i Danmark, men teorien kan ikke stå alene, og en mere klassisk dimension som kompetenceklyngers betydning spiller også en rolle i forhold til den kreative klasses dynamik i Danmark(Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 74). Det tyder altså på, at den danske kreative klasse også kan tiltrækkes af f.eks. udbuddet af relevante job, og hvor det lokale arbejdsmarkedet matcher arbejdstagerens faglige kvaliteter, og derfor vil dette også være naturligt at belyse betydningen af muligheden for at finde et job indenfor den nordjyske region, når man skal undersøge muligheden for at fastholde højtuddannede. En meget vigtig pointe fra den seneste danske undersøgelse er, at nogle medlemmer fra den kreative klasse vælger bosted med hjertet, og som Florida ville påpege det, vælger de at bosætte sig i en by med stor stedkvalitet. Imidlertid viste den danske undersøgelse, at andre medlemmer af den kreative klasse vælger bosted med hjernen ud fra rationelle overvejelser omkring karrieremuligheder, og hvor de kan få et attraktivt job.

Undersøgelsen viste at de områder, der appellerede til både hjerne og hjertet, er de steder, der har den bedste mulighed for at tiltrække den kreative klasse i Danmark(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 86). Det antages, at den kreative klasse vælger sit bosted ud fra tre forskellige motiver. Det ene er som nævnt, hvor attraktivt et sted opleves at være, hvilket er det, som Florida kalder for stedkvalitet. Den anden faktor er, hvor jobbene ligger, og endelig kan man tale, om at økonomisk formåen kan spille en rolle for bosætning(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 36).

Regionale centre

Endelig peger den seneste nordiske forskning på, hvordan regionale centre kan tiltrække den kreative klasse. Et regionalt center er kendetegnet ved at have et tykt arbejdsmarked, men dog med begrænsede karrieremuligheder. Derudover er de kendetegnet ved at have varierede og kulturelle muligheder. Derudover peges der på, at kreative personer er tiltrukket af både muligheden for at finde jobs og "people climate" i denne type af regionale centre (Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1605). De regionale centre, der er omfattet i denne nordiske undersøgelse, er alle kendetegnet ved at have et universitet og vidensbaserede teknologier og et livligt kulturelt miljø (Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1596). Der er ikke nogen tvivl, at Aalborg byregion med sit universitet, lufthavn og kompetenceklynger indenfor bl.a. IT - og telekommunikation indgår i den kategorisering som værende et regionalt center i Danmark. Det interessante ved undersøgelsen er, at den peger på, at regionale centre tiltrækker den kreative klasse på grund af jobmulighederne, men at disse regioner også fastholder personer på grund af, at de besidder specifikke aspekter af stedkvalitet (Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1606). Regional identitet og venner, familie og netværk i nærheden bliver også anset som værende elementer, der kan tiltrække den kreative klasse til et regionalt center. Derudover er en attraktionsfaktor ved de regionale centre, at de kan være tiltrækkende på de punkter, der frastøder kreative personer fra at bosætte sig i f.eks. København, og det kan f.eks. være, at der er mindre trafikale problemer og mere overkommelige huspriser, og derfor har de regionale centre ikke behov for at kunne tilbyde bedre kvalitet i livlige miljøer, da de regionale centre tilbyder attraktive alternativer til hovedstadsregionen for den kreative klasse, hvis de kan finde et job i området (Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1602).

Kompetenceklynger

Som nævnt i den danske forskning om den kreative klasse ser det ud til, at kompetenceklynger og gode beskæftigelsesmuligheder har en betydning for, hvilke steder som kreative mennesker bliver tiltrukket af. Derfor vil jeg i dette afsnit kort redegøre for, hvad der forstås ved kompetenceklynger.

Kompetenceklynger bliver ofte defineret ud fra Michael Porters definition, som er følgende: *"Clusters are geographic concentrations of associated companies, specialized suppliers, service providers, firms in related industries, and associated institutions (for example, universities, standards agencies, and trade associations) in particular fields that compete but also cooperate"* (Porter, 1998 : 197).

Når der eksisterer en mængde af virksomheder indenfor samme branche, som er bundet sammen af en fælles vidensbase og som efterspørger den samme type af arbejdskraft, så skaber det gode forudsætninger for at finde jobs indenfor denne branche, hvis man besidder en uddannelse, der er anvendelig for disse virksomheder. Florida opererer med betydningen af tætte arbejdsmarked, hvilket vil sige, at der er mange virksomheder indenfor samme branche, og derved er der gode beskæftigelsesmuligheder. Dog mener han, at det er et attraktivt sted, der har lokket den kvalificerede og kreative arbejdskraft til disse områder, som derefter har medført, at der er mange virksomheder, der har slået sig ned indenfor dette område. Andre forskere som Porter mener derimod, at det er klyngedynamikken, der skaber gode forudsætninger for at finde et job i området, der gør, at det bliver et attraktivt bosætningsområde for kreative og højt specialiserede arbejdstagere. Disse kompetenceklynger kan derved være et forklaringsparameter på, hvorfor der eksisterer specialiserede arbejdsmarked på steder i Danmark som f.eks. Sønderborg, hvor man ikke ville forvente det.

3.2 Kreative bymodeller

I de næste afsnit vil jeg kort redegøre for, hvad der forstås ved den teoretiske konstruktion kreative bymodeller, der kan forklare, hvorfor byregioner på forskellige måder kan tiltrække den kreative klasse i en dansk kontekst. Derefter vil jeg beskrive de karakteristiske træk, der kan observeres angående Aalborg byregion, og hvilke kendetegn der er ved arbejdsmarkedet i Aalborg-området.

I Danmark må man sige, at den kreative klasse helt generelt bliver tiltrukket af storbyernes diversitet, muligheder og det liv, der findes i de store byer, hvilket var det, som Florida også lagde vægt på. Dog er der som nævnt også en gruppe af den kreative klasse, der afviger fra den klassiske tendens, og som bliver tiltrukket af mindre provinsbyer med særlige kendetegn, som typisk kan være i besiddelse af særlige lokale kompetenceklynger, der kan give dem muligheden for at forfølge specialiserede karrieremuligheder (Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 83).

Den seneste danske undersøgelse peger som nævnt på, at der er et generelt mønster i Danmark, som man ikke kan se i de nordamerikanske undersøgelser, og det er, at der nogle byer, der går imod tendensen til, at jo mindre bystørrelse desto mindre tiltrækning af den kreative klasse. Derfor konstruerede de danske forskere begrebet kreative bymodeller, der kan nuancere forståelsen af, at der findes forskellige stedkvaliteter og forskellige bymodeller for tiltrækning af den kreative klasse

i de danske byer(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 82).

Den specialiserede bymodel

Den specialiserede bymodel dækker over, at man i nogle byer som f.eks. Sønderborg og Aalborg har et meget specialiseret arbejdsmarkedet indenfor ganske få kompetenceklynger, der kan tiltrække et snævert, men værdifuldt udsnit af den kreative klasse(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 85). Denne type byer med en sådan erhvervsstruktur betegnes som værende de specialiserede(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 85). Florida lagde slet ikke vægt på kompetenceklyngers betydning for en bys stedkvalitet, men det gør den danske undersøgelse derimod. Her finder man, at visse kompetenceklynger kan være så stærke inden for enkelte innovative erhverv, at der kan være så gode karrieremuligheder, at det kan tiltrække udvalgte grupper af den kreative klasse(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 24f). Således kan man sige, at det er jobmulighederne, der tiltrækker kreative personer til et område igennem en erhvervsstruktur, der faciliterer gode jobs indenfor bestemte brancher.

Aalborg fremhæves som en by, der har kompetenceklynger indenfor specielt det tekniske område, og derfor tiltrækker byen f.eks. mange ingeniører(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 85 og Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 24), og dermed kan disse stærke kompetenceklynger have en betydning for, hvilke typer af kreative personer der bliver tiltrukket til Aalborg.

Aalborg byregion

Aalborg byregion¹¹ er et regionalt center, og den seneste nordiske forskning påpegede på, at regionale centre tiltrækker den kreative klasse på grund af jobmulighederne(Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1606). Undersøgelsen peger på, at de regionale centre er kendetegnet ved, at have et tykt arbejdsmarked, men dog med begrænsede karrieremuligheder(Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1605). Desuden er det blevet påpeget, at Nordjyllands kompetence klynger er centreret omkring Aalborg byregion(Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 45), og derfor har klyngedynamikken i Aalborg kreeret et tykt arbejdsmarked, og det vil sige et arbejdsmarked med mange aktører indenfor få områder som f.eks. IT og telekommunikation. Derfor er det også, at man kan tale om, at Aalborg bygger på den specialiserede bymodel.

¹¹ Aalborg byregion er en betegnelse, der omfatter byerne Arden, Brevst, Brønderslev, Dronninglund, Farsø, Fjerritslev, Hadsund, Hals, Hobro, Løgstør, Nibe, Nørager, Pandrup, Sejlfjord, Skørping, Støvring, Aabybro, Aalborg og Aars. Således er det den geografiske definition af Aalborg Byregion(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 102f)

Stærke kompetenceklynger fremstår dermed som en væsentlig del af regionens erhvervsudviklingsstrategi, og de bliver anset som en vigtig del af den regionale konkurrenceevne, og derfor er de også blevet et mål for erhvervspolitikken i Nordjylland (Østergaard, 2008 : 156 og 158). Således har regionen slået sig op på, at en af dens styrker er stærke erhvervsklynger indenfor byggeriet, IKT, og medico- og sundhed (Vækstforum Nordjylland 2010 : 6). Mange af de traditionelle industrierhverv i Nordjylland har haft svære tider på det seneste, og derfor ser man også i Nordjylland de nye væksterhverv som nøglen til succes, og i denne relation peges der bl.a. på IKT og Sundhedsteknologi som erhverv, der har gode vækstbetingelser i fremtiden i Nordjylland (Vækstforum Nordjylland 2010 : 8 og Mulighedernes Nordjylland, 2008 : 10). Derfor fokuserer Vækstforum Nordjylland på klyngeudvikling indenfor områder som IKT og Sundhed (Vækstforum Nordjylland 2010 : 11). Disse typer af kompetenceklynger, som man har udpeget til at være satsningsområder i Nordjylland, har det tilfælles, at de alle er teknisk funderet, og typisk henvender sig til ingeniører.

Igennem denne bevidste satsning på kompetenceklynger så har Aalborg markerede sig indenfor IT- og telekommunikation, hvor man har tiltrukket medlemmer af den kreative klasse indenfor disse industrier. Disse kompetenceklynger i Nordjylland er så stærke og har et omfang, så det skaber så gode beskæftigelsesmæssige muligheder, at de kan tiltrække den kreative klasse - typisk i form af teknologiske specialister (Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 47f). Derved må man sige, at Aalborg bygger på den specialiserede bymodel.

3.3 Kritisk diskussion af Floridas teori

Floridas teori om den kreative klasse har været meget diskuteret, og den har også været udsat for en del kritik. Derfor er det også værd at tage et nærmere kig på de kritiske elementer, der er blevet fremdraget. Specielt er der 3 kritikpunkter, der virker relevante at diskutere i forhold til anvendelse af Floridas teori i en dansk kontekst.

Små byregioner i de skandinaviske lande

De seneste bidrag omkring den kreative klasse i Skandinavien frembringer et kritisk perspektiv på anvendelsen af teorien om den kreative klasse i de nordiske lande. En central problematik er, at teorien om den kreative klasse er udviklet på baggrund af amerikanske undersøgelser, hvor teorien kan have forklaringskraft, da de amerikanske byer og byregioner er langt større end byerne i de

nordiske lande(Vaarst Andersen og Lorenzen, 2005 : 14). Floridas teori er derfor blevet til på baggrund af byer med mere end 100.000 indbyggere, og problemet i forhold til at anvende Floridas teori i en dansk kontekst kan være, at langt de fleste regioner i de nordiske lande indeholder færre end 100.000 indbyggere(Vaarst Andersen, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010 : 220). Dermed kan meget få danske byer sammenlignes med de amerikanske byer i Floridas undersøgelser(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 86). Selvom Danmark kun har én virkelig stor by i form af København, så besidder landet byregioner, der er sammenlignelig med mindre amerikanske byregioner(Vaarst Andersen og Lorenzen, 2005 : 14). Aalborg nævnes sammen med Aarhus, Odense, Esbjerg og København som en af de fem store byer i Danmark(Vaarst Andersen og Lorenzen, 2005 : 20), og disse byregioner er de eneste, der er store nok til, at de er interessante at undersøge mere detaljerede med henblik på Floridas teori(Vaarst Andersen og Lorenzen, 2005 : 14). Aalborg byregion er opgjort til at have 359,962 indbyggere(Vaarst Andersen, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010 : 223), og derfor er Aalborg byregion også blandt de 53 største byregioner i Norden, og samtidig er den en af de 11 regionale centre, der findes i Danmark(Vaarst Andersen, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010 : 225). Derfor bør man også kunne antage, at Aalborg har en størrelse, hvor det kan være muligt at anvende Floridas teori.

En vigtig pointe i den nyeste forskning omkring den kreative klasse i de nordiske lande er, at der eksisterer en positiv statistisk relation mellem stedkvalitet, jobskabelse og bosætning af den kreative klasse. Dog bliver det pointerede, at denne sammenhæng kun har relevans i store nordiske byregioner, der er definerede som dem, der har mere end 100.000 indbyggere, mens at mindre byregioner, der forstås, som dem der har færre end 50.000 indbyggere, ikke opnår samme positive sammenhænge. Teorien om den kreative klasse er derfor formentlig ikke særlig anvendelig til at forstå bosætningsmønstre i små nordiske byregioner, men det konkluderes derimod, at tleserne har ”betydelig forklarende værdi for de større nordiske byregioner med mere end 100.000 indbyggere”(Vaarst Andersen, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010 : 235). Vaarst Andersen og Lorenzen har også undersøgt, hvor skellet går fra, hvornår byer begynder at blive mindre attraktive for den kreative klasse, og de kommer frem til baseret på data fra 445 europæiske byer, at byer med mindre end 70.000 indbyggere oplever et stort fald i, hvor attraktive de er i forhold til den kreative klasse(Vaarst Andersen og Lorenzen, 2007b : 2). På grund af Aalborg byregions størrelse med mere end 350.000 indbyggere så må man sige, at byregionen klart overstiger de 100.000 indbyggere, som de nordiske undersøgelser peger på, der er grænsen for, om en byregion er stor nok til, at Floridas teori er anvendelig. Derudover overstiger befolkningstallet i Aalborg også klart de 70.000 indbyggere, som Vaarst Andersen og Lorenzen kom frem til, var punktet for, hvornår en by

begyndte at blive mindre attraktiv for den kreative klasse. Derfor må man forvente, at teorien om den kreative klasse bør være anvendelig i forhold til en analyse af den kreative klasse i Nordjylland, da regionen har en størrelse, hvor den er stor nok til, at det giver mening at anvende teorien i en dansk kontekst.

Betydning af ”business climate” vigtigt i de skandinaviske lande

Et andet kritikpunkt, der er fremhævet i begge de nordiske undersøgelser af den kreative klasse, går på, at Florida overvurderer betydningen af ”people climate”, da der kan være mange andre individuelle faktorer i spil, når en region tiltrækker kreative personer, end at de udelukkende bliver tiltrukket til regionen på grund af, at der eksisterer nogle favorable stedkvaliteter. Derved må det også konstateres, at det ser ud til, at man i en nordisk sammenhæng ikke blot kan fokusere på, at ”people climate” er det eneste, der tiltrækker den kreative klasse til en region. Noget kunne tyde på, at business climate” er lige så vigtigt, og måske endda endnu vigtigere en ”people climate”, når det drejer sig om skabelsen af innovation i de nordiske lande(Vaarst Andersen, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010 : 221).

En anden skandinavisk undersøgelse kommer frem til den konklusion, at ”people climate” generelt er vigtigt for den kreative klasse, men at det stadigvæk kun kommer i anden række i forhold til attraktive jobs, når man træffer beslutningen om at flytte(Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1605). En begrundelse for at stedkvalitet i de nordiske lande ikke spiller en lige så vigtig rolle, som i det mangfoldige USA, kan være, at de nordiske lande er etnisk homogene, og derfor er diversitet og tolerance ikke afgørende vigtige faktorer for, om man flytter, som ellers var en vigtig pointe hos Florida. Den nordiske forskning påpeger dog, at diversitet er noget, som den kreative klasse i Norden også sætter pris på(Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1600). Dog ser det ud til, at mængden af forskelligartede kulturtilbud har større betydning for den kreative klasse i Skandinavien end mængden af tolerance(Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a: 1600).

En anden årsag til at ”business climate” formentlig har en større betydning i Skandinavien, er at de nordiske arbejdsmarkeder er vidt forskellige fra det amerikanske, som var grundlaget for Floridas empiri. Det centrale i Floridas teser var, at den kreative klasse havde muligheden for at vælge mellem forskellige byer, og at de ville bosætte sig på det sted, hvor der var den største stedkvalitet, men i Danmark er der få store byregioner, og det gør, at der ikke er så mange alternativer steder, hvor den kreative klasse kan vælge at bosætte sig(Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen

og Raunio, 2010a : 1605). Samtidig kan de relativt små arbejdsmarkeder i de nordiske lande gøre det svært for et par, der begge besidder højt specialiserede uddannelser at finde jobs i mange danske regioner (Vaarst Andersen, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010 : 222), og det bevirker, at de har behov for et tykt arbejdsmarked (Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1605). Dette gør, at "business climate" kan være af større betydning end en bys "people climate" i en nordisk kontekst.

Derudover er ligheden langt større i Danmark end i USA, hvor indkomstfordelingen er langt mere skævt fordelt (Vaarst Andersen, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010 : 222). Dette kan få den betydning, at den kreative klasse i Danmark ikke nødvendigvis har de samme økonomiske muligheder som den kreative klasse i USA, og derfor kan de måske ikke på samme måde vælge bosætningssted ud fra, hvor de gerne vil bo.

Ud fra de ovenstående årsager, så må der være belæg for at antage, at "business climate" bestemt også lader til at have betydning for, hvor den kreative klasse bosætter sig i en nordisk kontekst. Den nyeste nordiske forskning af den kreative klasse fokuserer dog også på, at det attraktive "people climate" spiller en rolle, da der er indikationer på, at den kreative klasse ofte i Skandinavien også har fokus på stedkvalitet. Dette kunne være faktorer som kulturlivet, hvor f.eks. koncerter, teater og udstillinger, eller bylivet hvor element som gadeliv, offentlige pladser og mødesteder kunne være tillokkende aspekter ved en by (Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1602). Et kreativt miljø, hvor man kan møde mange andre professioner, bliver betragtet som værende vigtigt, og regionale centre har ofte med deres relativt store arbejdsmarkeder, og uddannelsesmuligheder sådanne kreative miljøer (Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1602). Derfor skal det også påpeges, at undersøgelsen om Nordic City Regions in the Creative Class Debate kommer frem til den konklusion, at "forholdet mellem regional udvikling, den kreative klasse og "people og business climate" passer ind i en nordisk kontekst, når man undersøger større byregion" (Vaarst Andersen, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010 : 236). Som tidligere nævnt var Aalborg omfattet af definition som værende end en af de større byregion, der havde mere end 100.000 indbyggere, og derfor bør det være relevant at gennemføre en undersøgelse af den kreative klasse, hvor man også undersøger betydningen af "business climate" i forhold til evnen til at fastholde medlemmer af den kreative klasse. Dette er relevant, da de seneste nordiske undersøgelser har påpeget, at det ser ud til at "business climate" kan have en relativ stor betydning for, hvordan den kreative klasse bosætter sig i Danmark.

Derudover skal det afslutningsvist pointeres, at ingen af undersøgelserne peger på, at "people climate" ikke har betydning i en nordisk kontekst, og dermed er forventningen afgjort, at "people climate" også har betydning for, hvor attraktiv en by opfattes at være i forhold til bosætning. Dog kan en undersøgelse af "people climate" i en nordisk kontekst nok ikke stå alene, hvorfor både "business climate" og "people climate" bør undersøges i relation til tiltrækning af den kreative klasse.

Den brede definition af den kreative klasse

Et tredje og væsentligt kritikpunkt vedrørende teorien om den kreative klasse er, at Florida medregner en meget stor del af arbejdsstyrken som værende en del af den kreative klasse, og op imod en 1/3 af arbejdsstyrken er således medtaget som en del af den kreative klasse i USA. Denne omfattende definition af den kreative klasse giver grobund for kritikken af, om det kan siges, at de er så ens, at de har de samme præferencer angående "people climate", og hvad de søger efter, når de gør sig overvejelser over, hvor de gerne vil bo. Derfor kan undergrupperne under den kreative klasse være tiltrukket af forskellige karaktertræk ved steder (Vaarst Andersen, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010 : 219). Man kan kalde Floridas definition af den kreative klasse for rigid og for general, da han anvender beskæftigelsesgrupper som indikatorer på kreativitet. Dog anvendes beskæftigelsesgrupper eller uddannelsesniveau oftest i forskningen om den kreative klasse, da de er de mest passende og internationale sammenlignelige indikatorer på job kreativitet (Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1595).

Den danske kulturvaneundersøgelse, der frembringer omfattende data omkring danskernes kultur- og fritidsinteresser, havde i 2004 en undersøgelse af, om den kreative klasse også var mere kreative i deres fritid end resten af befolkningen (Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 48). Kulturvaneundersøgelsen var baseret på endnu mere detaljerede data, end hvad Florida selv havde undersøgt, og det viste sig at den danske kreative klasse også er mere kreativ i deres fritid, og at de går til flere kulturtilbud end resten af befolkningen. Konklusionen var rimelig klar, og faldt i tråd med Floridas tese om, at den kreative klasse er mere kreativ i sin fritid, og at de dermed er storforbrugere af kulturtilbud som Florida hævder, og dermed passer dette med antagelsen om, at den kreative klasse kan være tiltrukket af kulturtilbud som en form for stedkvalitet (Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 66).

På trods af disse resultater af den danske kulturvaneundersøgelse og at den gængse definition af den kreative klasse normalt har været opgjort på uddannelsesmæssige- eller beskæftigelsesmæssige

baggrund, så er jeg enig i, at definitionen af den kreative klasse er for bred, og det virker som et relevant kritikpunkt, da det kan være naivt tro, at man kan definere en tredjedel af en befolkning, og så påstå, at de er tiltrukket af de samme ting, og at de besidder de samme præferencer i forhold til f.eks. bosætningsønsker. Derfor vil jeg i det næste afsnit fokusere på vidensbase-begreb, der kan være med til at nuancere de præferencer for bosætning, som forskellige grupper af den kreative klasse kan antages at have.

3.4 Nuancering af begrebet om den kreative klasse

Som nævnt anser jeg Floridas brede definition af begrebet om den kreative klasse som værende problematisk, da den indeholder en naiv tilgang til, at alle medlemmer af den kreative klasse har samme bosætningspræferencer (Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 429), og derfor vil jeg i dette speciale indsnævre begrebet den kreative klasse ved hjælp af en inddeling i vidensbaser.

Dette begreb er opstået i kølevandet på kritikken af Floridas antagelse om, at alle medlemmer af den kreative klasse deler samme bosætningspræferencer. Kritikerne mener, at det er naivt at tro, at så mange mennesker deler samme præferencer i forhold til livsstil og bosætningspræferencer, og derfor er begrebet om vidensbaser udviklet til at nuancere og afgrænse Floridas brede definition af den kreative klasse. Det centrale ved vidensbase-begrebet er, at man kan dele den kreative klasse op i 3 forskellige vidensbaser¹², ud fra måden medlemmer af den kreative klasse arbejder kreativt på. De 3 vidensbaser er den syntetiske, analytiske og symbolske, og denne type af vidensbase har forskellige implikationer for bosætningspræferencer i forhold til, om man er tiltrukket af ”business climate” eller ”people climate” (Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 425). Det interessante ved vidensbase-begrebet er, at den opdeler medlemmer af den kreative klasse i undergrupper, ud fra den måde de arbejder kreativt på, frem for hvilken beskæftigelsesmæssig baggrund de besidder. Derfor har de forskellige måder man arbejder kreativt på forskellige uddannelsesmæssige baggrunde, kompetencer, arbejdsopgaver og vidensbaser, hvilket gør, at de også har forskellige præferencer for arbejdsområder, livsstil og bosætningssted (Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 429).

¹² Det skal nævnes, at disse 3 vidensbaser er idealtyper, og for yderligere læsning henvises til Asheim og Kalsø Hansen, 2009

	Analytical (science based)	Synthetic (engineering based)	Symbolic (arts based)
Rationale for knowledge creation	Developing new knowledge about natural systems by applying scientific laws; <i>know why</i>	Applying or combining existing knowledge in new ways; <i>know how</i>	Creating meaning, desire, aesthetic qualities, affect, intangibles, symbols, images; <i>know who</i>
Development and use of knowledge	Scientific knowledge, models, deductive	Problem solving, custom production, inductive	Creative process
Actors involved	Collaboration within and between research units	Interactive learning with customers and suppliers	Experimentation in studios, project teams
Knowledge types	Strong codified knowledge content, highly abstract, universal	Partially codified knowledge, strong tacit component, more context specific	Importance of interpretation, creativity, cultural knowledge, sign values; implies strong context specificity
Importance of spatial proximity	Meaning relatively constant between places	Meaning varies substantially between places	Meaning highly variable between place, class and gender
Outcome	Drug development	Mechanical engineering	Cultural production, design, brands

Sources: ASHEIM and GERTLER (2005), ASHEIM *et al.* (2007), ASHEIM and HANSEN (2009), and GERTLER (2008).

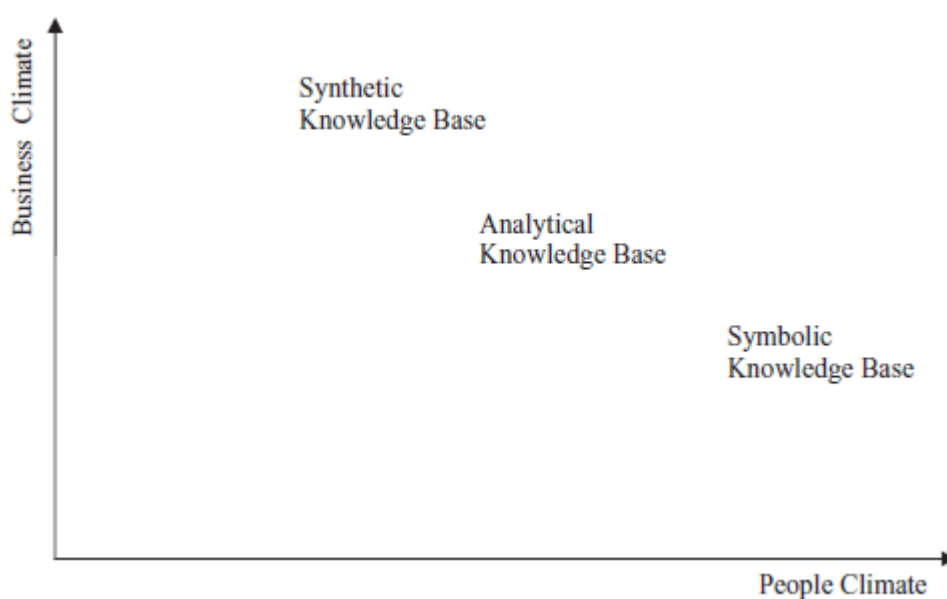
Ovenstående figur viser i oversigtform, hvad der kendetegner de 3 vidensbaser¹³.

Det der kendetegner den analytiske vidensbase er, at den referer til økonomiske aktiviteter, der bliver opnåede igennem anvendelse af videnskabelig viden, der er baseret på formelle modeller og samtidig er kodificering meget vigtigt(Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 429). Således er det vigtigt, at man kan beskrive og sætte denne viden på formel, og at det er en abstrakt og kodificerede viden, hvilket man kan sige, at mange universitetsstuderende opnår i forbindelse med deres uddannelse. Den syntetiske viden referer til økonomisk udvikling, hvor innovationer ofte sker igennem anvendelse eller kombineret af eksisterende viden(Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 429), og dette sker ofte i forbindelse med behovet for at løse specifikke problemer, der opstår i forbindelse med interaktion med kunder eller leverandører. Denne type af viden anvendes f.eks. indenfor specialiseret og mekanisk tekniker- og ingeniørarbejde og arbejde indenfor industrielt maskinarbejde og skibsbyggeri(Asheim et al., 2011 : 897). Derudover opbygges viden oftere fra bunden i form af en abstrakt proces i den analytiske vidensbase, mens den syntetiske vidensbase mere er baseret på en proces, hvor man tester og eksperimenterer med viden igennem praktisk arbejde(Asheim et al., 2011 : 897). Derudover er det en mere stiltiende viden, der ikke er så formaliseret og kodificeret, som den videnskabelige viden, hvilket skyldes at denne type af viden ofte stammer fra erfaringer, der er fremkommet igennem arbejdspladsen og learning-by-doing processer(Asheim et al., 2011 : 897). Derudover er den syntetiske vidensbase sammenlignet med den analytiske mere præget af konkret know-how og praktiske færdigheder(Asheim et al., 2011 : 897). Vidensstrømninger er mere vigtige for syntetisk vidensindustrier på grund af, den centrale rolle som stiltiende viden spiller, og denne type af viden, der ikke er sat på formel findes ofte indenfor mekaniske og industrielle sektorer, og den syntetiske viden er derved ofte baseret på en

¹³ Figur stammer fra Asheim et al., 2011 : 898

teknisk viden(Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 430).

Den sidste vidensbase er den symbolske, der ikke er bundet op på formelle kvalifikationer og akademiske færdigheder, men derimod bygger den på øvelse indenfor forskellige faser af kreative processer(Asheim et al., 2011 : 897). Denne vidensbase er kunstnerisk baseret, og omhandler kreering af æstetiske egenskaber ved produkter, produktion af design, image og symboler. Denne symbolske vidensbase forekommer i forbindelse med udvikling af kulturel produktion, som f.eks. i forbindelse med skabelse af musik og film, design, mode og indenfor reklamebranchen(Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 430).

Den ovenstående figur viser de 3 forskellige vidensbaser, og deres bosætningspræferencer i forhold til henholdsvis om de typisk er mest tiltrukket af "business climate" eller "people climate"¹⁴. Som man kan se, er personer med en syntetisk vidensbase mest tiltrukket af "business climate", mens kreative med en symbolsk vidensbase oftere har præferencer for "people climate", end "business climate". Den analytiske vidensbase ligger i midten af skalaen, og kan forventes at være tiltrukket af både "people og business climate". Flere undersøgelser har peget på at ingeniører, der arbejder i industrierhverv, oftere bor i forstæderne, mens kreative designere og kunstnere typisk bor i byernes centrum, mens kunstnere og designere er mere boheme-agtige, og er tiltrukket af byens puls¹⁵. Det

¹⁴ Figuren stammer fra Asheim og Kalsø Hansen, 2007 : 431

¹⁵ For yderligere læsning henvises til Ilmonen, M.; Hirvonen, J.; Knuuti, L.; Korhonen, H.; and Lankinen, M. 2009. Rauhaa ja karnevaaleja. Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisu B78 [Peace and carnivals. Publications of the Centre for Urban and Regional Studies B 78]. Espoo, Finland., Gertler, M., and Vinodrai, T. 2004. Designing the economy: A profile of Ontario's design workforce. Report prepared for the Design Industry Advisory Committee, University of Toronto, Toronto og Grabher, G. 2001. Ecologies of creativity: The village, the group, and the heterarchic organization of the British advertising industry. Environment and Planning A 33:351-74.

er bl.a. på baggrund af disse forskningsresultater, at det har været muligt at konstruere begrebet om vidensbaser.

Vidensbaser hos AAU-studerende

Det er klart, at begrebet om den kreative klasse omfatter en stor mængde af personer, der er forskellige fra hinanden, og det er også derfor, at de opdeles i tre forskellige undergrupper. Florida deler således den kreative klasse op i forskellige grupper af personer, der dog i deres daglige arbejde udmærker sig ved, at de i høj grad tænker nyt og innoverer, og dette sker enten teknisk kreativt, og det er f.eks. ingeniører. De kunstnerisk kreativt er f.eks. musikere, og den sidste gruppe har det til fælles, at de arbejder socialt kreativt, og det er f.eks. ledere, iværksættere og rådgivere(Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 5 og Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 13). Disse tre undergrupper betegnes undertiden også som værende den kreative kerne, de kreative professionelle, og bohemer. Den kreative kerne defineres, som værende personer der er innovative og skaber nye opfindelser, ideer og produkter, og på den baggrund er de med til at skabe økonomisk og teknologisk udvikling(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 20). Florida medtager bl.a. ingeniører og personer, der er beskæftiget indenfor computerbranchen i hans definition af den kreative kerne(Florida, 2002 : 328). De kreative professionelle skaber ikke direkte teknologiske udvikling, men de udvikler modeller retningslinjer, der medvirker til at skabe økonomisk udvikling(Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 6 og Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 20). Den sidste gruppe er bohemerne, og de er den kunstneriske del af den kreative klasse, og de er med til at tiltrække den øvrige kreative klasse, da de skaber liv i byen, da de bl.a. er musikere, filmskabere, dansere og sangere(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 20).

I forhold til begrebet om vidensbaser vil jeg argumentere for, at de personer som Florida kalder for kunstnerisk kreative, er den gruppe af personer, der arbejder kulturelt kreativt, og som besidder en symbolsk vidensbase. Denne type af personer er f.eks. musikere og filmskabere.

Den gruppe Florida kalder for teknisk kreative kan sammenlignes med den gruppe, der arbejder problemløsende baseret på teknologisk baseret kreativitet, og det er typisk teknikere eller ingeniører, der besidder den syntetiske vidensbase. Endelig kan man se den sidste gruppe af de kreative professionelle som værende i besiddelse af en videnskabelig baseret kreativitet, hvor de arbejder kreativt ved at udvikle modeller, og arbejder ud fra videnskabelige love.

Ud fra de ovennævnte definitioner, så vil jeg formode, at det er de færreste kandidatstuderende ved

AAU, der kan siges, at passe på definitionen af at arbejde kulturelt kreativt, og være i besiddelse af en symbolsk vidensbase. Denne type af uddannelser som f.eks. designuddannelser eller filmuddannelser ligger andre steder i landet, og man vil slet ikke kunne uddanne sig til denne type af erhverv i Nordjylland. Derfor vil denne vidensbase næppe være særlig udbredt i Nordjylland. Derudover har Aalborg en meget lav koncentration af kreative personer, der arbejder kunstnerisk kreativt, og det er de personer, der besidder en symbolske vidensbase. Den undergruppe af den kreative klasse, der arbejder kunstnerisk kreative(Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 5), og som Florida også kalder bohemer, findes kun i meget lille omfang i Aalborg. Boheme-gruppen er opgjort til kun at udgøre 0,41% af befolkningen i Aalborg byregion(Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 24), og samtidig er denne undergruppe ikke særlig interessant i en dansk kontekst, da den dels ikke er særlig stor(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 31). Derfor vil det være naturligt, at forvente, at jeg ikke vil finde mange studerende, der besidder den symbolske vidensbase.

Derimod vil jeg nok i højere grad finde studerende med den analytiske og syntetiske vidensbase, men det kan være svære at afgøre, om de studerende besidder den analytiske eller den syntetiske vidensbase. De fleste studerende under det samfundsvidenskabelige og humanistiske fakultet passer formentlig meget godt på den analytiske vidensbase, da de ikke selv direkte skaber nye ideer og opfindelser, der kan tages patent på, men de bruger derimod den allernyeste viden, og arbejder kreativt ud fra det(Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 20). Derimod kan det være svære, at afgøre hvilken vidensbase, der er knyttet til flere af uddannelserne under det teknisk-naturvidenskabelige fakultet og det sundhedsvidenskabelige fakultet. På den ene side er deres kreativitet baseret på videnskabelig viden, men omvendt har de også et element af teknologiske og ingeniørmæssige elementer i uddannelserne, og hvor de arbejder problemløsende med at fremstille nye produkter, og det kunne tyde på, at de også besidder elementer af den syntetiske vidensbase. Man kan nok antage, at flere af disse uddannelser kan anses som værende midt i mellem den analytiske og syntetiske vidensbase, hvorfor man muligvis kan forvente, at de besidder elementer fra disse vidensbaser, hvilket ikke er unaturligt, da man godt kan besidde mere end én vidensbase(Asheim et al., 2011 : 898).

4. Metode

Dette metodeafsnit vil blive ombygget i 4 sektioner, hvor den første del vil omhandle operationalisering af Floridas teori. Den anden del vil omhandle opbygningen af spørgeskemaet, mens den tredje sektion vil omhandle udtrækning af respondenter. I den sidste del vil diskutere undersøgelsens validitet, reliabilitet og muligheden for generalisering af undersøgelsesresultaterne.

4.1 Operationalisering

I det næste afsnit vil jeg beskrive, hvordan jeg har tænkt mig, at gøre Floridas teori målbart.

Hypotesetestning af teori

Det projektet har til formål at teste betydning af Floridas teori om den kreative klasse, og holde dette op i mod betydning af andre faktorer, der kan have betydning for, hvor man ønsker at bosætte sig. Derved bliver dette projekt en hypotesetestning (De Vaus, 2002 : 13ff) af Floridas teori, og om den kan give en forklaring på, om man kan fastholde akademikere i Aalborg som følge af byens "people climate". Det er vigtigt at foretage en operationalisering, når man ønsker at teste en teori, der befinder sig på et teoretisk niveau, så den kan måles på et praktisk niveau (De Vaus, 2002 : 13).

Operationalisering af Floridas teori

Jeg vil derfor kort redegøre for, hvordan jeg har tænkt mig at operationalisere Floridas teori. Florida arbejder ud fra et abstrakt og teoretisk begreb om "people climate". Dette begreb har 3 dimensioner, og disse er livsstilstilbud, autenticitet og mangfoldighed. Disse 3 dimensioner er en yderligere indsnævring af begrebet, og de 3 dimensioner bliver anvendt som omdrejningspunktet i den del af spørgeskemaet, der afdækker Floridas teori om den kreative klasse. De enkelte spørgsmål under disse tre dimensioner f.eks. om betydningen af musikoplevelser eller diversitet i befolkningen fungerer som de enkelte målepinde eller indikatorer, og dermed skal de sikre målingen af de holdninger eller den adfærd hos respondenterne, som gør, at de 3 dimensioner konkret kommer til udtryk (Nielsen, 1997 : 84). På denne måde bevæger jeg mig fra et abstrakt og teoretisk niveau til et empirisk niveau (Nielsen, 1997 : 86). Derudover bliver testningen af teorien stærkere, hvis man udfører testen på flere enheder (De Vaus, 2002 : 14 og 30), og derfor har jeg valgt at teste Floridas teori på forskellige underspørgsmåls under de 3 dimensioner, og dermed vil jeg vurdere, at det kan forstærke mit testresultat.

4.2 Opbygning af spørgeskemaet

I den næste del af metodeafsnittet vil jeg beskrive, hvordan jeg har opbygget mit spørgeskema, og hvilke overvejelser som jeg har haft i forbindelse med processen omkring, hvordan spørgeskemaet skulle konstrueres.

Internet survey

Dette spørgeskema har karakter af at være en internet survey, der er blevet administreret igennem surveyprogrammet SurveyXact. Dette indebærer, at man kan kalde min spørgeskemaundersøgelse for en web survey (De Vaus, 2002 : 124), da jeg har placeret mit spørgeskema på en web server, og derefter fået respondenterne til at gå ind på denne server og udfylde mit spørgeskema (De Vaus, 2002 : 124). Rent praktisk er det foregået på den måde, at jeg via sekretærerne på de udtrukne studieretninger, har fået dem til at udsende en mail med et link til mit spørgeskema i det tilfælde dette har været muligt, og på de studier hvor sekretæren ikke ville sende mails rundt, så er spørgeskemaet blevet lagt op på studiets intranet. Når de studerende trykker på linket, så vil de samtidig selvoprette sig selv som respondent. Derfor har det selvfølgelig været en forudsætning for deltagelse i dette spørgeskema, at de studerende har adgang til en computer med internetadgang (De Vaus, 2002 : 123ff), men jeg vil dog ikke anse denne problematik for at være et problem i 2011.

Spørgeskemaets opbygning

Den første del af spørgeskemaet indeholder de klassiske faktuelle baggrundsoplysninger om respondenterne, mens selve spørgeskemaet er delt i to. Den første del af spørgeskemaet omhandler spørgsmål angående de studerendes syn på Aalborgs stedkvaliteter og samt hvordan de har vægtet betydningen af beskæftigelsesmuligheder i forhold til, om de ønsker at blive i Nordjylland efter endt studietid. Anden del af spørgeskemaet fokuserer mere på Aalborg som studieby, og det fungerer som en form for evaluering for Uddannelsesrådet under Aalborg Kommune, der har ønsket at finde ud af, hvad de studerende, synes om nogle af de tiltag, der har været gjort overfor de studerende igennem de seneste år. Dette speciale har dog kun til formål, at fokusere på første del af spørgeskemaet, hvor sigtet har været at kortlægge i hvilket omfang Aalborgs "people climate" har betydning for fastholdelse af unge kreative studerende sammenlignet med hvilken betydning, som de tilkendegiver at beskæftigelsesmuligheder spiller for deres beslutning om, de søger en fremtid i Nordjylland. Spørgeskemaets første del er delt ind i kategorier, hvor af hovedoverskrifterne livsstilstilbud, autenticitet og mangfoldighed og åbenhed er knyttet til Richard Floridas teori om den kreative klasse. Dermed fungerer disse spørgsmål som konkrete måleindikatorer på "people climate".

Som diskuteret i teoriafsnittet så bør man i en nordisk undersøgelse fokusere både på betydningen af ”people climate” og ”business climate”, og derfor omfatter spørgeskemaet også en dimension af, hvilken betydning ”business climate” har for evnen til at fastholde højtuddannede arbejdskraft, og således repræsenterer spørgsmålene om beskæftigelsesmuligheder den mere klassiske økonomiske forståelse af, at det er jobs og karrieremuligheder, der afgør hvor arbejdskraften slår sig ned. Spørgsmålene om økonomisk formåenheds betydning er opstået, da den seneste danske undersøgelse fra 2009 nævner dette som en faktor, der kan have betydning for bosætning (Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 36).

Derudover påpeger den seneste nordiske forskning på, at regionale centre i de skandinaviske lande ofte kan tiltrække medlemmer af den kreative klasse på baggrund af faktorer, som regional identitet og betydningen af venner og familie, som man har i et regionalt område kan have betydning for, hvor man ønsker at bosætte sig. Aalborg er helt klart et regionalt center i Danmark, og derfor kan det være relevant at medtage denne type faktorer i undersøgelsen. Ydermere beskrives andre attraktionsfaktorer ved de regionale centre, som værende at de kan tilbyde det, som der afskrækker kreative personer fra at bosætte sig i f.eks. København, og det kan f.eks. være mindre trafikale problemer og overkommelige huspriser, og derfor har de regionale centre ikke behov for at kunne tilbyde bedre kvalitet i livlige miljøer, da de regionale centre tilbyder attraktive alternativer til hovedstadsregionen for den kreative klasse, hvis de kan finde et job i området (Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1602). Resultaterne fra denne nye forskning peger altså på, at regional identitet, betydningen af venner og familie i nærmiljøet, mindre trafikale problemer og billigere huspriser kan være med til at tiltrække den kreative klasse til et regionalt centre, som Aalborg, og derfor er det interessant, at undersøge hvilken betydning denne type af faktorer har i forhold til at fastholde den kreative klasse.

Konstruktion af spørgsmål og svarkategorier

I litteraturen omkring udformning af spørgeskema finder man en række anvendelige retningslinjer, som jeg har valgt at følge. Jeg har således, valgt at gruppere mine spørgsmål under overskrifter, da det gør spørgeskemaet mere overskueligt for respondenterne. Derudover har jeg indsat filterspørgsmål, der gør at respondenterne kun besvare de spørgsmål, der er relevante for dem, og er der et uaktuelt spørgsmål, så springer de videre til det næste aktuelle spørgsmål. Dette sikrer, at spørgsmålene bliver besvaret af dem, som de var sigtet imod (Nielsen, 1997 : 106), og samtidig giver det ikke respondenterne den irriterende oplevelse, at skulle besvare spørgsmål, som ikke er

aktuelle for dem, eller som de ikke har en viden omkring. Derudover er det vigtigt, at man konstruere sine spørgsmål, så de er endimensionelle, korte, præcise, forståelige og ikke-ledende. Desuden er det væsentligt, at svarkategorierne er udtømmende, gensidige udelukkende, relevante og tilstrækkelige(Nielsen, 1997 : 104).

Pilottest

Forude for udsendelsen af mit spørgeskema har jeg valgt at pilotteste det. Dette er gjort for at afdække tænkelige validitetsproblemer i undersøgelsen, og disse kan mindskes, hvis man gennemfører en pilotundersøgelse, der i praksis gennemprøver de måleinstrumenter, der er opstillet i spørgeskemaet(Nielsen, 1997 : 114). Observerer man at måleinstrumenterne ikke måler det, som de havde til hensigt, så kan man nå at justere dem inden spørgeskemaet sendes ud til de udtrukne respondenter(Nielsen, 1997 : 88). En pilotundersøgelse har således til formål at forbedre spørgsmålsformuleringen og de tilhørende svarkategorier, så de er udtømmende(Nielsen, 1997 : 107 og De Vaus, 2002 : 52).

Motivation af respondenter

Et parameter for at opnå en høj svarprocent er, at man kan motivere sine respondenter til at svare på et spørgeskema, og det handler grundlæggende om, at man skal overbevise respondenterne om, at de indgår i et vigtigt projekt, og at deres besvarelser derfor er vigtige. Derfor har jeg udlovet nogle præmier til dem, der besvarer spørgeskemaet i håbet om, at det vil kunne højne min svarprocent. Derudover har jeg fået udsendte rykkermails til de studerende, da min oprindelige svarfrist var udløbet, og heri understregede jeg betydningen af, at det var vigtigt, at jeg fik så mange besvarelser så muligt. Dermed har jeg forsøgt at følge de anbefalinger, som foreligger fra andre forskere, om hvordan man kan motivere respondenterne til at besvare spørgeskemaet og dermed forøge svarprocenten(Nielsen, 1997 : 116f og De Vaus, 2002 : 140).

4.3 Udtrækning af respondenter

I dette afsnit vil jeg beskrive processen omkring udtrækning af mine respondenter, og hvilke overvejelser jeg har gjort mig omkring min stikprøve og population.

De udtrukne respondenter

En afgørende afgrænsning af surveyen har været, at spørgeskemaet kun er sendt ud til kandidatstuderende på henholdsvis 8. og 10. semester. Grunden til dette er, at jeg har en forventning

om, at de kandidatstuderende i langt højere grad har gjort sig tanker om, hvad de ønsker, der skal ske, da de er langt tættere på at færdiggøre deres uddannelse, og derfor må man forvente, at de i højere grad har gjort sig tanker om, deres fremtid fortsat skal være i Aalborg. Undersøgelser peger, at det ofte er når man har færdiggjort sin uddannelse, at man har en tendens til at flytte til en anden by, og generelt er man ofte rimelig geografisk mobil i perioden efter endt uddannelse (Skifter Andersen, 2010 6ff). I forhold til de kandidatstuderende så er studerende på batchelordelen af deres uddannelse noget længere fra at færdiggøre deres studie, og derfor forventes det, at de ikke i samme grad, har gjort sig de store tanker omkring, om de ønsker at blive fastholdt i Nordjylland. Derfor har jeg valgt, at afgrænse min undersøgelse til kun at omfatte kandidatstuderende.

Derudover skal det bemærkes, at det desværre er lidt forskelligt, hvor mange studieretninger under de enkelte fakulteter, som spørgeskemaet er blevet sendt ud til, og det skyldes, at der er forskel på størrelsen af studierne. Jeg har ønsket, at den samlede population ikke skulle være markant større på enkelte fakulteter, da dette kunne forårsage en stor skævhed i stikprøve udtrækkets sammensætning, og dermed føre til bias i undersøgelsen. Derudover skal det noteres, at det været beklageligt, at jeg har været nød til at frasortere en studieretning under det humanistiske fakultet, som ellers oprindeligt var en del af undersøgelsen.

Årsagen til at jeg har valgt at brede undersøgelsen ud til alle fire fakulteter på Aalborg Universitet er, at jeg har ønsket at få en bred dækningen af studerende for at gøre undersøgelsen så repræsentativ så muligt. Undersøgelsen ville sandsynligvis have været stærkere, hvis det havde været en totaltælling, hvor alle uddannelser på universitet, havde været omfattet, og specielt på det humanistiske fakultet havde endnu en uddannelsesretning været at foretrække, så psykologi-studiet ikke er den eneste repræsentant hele på det fakultet. Dog har der ikke været ressourcer til at undersøge flere studieretninger end dem, der er omfattet i undersøgelsen.

De udtrukne respondenter

På det teknisk- og naturvidenskabelige fakultet er uddannelserne indenfor nanoteknologi¹⁶, bioteknologi¹⁷ og softwareingeniører¹⁸ udtrukket, mens repræsentanterne for de

¹⁶ Med en civilingeniøruddannelse i Nanoteknologi kan de studerende indgå i alle de traditionelle ingeniørområder såsom materialer, elektronik, energi, bioteknologi, medicin og sundhedsteknologi. For yderligere læsning henvises til <http://www.studieguide.aau.dk/uddannelser/kandidat/33486/job-karriere/>

¹⁷ Uddannelsen i bioteknologi omhandler forskning, hvor der anvendes biologiske systemer, og f.eks. kan kandidater komme til at arbejde med molekyler, mikroorganismer, mennesker og miljø. For yderligere læsning henvises til <http://www.studieguide.aau.dk/uddannelser/kandidat/33469/job-karriere/>

¹⁸ Softwareingeniører får en uddannelse, hvor de kommer til at arbejde med internetudvikling og distribuering af mobilt software. For yderligere læsning om uddannelsen henvises til

sundhedsvidenskabelige uddannelser er sundhedsteknologi¹⁹, medicin med industriel specialisering²⁰ og Klinisk, videnskab og teknologi²¹. Under det humanistiske fakultet er psykologi²² medtaget, mens der på de udtrukne studier ved det samfundsvidenskabelige fakultet er sociologi²³, samfundsøkonomi²⁴ og cand.merc i Økonomistyring²⁵.

Population

Populationen er det sæt af enheder, som en stikprøve skal repræsentere (De Vaus, 2002 : 69), eller det kan også betegnes som det undersøgelsesfelt, hvorfra datamaterialet kommer fra (Nielsen, 1997 : 108). En population udgøres dermed af f.eks. en gruppe af personer, der har en eller flere på forhånd definerede fælles egenskaber (Hansen og Andersen, 2000 : 75). Formålet med at afgrænse sin population til bestemte enheder med fælles egenskaber er, at man kan sikre sig, at man kun indhenter oplysninger om personer, der rent faktisk er omfattet af undersøgelsens problemstilling (Hansen og Andersen, 2000 : 75). Denne udvalgte populationen kan betegnes som værende en udvalgspopulation, og i denne undersøgelse defineres udvalgspopulationen som studieaktive kandidatstuderende ved Aalborg Universitet. I de følgende afsnit vil jeg beskrive,

<http://www.studieguide.aau.dk/uddannelser/kandidat/33502/>

¹⁹ Sundhedsteknologi er en ingeniøruddannelse i sundhedsteknologi, og de studerende får en uddannelse indenfor design og udvikling af hjælpemidler samtidig med at de lærer at udvikle avancerede tekniker til brug på sygehusene og i sundhedssektoren. Det er således både en teknisk og medicinsk viden, som ingeniører i sundhedsteknologi opnår, og de modtager undervisning i computerprogrammering, fysiologi, biologi, anatomi og sundhed. For yderligere læsning om uddannelsen henvises til

<http://www.ug.dk/uddannelser/universitetsuddannelser/kandidatuddannelser/tekniskvidenskabeligekandidatuddannelser/civilingenioeruddannelser/sundhedsteknologi.aspx>

²⁰ Medicin med industriel specialisering er en uddannelse, der kombinerer lægevidenskab med naturvidenskab, hvilket bl.a. giver en baggrund for at de studerende kan udvikle lægemidler. Således får de studerende undervisning i farmakologi, og medicinske fag som bl.a. cellebiologi og fysiologi. For yderligere læsning om uddannelsen henvises til <http://www.studieguide.aau.dk/uddannelser/kandidat/33483/job-karriere/>

²¹ Klinisk, videnskab og teknologi, som er en uddannelse, der giver kompetencer indenfor forskning og udvikling i sundhedsvæsenet. Uddannelsen er rettet mod udvikling af medicoteknisk udstyr, og dermed kommer kandidater i klinisk, videnskab og teknologi til at arbejde med at fremme teknologi på sundhedsområdet, og dermed kommer de studerende til at udvikle, innoverer og fremme anvendelsen af teknologi på sundhedsområdet. For yderligere læsning om uddannelsen henvises til <http://www.studieguide.aau.dk/uddannelser/kandidat/33471/job-karriere/>

²² Psykologi beskæftiger sig med, hvordan mennesker tænker, føler, oplever og handler i bestemte sammenhænge. For yderligere læsning om uddannelsen henvises til <http://www.studieguide.aau.dk/uddannelser/kandidat/33494/job-karriere/>

²³ Sociologi handler om det sociale liv og om mødet mellem enkelte mennesker, grupper, organisationer og hele samfundet, og på sociologi studiet udarbejdes der projekter og foretages undersøgelser af alle sider af samfundslivet lige fra de tilsyneladende mest upåagtede hverdagssituationer via organisatoriske og institutionelle forandringer til mere overordnede samfundsudviklinger. For yderligere læsning om uddannelsen henvises til <http://sociologi.samf.aau.dk/index.php?id=9029>

²⁴ En uddannelse som samfundsøkonom sætter kandidater i stand til at opstille økonomiske og politiske løsningsforslag og til at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser heraf. De får en omfattende viden om økonomisk teori og politik samt indsigt i samfundsudviklingen i almindelighed, og du lærer en række generelt anvendelige analyseteknikker og metoder. For yderligere læsning om uddannelsen henvises til <http://oecon.samf.aau.dk/uddannelser/>

²⁵ Studiet i Økonomistyring har som sit centrale mål at skabe viden om og forståelse for hvilken økonomisk information, der er den nødvendige forudsætning for at kunne styre en organisations aktiviteter, ressourcer og finansiering og træffe de bedste beslutninger med udgangspunkt i organisationens strategi, og typiske job, som en cand.merc. i Økonomistyring får efter endt uddannelse er konsulent og controller. For yderligere læsning om studiet henvises til <http://aabs.samf.aau.dk/candmerc-uddannelsen/oekonomistyring/>

hvordan jeg kommer til at gennemføre en stikprøve indenfor min population, og dermed vil jeg få et stikprøveudvalg, der kan defineres som det udvalg, der udgør de elementer fra udvalgspopulationen, som blev valgt(Hansen og Andersen, 2000 : 92). Dette betyder, at det bliver nødvendigt for mig at få et kendskab til, hvor mange personer der er indskrevet på de studieretninger, der kommer til at indgå i mit stikprøveudvalg, som altså er de studieretninger, der bliver udtrukket til at være en del af min stikprøve. Således forsøger jeg at tilstræbe, at man kan betragte min stikprøve som et miniaturebillede af undersøgelsens population, hvilket er en forudsætning for, at man kan generalisere ud fra stikprøven(Hansen og Andersen, 2000 : 186).

Stikprøve

Af ressourcemæssige årsager har det ikke været muligt at tilrettelægge en undersøgelse, der ville give de 3368²⁶ studieaktive kandidatstuderende ved Aalborg Universitet mulighed for at deltage i undersøgelsen, og derved bliver det ikke muligt at gennemføre en totaltælling, hvor alle personerne i populationen får mulighed for at indgå i undersøgelsen(Hansen og Andersen, 2000 : 75). Ofte er totaltællinger i praksis umulige at gennemføre i surveyundersøgelser, da det kræver meget store ressourcer – både økonomisk og tidsmæssigt - at indsamle og bearbejde den store mængde data, som man kan komme til at skulle indsamle, hvis man inddrager alle i populationen i undersøgelsen(Hansen og Andersen, 2000 : 76, Nielsen, 1997 : 72 og Malchow-Møller og Würtz, 2010 : 197). Derfor har jeg valgt at gennemføre undersøgelsen, som en stikprøve i min population af studieaktive kandidatstuderende ved Aalborg Universitet. Det betyder, at spørgeskemaet ikke bliver distribueret til alle studieretninger på AAU, men kun til en bestemt udtrukket gruppe af studerende. I sit udgangspunkt er undersøgelsen tilrettelagt som en totaltælling på kandidatdelen i en klyngeudvalgt stikprøve blandt kandidatstuderende på Aalborg Universitet. Dog har ikke alle de mulige respondenter besvaret spørgeskemaet, og dermed ligger besvarelsesprocenten ikke på 100%, og derved må denne undersøgelse betegnes som værende en stikprøve i en større population.

Klyngeudvælgelse

Udvælgelsen af de studieretninger, som spørgeskemaet er sendt ud til, har karakter af at være en klyngeudvælgelse, hvor nogle enkelte studier på hvert af de fire fakulteter under Aalborg Universitet er blevet udvalgt som repræsentanter for deres fakultet. Man må betegne denne form for udvælgelse som en klyngeudvælgelse(Nielsen, 1997 : 75), hvilket er en praktisk fremgangsmåde, når den samlede population er så stor, at det ikke er muligt at tilrettelægge en undersøgelse, hvor samtlige kandidatstuderende ved Aalborg Universitet er omfattet. Ved klyngeudvælgelse er

²⁶ Tallene er oplyst af Christina Draghici fuldmægtig ved statistisk- og økonomiafdelingen ved Aalborg Universitet

populationen blevet delt op i klynger, og derefter er der foretaget en tilfældig udvalgt stikprøve i disse klynger(Nielsen, 1997 : 75 og De Vaus, 2002 : 75). Uddannelserne under de fire fakulteter på AAU er således delt op i fire klynger, hvor efter der er foretaget en stikprøve blandt enkelte studier, der er tilknyttet disse fire fakulteter. Dermed kan man betegne fakulteterne som værende udvælgelseskriteriet i denne klyngeudvælgelse(Hansen og Andersen, 2000 : 81 og Malchow-Møller og Würtz, 2010 : 201). Rent praktisk er min udvælgelse af de enkelte studieretninger foregået på den måde, at jeg har siddet med en liste over de enkelte uddannelser, der er tilknyttet de fire fakulteter. Derved har alle uddannelser haft en sandsynlighed for at blive udtrukket til min stikprøve.

4.4 Validitet, reliabilitet og generaliseringsmuligheder

I de næste afsnit vil jeg beskæftige mig med spørgeskemaets svarprocent, og derefter vil jeg vurdere undersøgelsens validitet, reliabilitet og muligheden for at foretage generalisering.

Væsentlige fejlkilder i en undersøgelse

Der er grundlæggende to vigtige fejlkilder at være opmærksom på, når man arbejder med spørgeskemaundersøgelser. Den ene fejlkilde er bias, der er defineret som værende fejl, der kan opstå under udvælgelses - og indsamlingsproceduren i en undersøgelse(Nielsen, 1997 : 73), og de kan ofte været relateret til manglende besvarelser fra respondenterne. Den anden afgørende fejlkilde er tilfældighedsfejl, der kan betegnes som værende fejl, der kan opstå, da de egenskaber man finder ved en stikprøve ikke altid er identisk med de egenskaber, der findes i den samlede population(Nielsen, 1997 : 73). Som følge af en masse forskellige grunde ønsker respondenterne i en stikprøve ikke altid at besvare et spørgeskema. Nogen ønsker ikke at deltage, mens man aldrig får fat i andre. De manglende besvarelser kan skabe to store problemer. For det første kan det fører til et uacceptabelt fald af personer i stikprøvens størrelse, hvilket vil påvirke svarprocenten negativt, og for det andet kan manglende besvarelser fører til bias i undersøgelsen(De Vaus, 2002 : 83f).

Svarprocent

Et af de vigtigste kriterier for bedømmelse af et spørgeskema er dets svarprocent. Det er altid et mål at opnå høje svarprocenter i en spørgeskemaundersøgelse, da et stort frafald i antallet af besvarelser kan medføre problemer i forhold til tilfældighedsfejl og bias(Nielsen, 1997 : 73). Problemet er dog ofte, at høje svarprocenter ofte koster en del penge(De Vaus, 2002 : 122), og det er ikke fordi,

studerende har de store økonomiske midler til rådighed, så det kan ofte blive et problem i en spørgeskemaundersøgelse, som denne at opnå høje svarprocenter. Det er en grundlæggende antagelse, at mere personlige kontaktformer som face-to-face interviews eller telefoninterview giver bedre svarprocenter, da man har den personlige kontakt med respondenter, end man har ved internet surveys, men svarprocenten afhænger også meget af det emne, som spørgeskemaet berører (De Vaus, 2002 : 127). Internet surveys manglende personlige kontakt kan også føre til, at spørgsmålene kan føles kedsommelige for respondenter, og denne tendens til at forløbet bliver kedeligt sker sjældnere ved telefoninterviews eller det personlige interview (De Vaus, 2002 : 129). Man må nok erkende, at der er den risiko ved at anvende en internetbaseret spørgeskemaundersøgelse, at der vil falde respondenter fra, da de kan synes, at det bliver for kedeligt, at sidde alene og besvare spørgsmål på skrift, hvilket i den sidste ende vil hæmme svarprocenten.

For at kunne gennemføre en repræsentativ stikprøve, så er det nødvendig at man har kontrol over, hvem der besvare spørgeskemaet (De Vaus, 2002 : 128). Dette kan være svært, hvis man har en åben hjemmeside, hvor spørgeskemaet ligger frit tilgængeligt, og hvor alle kan gå ind og besvare det. I dette tilfælde hvor alle ville have mulighed for at besvare spørgeskemaet giver det ikke mening at tale om at beregne en svarprocent (De Vaus, 2002 : 140). Derfor har jeg valgt at invitere de studerende, som der er blevet udtrukket som værende respondenter til spørgeskemaet til at deltage i undersøgelsen ved at sende dem linket med adressen til spørgeskemaet. Derved har det kun været den udvalgte gruppe af respondenter, som spørgeskemaet har været målrettet, der har haft kendskab til at spørgeskemaet overhovedet fandtes. Dermed har min stikprøve og population været klart defineret, og derfor har det også været meningsfyldt at beregne svarprocenten ud (De Vaus, 2002 : 140).

Ved besvarelsesprocenten forstås forholdet mellem antallet af udvalgte respondenter, og antallet af indkomne og udfyldte svar (Nielsen, 1997 : 119). En almindelig måde at beregne svarprocenten ud er, at man tager antallet af tilbage leverede svar, og dividerer det med N, der betegner undersøgelsens population, og derefter ganger man med 100, hvilket er illustreret i den nedenstående formel (De Vaus, 2002 : 127).

$$\text{Response rate} = \frac{\text{Number returned}}{N \text{ in sample} - (\text{Ineligible} + \text{unreachable})} \times 100$$

Tallene for populationen i denne stikprøve er indhentet ved at jeg har taget rundt på de enkelte studier, og spurgt studiesekretæren om, hvor mange personer, der er indskrevet på studiet. Et problem ved indsamling af tal for populationens størrelse kan ofte i telefon og survey undersøgelser være, at den liste man har over populationen ikke er opdateret (De Vaus, 2002 : 128). Dog mener jeg, at mine tal over populationen må betragtes som værende rimelig pålidelig for fordelene ved at modtage tallene igennem studiesekretæren er, at hun er den person, der har det bedste overblik over hvor mange studerende, der er tilknyttet de enkelte studier. Derudover har hun også de mest pålidelige tal over, hvor mange studerende, der er tilknyttet de enkelte semestre, da sekretæren står for den daglige kontakt til de studerende. Derfor er de tal, som sekretæren kan oplyse klart de mest pålidelige i forhold til at afgøre populationens størrelse.

Ud fra den ovennævnte formel har jeg udregnet mine svarprocenter for de 4 fakulteter, og de er således. 42% af de studerende ved det samfundsvidenskabelige fakultet har besvaret spørgeskemaet. Svarprocenten for det teknisk-naturvidenskabelige fakultet er på 35,8%, mens den er på 24,8% for det humanistiske fakultet, og 26,0% for den sundhedsvidenskabelige fakultet²⁷.

Kritik af spørgeskemaundersøgelsens svarprocent

Jeg ser to grundlæggende svagheder ved denne spørgeskemaundersøgelse i forhold til opnåelse af høje svarprocenter.

Et af de helt store problemer er, at jeg ikke selv har haft muligheden for at administrere kontakten til de studerende. Jeg har hele tiden skulle igennem studiesekretærer på de forskellige studieretninger for at få videresendt f.eks. rykkermails til de studerende. Og i sagens natur har jeg ikke haft kendskab til, om sekretærerne i virkeligheden har videresendt de beskeder, som jeg har givet til en dem, og som jeg gerne ville have sendt videre ud til mine respondenter.

Fordelen i face-to-face interviews eller telefoninterviews er, at man i langt større grad har en viden om, hvor mange respondenter man er noget ud til, og hvor mange som man ikke kunne få fat i. I en internet survey bliver man derimod nødt til at formode, at dem der ikke har svaret på spørgeskemaet,

²⁷ For yderligere beregninger af mit bortfald henvises til bortfaldsanalysen - bilag 2

gør det, fordi at de ikke har haft lyst til, men man ved reelt set ikke, om det skyldes, at de aldrig har modtaget linket til spørgeskemaet(De Vaus, 2002 : 128). Reelt set ved jeg ikke, om de lave svarprocenter kan skyldes, at der er nogle af de studerende, der ikke har modtaget eller set mine mails.

Et andet kritikpunkt af denne survey, der kan have forårsaget dårlige svarprocenter, er det tidspunkt, hvor spørgeskemaundersøgelsen har været gennemført. Undersøgelsen er gennemført i perioden fra den 14. juni til den 6. juli, hvor den oprindelige svarfrist var den 30. juni, og denne dag blev der så sendt rykkermails ud, for at indhente de sidste besvarelser. Grundlæggende er tidspunktet for udsendelse af et spørgeskema vigtigt, da ferier og andre højtider ofte forårsager betydelige lavere svarprocenter end normalt(Nielsen, 1997 : 117). Det kan bestemt ikke udelukkes, at mine svarprocenter har været lavere på grund af, at jeg var nød til at udsende spørgeskemaet på et tidspunkt i juni, hvor mange studerende havde travlt med at færdiggøre deres projekter frem mod aflevering. Derudover havde nogle studerende måske ligefrem været til eksamen, da jeg udsendte min rykkermail, hvis de havde været oppe som en af de første på deres studie.

Endelig bør man overveje, om længden af spørgeskemaet kan have medvirket til den lave svarprocent. En høj besvarelsesprocent er altid et mål, når man laver spørgeskemaundersøgelser, og i dette perspektiv er spørgeskemaets længde altid noget man bør overveje. Det er en ekstra overvejelse i dette speciale, hvor flere forskellige interesser skulle sammensættes i et spørgeskema. Det har selvfølgelig ikke gjort spørgeskemaets længde kortere, at det skulle indeholde både dataindsamlingen til mit speciale, og feedback på Uddannelsesrådets initiativer overfor de studerende. Dette kan føre til kritik af længden af mit spørgeskema, da den gængse opfattelse er, at lange spørgeskemaer bør undlades, da det vil føre til lave svarprocenter. Det er dog interessant, at denne almindeligt betragtet antagelse kun kan støttes i et meget begrænset omfang(De Vaus, 2002 : 112). De studier der er foretaget af spørgeskemaers længde peger på, at der er en lille tendens til at lange spørgeskemaer kan medføre en smule dårlige svarprocent, mens andre undersøgelser viser enten ingen effekt eller det modsatte, hvor lange spørgeskemaer får bedre svarprocenter, da de virker seriøse(De Vaus, 2002 : 112). Dermed er det svært at afgøre, om længden af spørgeskemaet har ført til, at der har været et stort bortfald i undersøgelsen, men det kan naturligvis ikke afvises.

Repræsentativitet i stikprøven

For at kunne beregne hvor repræsentativ stikprøven er, må man foretage en analyse af bortfaldet²⁸.

²⁸ For yderligere beregninger af mit bortfald henvises til bortfaldsanalysen - bilag 2

Der findes ikke en almindelig anerkendt praksis til, hvordan man analyser bortfaldets konsekvenser, men alle er dog enige om, at der er to væsentlige problemer, som man bør tage stilling til. Det ene er bortfaldets størrelse og det andet er bortfaldets sammensætning(Hansen og Andersen, 2000 : 90).

I forhold til bortfaldet størrelse vil det sige, at man bør opgøre, hvor mange personer, som ikke har besvaret spørgeskemaet. Det gør man, fordi der grundlæggende er den risiko ved manglende svar, at det kan skabe bias i stikprøven, da der er en risiko for at de personer, som ikke har svaret, er anderledes, end dem der har besvaret spørgeskemaet. Derfor er det vigtigt at undersøge, om de personer der ikke svarer, har en bestemt karakteristika, der er anderledes en dem, der deltager i undersøgelsen. Det kan gøres, hvis man kender nogle baggrundsoplysninger på den stikprøvepopulation, hvorfra stikprøven er udtrukket, så kan man simpelt sammenligne de karakteristika som stikprøvepopulationen besidder, og de karakteristika som analyseudvalget besidder. Er der store forskelle mellem stikprøvepopulationen og analyseudvalget, så kan det indikerer bias(De Vaus, 2002 : 84). Bias kan opstå som følge af manglende besvarelser, og derfor kan dette føre til, at bortfaldet bliver skævt fordelt. Det vil sige, at der kan være nogle bestemte grupper af studerende, der ikke har besvaret spørgeskemaet, og dermed bliver disse markant underrepræsenterede i undersøgelsen, og det kan være en et problem i forhold til, om man kan generalisere undersøgelsen til andre sammenhænge. For at afdække bias i undersøgelsen er det klogt at beregne svarprocenten ud(Nielsen, 1997 : 119). For at opnå en repræsentativ undersøgelse og undgå bias så er det afgørende, at man ikke systematisk udelukker eller underrepræsenterer bestemte typer i populationen. Dette kan bedst sikres ved, at give alle personerne i populationen den samme mulighed for at blive inkluderet i stikprøven(De Vaus, 2002 : 70).

I min stikprøve har alle i populationen haft en sandsynlighed for at blive udtrukket, og dette er gjort ved at alle de kandidatuddannelser, der hører under de enkelte fakulteter har figureret på en liste, og derfor har de enkelte studieretninger alle haft en sandsynlighed for at blive udtrukket. Dermed må man sige, at alle personerne i min population har haft en sandsynlighed for at blive trukket ud til at være en del af min stikprøve(Malchow-Møller og Würtz, 2010 : 199). Således kan man tale om at sandsynligheden for udvælgelse til stikprøven er kendt(Malchow-Møller og Würtz, 2010 : 202). Derfor bør det kunne betragtes som en repræsentativ stikprøve. Dog kan det diskuteres om bortfaldet ændrer for meget på sammensætningen af de personer, der har deltaget i undersøgelsen. Som diskuteret i bortfaldsanalysen, så vurderer jeg, at bortfaldet på de kendte variable fordeler sig nogenlunde på samme måde som den del af stikprøven, som medvirker i undersøgelsen, men det er til åben diskussion, hvor grænsen går fra, hvornår man kan tale om, at en undersøgelse er biased. Derfor kan der tilsyneladende observeres et hul i forskningen på dette område, da der eksisterer

disse meget flydende overgange mellem, hvornår kan man sige, at et bortfald er enten jævnt eller skævt fordelt. Umiddelbart vil jeg sige, at mit bortfald er jævnt fordelt, og derfor kan man med en vis sandsynlighed sige, at undersøgelsen er repræsentativ. Dog er der ikke nogle klare kriterier for, hvor meget eller lidt et bortfald må ændre sig, og derfor er konsekvenserne af bortfaldets betydning i forhold til undersøgelsens generaliserbarhed noget af det vanskeligste at vurdere (Hansen og Andersen, 2000 : 90).

Generaliserbarhed

Den ovennævnte problemstilling angående stikprøvens repræsentativitet knytter sig nøje til muligheden for at generalisere undersøgelsens resultater til andre sammenhænge (Hansen og Andersen, 2000 : 85). Et fundamentalt mål for forskning er evnen til at kunne generalisere sine forskningsresultater til en større population (De Vaus, 2002 : 69). Statistisk generalisering bygger på, at det mønster der kan observeres i en mindre gruppe – stikprøven – også vil kunne holde stik i en større gruppe – populationen. Statistisk generalisering lægger vægt på, at stikprøven er tilfældig udvalgt (De Vaus, 2002 : 69). I forbindelse med udvælgelse af en stikprøve så er målet at gøre dette på en måde, så stikprøven er repræsentativ for resten af populationen, og dermed betegnes en repræsentativ stikprøve, som en der ligner resten af populationen (De Vaus, 2002 : 70). En af de vigtigste overvejelser man skal gøre for at sikre, at en stikprøve er repræsentativ, er at undersøge, om enkelte typer af personer er systematisk ekskluderet eller underrepræsenteret i stikprøven (De Vaus, 2002 : 70). Den bedste måde at sikre repræsentativitet i ens stikprøve er ved at give alle i populationen en sandsynlighed for at blive udtrukket i stikprøven (De Vaus, 2002 : 70).

Som tidligere nævnt så har alle respondenterne haft en sandsynlighed for udvælgelse, og derfor kan man betragte stikprøven som tilfældigt udvalgt (De Vaus, 2002 : 70 og 128), og som diskuteret i bortfaldsanalysen så kan bortfaldet betragtes som værende tilfældigt fordelt, selvom der er sket en mindre ændring i stikprøvens sammensætning som følge af bortfald. Derfor bør kriterierne for generalisering af undersøgelsens resultater være opfyldt. Dog skal man nok være varsom med at lave alt for store generaliseringer, da svarprocenten er lav, og således havde jeg håbet på en højere svarprocent. Derfor skal man nok være påpasselig med at generalisere undersøgelsens resultater til andre sammenhænge. Dog mener jeg stadigvæk, at undersøgelsens resultater kan anvendes i forhold til Aalborg Kommune, da den kan indikere, hvilken betydning de studerende lægger på byens stedkvaliteter kontra muligheden for at finde beskæftigelse i området, når de skal afgøre, hvor de ønsker at bosætte sig.

Reliabilitet

En pålidelig undersøgelse er en, hvor man vil kunne opnå samme resultat, hvis man gentager undersøgelsen flere gange (De Vaus, 2002 : 52 og Nielsen, 1997 : 88).

Den bedste måde at skabe pålidelige indikatorer er ved at stille flere spørgsmål om samme emne. Det er derfor en god ide at have et sæt af spørgsmål til at måle de enkelte spørgsmål, som man er interesseret i at få belyst (De Vaus, 2002 : 52f). Hovedområderne i dette spørgeskema er f.eks. Floridas begreber om livsstilstilbud, autenticitet og mangfoldighed, og de indeholder alle flere forskellige underspørgsmål, der har til formål at belyse respondenterne holdninger til de tre ovennævnte emner. Derfor stiller jeg flere spørgsmål under de enkelte hovedområder, og dette kan være med til at kontrollere pålideligheden af respondenternes svar, og det vil således øge reliabiliteten i denne spørgeskema undersøgelse. Samtidig har jeg gennemført en pilottestning af spørgeskemaet før dets udsendelse, og det er også med til at forøge pålideligheden i undersøgelsen (Nielsen, 1997 : 88).

En problemstilling i forhold til reliabilitet er, om respondenterne har samme forståelse af de stillede spørgsmål, og om de har samme opfattelse af spørgsmålene, som jeg havde da jeg konstruerede dem. Det kan føre til problemer i forhold til at opnå samme resultater i en gentagelse af undersøgelsen, hvis spørgsmålene har været stillet uklart, og respondenterne kan forstå dem forskelligt (De Vaus, 2002 : 52). Det kan altid diskuteres, om spørgsmålsformuleringen har påvirket svarene på nogle af spørgsmålene, da jeg har stillet et spørgsmål, og derefter afsluttet sætningen med, om respondenterne gerne vil bosætte sig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse. Der bør derfor undersøges om de respondenter, der har vidst, at de ikke vil blive boende i Aalborg, har angivet svaret ”ingen betydning” i spørgsmålene om, i hvor høj grad de vægter f.eks. livsstilstilbud, autenticitet og mangfoldighed i Aalborg i forhold til bosætning. Det kan konstateres, at de personer, der har vidst, at de ikke ville blive boende i Nordjylland, ikke har svaret mindre positivt angående spørgsmålene, der havde til formål at måle Floridas teori, så derfor betragter jeg ikke denne formulering af spørgsmålene som et problem. Respondenterne har derved også i deres svar lagt vægt på, at det specifikt var byen Aalborg, der var omdrejningspunktet for undersøgelsen, og det er således også de muligheder byen Aalborg tilbyder, som der er lagt vægt på i besvarelsene.

Validitet

Validitet handler om de opstillede indikatorer også måler det, som de er opstillede til at måle. Dette er vigtigt, fordi det har betydning for, om vi kan være sikre på, at vi kan lægge vægt på de

besvarelser, som respondenterne afgiver(De Vaus, 2002 : 52 og Nielsen, 1997 : 88). Et gyldigt mål er et, der måler det som det er designet til at måle(De Vaus, 2002 : 53).

Man har et validitetsproblem, hvis de spørgsmål som man stiller til respondenterne, ikke dækker de teoretiske begreber man arbejder med(Nielsen, 1997 : 88). Jeg anser dog ikke dette som værende et problem i denne undersøgelse, da Floridas teori er operationaliserede ud i mit spørgeskema, og derved er teorien gjort målbar igennem konstruktionen af måleindikatorer for de de tre stedkvaliteter, som han anser for at være væsentlige for den kreative klasses bosætningsmønster. Derved har jeg ”oversat” Floridas teori fra et teoretisk niveau til et målbart niveau, og dermed bør der være validitet i forhold til, hvor godt dækkende min oversættelse af Floridas teori er(Nielsen, 1997 : 88).

Man kan diskutere om mine spørgsmål er stillet for generelt i forhold til, at det er Aalborg som by, der behandles i denne undersøgelse, men jeg mener ikke, at dette giver anledning til en kritik af, at mine spørgsmål ikke er specifikt møntet på Aalborg, og at spørgsmålene er for generelle, da respondenterne i alle spørgsmålene bliver bedt om at tage stilling til, hvorledes de vægter betydningen af de enkelte spørgsmål i forhold til, om de gerne vil bosætte sig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse. Derved mener jeg, at det må være klart, at de enkelte spørgsmål må være møntet på forhold vedrørende Aalborg, og dermed får de enkelte spørgsmål også en mere specifik vinkling på, hvor attraktiv Aalborg bliver som et sted, hvor respondenterne ønsker at bosætte sig.

5. Analyse

Analysen er struktureret omkring 3 hovedfaser. I den første del vil jeg overordnede præsentere den indsamlede data, mens jeg i den anden del vil analysere på baggrundsvariablenes betydning for de indkomne besvarelser. I den tredje fase vil jeg forsøge at forklare, hvad der er de vigtigste faktorer for, at højtuddannede bliver fastholdt i Nordjylland, og hvorfor Aalborgs "people climate" ikke ser ud til at have nogen stor betydning for, at man kan fastholde højtuddannede i Nordjylland. Derudover vil jeg komme med nogle bud på, hvorfor respondenterne tillægger "business climate" markant højere betydning end "people climate".

5.1 Undersøgelsens resultater præsenteres

Jeg vil først præsentere undersøgelsens overordnede resultater, og det vil blive gjort igennem en indeksering af besvarelserne under de forskellige hoveddimensioner i spørgeskemaet. Indekset er blevet til på baggrund af en skala fra 0 til 100, hvor den laveste værdi i skalaen bliver omregnet til 0, mens den højeste værdi bliver omregnet til værdien 100, og de mellemliggende værdier bliver omregnet forholdsmæssigt på denne skala (Deibjerg, 2006 : 199). I denne analyse vil et lavt indeks være et tegn på, at respondenterne tillægger værdien af indikatoren stor betydning. I modsætning hertil er et højt indeks tegn på, at respondenterne ikke tillægger spørgsmålet særlige stor værdi. I indekset er svarkategorien "stor betydning" sat til minimum skalaen 1, og svarmuligheden "nogen betydning" er sat til skala 2. Skala 3 er svarmuligheden "ringe betydning", mens maksimum skalaen 4 er "ingen betydning". De få "ved-ikke" svar, der er afgivet, er pillet ud af tabellerne, da de ikke repræsenterer værdi og betydning for den efterfølgende analyse. Ud fra denne opdeling er det klart, at jo lavere indeks²⁹, der er på det enkelte spørgsmål, desto større betydning har dette for respondenterne samlet set.

Det nedenstående indeks er konstrueret, så det bliver mere overskueligt for læseren at kunne se forskellene mellem de forskellige dimensioner. Dermed kan man også bedre afgøre, om det er indikatorer for "people climate" eller "business climate", der har den største betydning for, hvor kommende kandidater ønsker at bosætte sig.

²⁹ Det skal påpeges, at de sidste to underspørgsmål under autenticitet er baglæns kodet. Baglæns kodning Dermed vil et lavt indeks på disse to indikatorer – i modsætning til alle andre indikatorer – være et udtryk for, at de ikke har den store betydning for respondenterne. Omvendt vil en høj score på disse to indeks bekræfte Floridas teori om, at henholdsvis betydningen af kædebutikker og kæderestauranter ikke har betydning for kreative personers præferencer for, hvor de vil bo. På grund af at disse to spørgsmål under autenticitet er "spejlvendt", så har jeg selv beregnet gennemsnit og indeks for disse to spørgsmål, hvilket man kan læse mere om i bilag 3

Den nedenstående tabel³⁰. viser et indeks over, hvor attraktivt de 4 forskellige dimensioner er i forhold til ønsket om at bosætte sig i Aalborg.

Fakultet	Business Climate	People climate			Regional Identitet	Økonomisk formåenhed
		Livsstiltilbud	Autenticitet	Mangfoldighed		
Det humanistiske fakultet	16,27	39,53	39,14	26,49	38,75	23,81
Det samfundsvidenskabelige fakultet	20,79	37,89	42,73	33,95	35,51	34,55
Det teknisk-naturvidenskabelige fakultet	21,94	44,86	56,11	46,19	46,41	29,13
Det sundhedsvidenskabelige fakultet	17,33	37,69	47,69	38,76	38,98	32,8
I Alt	19,6	39,67	46,06	36,24	39,02	31,19

Tabellen indeholder indekstallene for de forskellige væsentlige dimensioner, der er anvendt i dette speciale til at belyse, om det er ”business climate” eller ”people climate”, der har betydning for, om man kan fastholde højtuddannede i Nordjylland. Derudover har jeg valgt at medtage dimensionerne økonomisk formåenhed og regional identitet, da andre undersøgelser har peget på, at disse to ting faktorer også kan have en betydning for, hvor man ønsker at bosætte sig. Tabellen viser tydeligt, at indikatorerne på ”business climate” scorer det klart laveste indeks, og dermed er det beskæftigelsesmulighederne, der har størst betydning for, om de kommende kandidater finder Aalborg attraktiv som bosætningssted. Man kan også se, at økonomisk formåenhed er vigtigere end indikatorerne på ”people climate”, og således er der ikke noget, der indikerer, at Aalborgs stedkvaliteter er stærk nok til, at de alene kan fastholde akademikere i området. Der tegner sig et meget tydeligt billede af, at det er muligheden for at finde beskæftigelse, der virkelig betyder noget, når de studerende skal vurdere, om de synes, at Aalborg kunne være et attraktivt sted at slå sig ned.

Dette speciale har sit udgangspunkt i, hvordan man kan fastholde akademikere i Nordjylland, og desuden har hovedfokus været på, om det er Aalborgs stedkvaliteter, eller om det er job- og karrieremulighederne i Nordjylland, der har betydning for valget af, hvor unge akademikere ønsker at bosætte sig. Derudover er der medtaget to andre perspektiver om regional identitet og økonomisk formåenhed, der ifølge andre undersøgelser kan antages at have betydning for bosætningspræferencer. I de følgende afsnit vil jeg fremlægge de mest markante fund for, hvilke underspørgsmål, der ser ud til, at have den største betydning for ønsket om at blive i Nordjylland efter endt uddannelse.

Betydning af beskæftigelsesmuligheder er afgørende vigtig for bosætning i Nordjylland

Overordnet så viser denne undersøgelse, at gode karrieremuligheder og udfordrende arbejdsopgaver

³⁰ Tabellen er beregnet med to decimaler.

i jobbet er det klart mest afgørende for, om de studerende ønsker at blive/bosætte sig i Aalborg efter endt uddannelse. Dette fremgår også af indekset, hvor man kan se, at ”business climate” er den dimension, der er klart vigtigst for alle studerende uanset, hvilket fakultet de er tilknyttet.

Således kan man se, at indekset for ”business climate” for alle fire fakulteter i alt opnår scoren 19,60, mens et tilsvarende samlede indeks for de 3 dimensioner under ”people climate” ligger på 40,92³¹. Derved er indekset for ”business climate” markant lavere, og således må man sige, at muligheden for at finde et job har langt større betydning for fastholdelse af akademikere i Nordjylland end skabelsen af et godt ”people climate”.

Den nedenstående tabel viser mit indeks for ”people climate” fordelt på fakulteter.

Fakultet	Livsstiltilbud	Autenticitet	Mangfoldighed	I alt
Det humanistiske fakultet	39,53	39,14	26,49	35,05
Det samfundsvidenskabelige fakultet	37,89	42,73	33,95	38,19
Det teknisk-naturvidenskabelige fakultet	44,86	56,11	46,19	49,05
Det sundhedsvidenskabelige fakultet	37,69	47,69	38,76	41,38
I Alt	39,67	46,06	36,24	40,92

Ser man på de enkelte indeks for underspørgsmål under ”business climate”, så ligger de 3 underspørgsmål, der scorede de laveste indeks af alle underspørgsmål under ”business climate”. Det samlede indeks for alle 4 fakulteter viste, at betydningen af gode karrieremuligheder havde et lavt indeks på 6,50³², mens betydningen af udfordrende arbejdsopgaver i jobbet ligeledes lå på et ret lavt indeks, hvilket var på 7,52³³. Endelig viste det samlede indeks for betydningen af, at der er gode jobmuligheder for ægtefælle/kærester sig at ligge på 13,54³⁴, og dermed er disse 3 faktorer de mest betydningsfulde i forhold til, om man kan fastholde højtuddannede i Nordjylland.

Betydning af indikatorer på ”people climate”

Der er ikke nogle af indikatorerne for ”people climate”, der når samme niveau som de ovennævnte indikatorer for ”business climate”. Den faktor, der har klart størst betydning for spørgsmålene vedrørende livsstiltilbud, er betydningen af byparker/grønne rekreative områder. I indekset scorede dette underspørgsmål 21,37³⁵, hvilket gør denne indikator til den klart mest betydende enkeltstående faktor under ”people climate”. I procent tillægger 51,8% og 36,5% af respondenterne betydningen

³¹ Det samlede indeks for ”people climate” er beregnet ved at lægge de samlede indeks fra livsstiltilbud, autenticitet og mangfoldighed sammen for hvert enkelt fakultet, og derefter har jeg divideret med de 4.

³² Se bilag 3

³³ Se bilag 3

³⁴ Se bilag 3

³⁵ Se bilag 3

af byparker enten stor eller nogen betydning, og dermed har dette element ved stedkvalitet ganske pæn betydning, men det må dog påpeges, at selvom det er topscoreren blandt de mange indikatorer for betydningen af ”people climate”, så er betydningen af byparker ikke af lige så stor betydning, som de to ovennævnte spørgsmål vedrørende muligheden for at finde beskæftigelse, og betydningen af et job med udfordrende arbejdsopgaver³⁶.

Floridas teori om den kreative klasse er rubricerede ud på tre forskellige typer af spørgsmål om ”people climate”, og generelt må man konstatere, at spørgsmålene omkring autenticitet ikke spiller den store rolle for, om de studerende ønsker at blive i Aalborg efter endt uddannelse. Den eneste indikator under spørgsmålene om autenticitet, der har en rimelig positiv betydning, er spørgsmålet omkring betydningen af, at man bor tæt på den nordjyske natur. Indekset for dette spørgsmål lå på 30,94³⁷, og det er interessant, at dette spørgsmål falder meget godt i tråd med, at det var byparker/grønne områder, der havde den største betydning for bosætning af alle spørgsmålene vedrørende stedkvalitet. Således ser det ud til, at grønne områder og natur er de stedkvaliteter, der har den væsentligste betydning for, hvor akademikere ønsker at bosætte sig.

Betydningen af en autentisk by

Man må generelt sige, at spørgsmålene om autenticitet med undtagelse af spørgsmålet omkring den nordjyske natur ikke virker som særlige vigtige faktorer for bosætning, og det bliver til dels illustreret ved, at det spørgsmål, der har størst betydning under autenticitet ”kun” har stor betydning for 36,4% af de adspurgte, mens det enten har ringe eller ingen betydning for 15,2% og 7,3%. Desuden er resultaterne for de andre indikatorer for autenticitet ikke imponerende, og således er der enkelte af indikatorerne, hvor der faktisk er flere respondenter, der mener, at det enten har ringe eller ingen betydning for deres ønske om bosætning i Aalborg, end respondenter der tillægger disse måleindikatorer for autenticitet positiv betydning, for om de ønsker at bo i byen.

Spørgsmålene omkring livsstilstilbud og mangfoldighed tillægges større betydning end spørgsmålene om autenticitet, og således opfattes disse to typer af stedkvaliteter som værende mere vigtige end autenticitet i forhold til bosætning i Aalborg.

Betydningen af en mangfoldig og åben by

Indikatorerne for mangfoldighed og åbenhed viser, at denne type af stedkvalitet har en relativ positiv indvirkning på beslutningen om at forblive i Nordjylland.

³⁶ Se bilag 4

³⁷ Se bilag 3

Der er 3 spørgsmål under mangfoldighed angående en åben og fordomsfri by, der har en positiv for majoriteten af respondenter i forhold til bosætning i Aalborg. Det er spørgsmålene om der er plads til alle bl.a. ikke vestlige statsborgere, diversitet i befolkningen, og om det er plads til forskellige etniske grupper, samt muligheden for at møde forskellige kulturer og forskellige former for mad, og de ligger på henholdsvis et samlede indeks på 28,60, 32,51 og 29,04³⁸. Dermed ser respondenterne relativt positivt på betydningen af en mangfoldig og åben by. Det er kun ét spørgsmål i rubrikken om mangfoldighed og åbenhed, der ikke har nogen særlig stor betydning, og det er spørgsmålet om betydningen af muligheden for at finde anderledes og alternative miljøer, der ikke kan betegnes som værende mainstream³⁹.

Betydningen af livsstilstilbud

Ser man på betydningen af livsstilstilbud, så kan betydningen af, at Aalborg har et varieret miljø af cafeer- og restauranter også tillægges positiv betydning for, om man ønsker at bosætte sig i byen. Dette spørgsmål scorede et indeks på 31,18⁴⁰. Hverken spørgsmålene omkring livsstilstilbud angående betydningen af et varieret nattelev, kunst- og teateroplevelser, musikoplevelser, eventoplevelser eller underholdningsmuligheder døgnet rundt skiller sig mærkbart ud, og der er derfor heller ikke noget, der tyder på, at disse faktorer har en afgørende betydning for beslutningen om bosættelse i Aalborg⁴¹.

Regional identitet

Betydningen af at man har et stort socialt netværk og mange venner i Nordjylland, har større betydning for beslutningen om, de kommende kandidater ønsker at forblive i regionen. Det samlede indeks for regional identitet var egentlig ikke lavere end f.eks. økonomisk formåenhed, eller indekset for mangfoldighed. Jeg vil dog alligevel fokusere en del på den regionale identitet, da det indeholder et underspørgsmål, der ser ud til at have rimelig stor betydning for, om man finder, at Aalborg er et attraktivt sted for bosætning. Det er betydningen af, at man har et stort netværk og mange venner i Nordjylland. Dette indeks scorer 18,75 på indeksskalaen⁴², og dermed er dette indeks det lavest scorende indeks, når man ser bort fra de 3 de 3 indeks under ”business climate”, der var de tre klart mest vigtige spørgsmål for, hvor de studerende ville bosætte sig. Det samlede indeks for regional identitet ligger på et noget højere indeks, da der er et spørgsmål om, at man kun

³⁸ Se bilag 3

³⁹ Se bilag 4

⁴⁰ Se bilag 3

⁴¹ Se bilag 4

⁴² Se bilag 3

kan se sig selv bo i Nordjylland, og dette indeks har en rimelig høj score, hvilket formentlig skyldes, at der er en del tilflyttere til Nordjylland, som er relativ ligeglade med dette, og derfor svarer, at det ingen betydning har for deres bosætningspræferencer⁴³. Det samme kan siges, om spørgsmålet under regional identitet, hvor der bliver spurgt til betydningen af, at man har familie i Nordjylland⁴⁴, og de respondenter, der ikke har dette, vælger sandsynligvis at svare, at det ikke har nogen nævneværdig betydning for, om de anser Aalborg som værende et attraktivt sted at bosætte sig. Og dette er med til, at indekset samlet set for regional identitet bliver relativt højt, og dermed kan det være svære at se ud af den samlede indeksscore for regional identitet, at det ser ud til, at betydningen af venner og et socialt netværk har en ret stor betydning for, om Aalborg er et attraktivt sted at blive boende efter endt uddannelse.

Dermed er venner og gode sociale netværk lige så afgørende faktorer for, hvor man ønsker at slå sig ned som betydningen af byparker/grønne rekreative områder, og det var ellers dette indeks under ”people climate”, der havde den absolut mest positive betydning af alle de indikatorer, der er udformet på baggrund af Floridas teori. Dermed ser det i højere grad ud til - udover gode muligheder for at finde et job, at betydningen af, at de denne type faktorer som venner, netværk og familie, har større betydning for, om man også bliver i regionen efter endt uddannelse end betydningen af Aalborgs ”people climate”⁴⁵.

Økonomisk formåenhed

Endelig kan prisniveauet på en bolig spille en rolle for, om man ønsker at slå sig ned i Nordjylland. Det samlede indeks for dette underspørgsmål ligger på 29,45⁴⁶. I procenttal vil det sige, at 29,9% mener at prisen på en bolig i Aalborg, eller dets opland har stor betydning for, hvor attraktiv byen er i forhold til bosætning, mens 53,7% mener det har nogen betydning.

Samtidig tilkendegiver 28,7% af respondenterne, at det har stor betydning, at prisniveauet på en bolig generelt er lavere i Aalborg-området, end i områder som København og Aarhus. 48,2% angiver at dette har nogen betydning for, hvor attraktivt de mener Aalborg-området er som bosætningssted. Indekstallet for dette underspørgsmål er på 32,92⁴⁷.

Ud fra disse tal omkring økonomisk formåenhed kan man nok ikke forklare prisniveauet på en bolig

⁴³ Se bilag 3

⁴⁴ Se bilag 3

⁴⁵ Se bilag 4

⁴⁶ Se bilag 3

⁴⁷ Se bilag 4

som værende det afgørende element for, hvor kommende kandidater fra AAU ønsker at bosætte sig, da det alligevel ikke er meget mere end en fjerdedel af respondenterne, der tillægger disse spørgsmål om økonomisk formåenhed stor betydning. Prisniveauet på en bolig kan nok have en betydning for nogen, men for de fleste vil det nok snarere være en medvirkende faktor til, om man kan have en præference for at slå sig ned i Aalborg-området eller ej⁴⁸. Det tyder klart på, at det er muligheden for at finde et job, der determinerer, hvor de kommende kandidater ønsker at slå sig ned, men ønsker man et job i Nordjylland, og kan man få et job i landsdelen, så er det sikker for mange en positiv sidegevinst, at prisniveauet på en bolig er lavere i Aalborg-området end i byer som København og Aarhus, der typisk kunne være alternative bosætningssteder for AAU-kandidater.

Forventning om fastholdelse

Overordnede har det været undersøgt, om de kommende kandidater har en forventning om en fremtid i Nordjylland efter endt uddannelse, og den nedenstående tabel viser, at 61,3% af dem har en forventning om at forlade Nordjylland efter endt uddannelse.

Tabellen viser om respondenterne forventer, at de har en fremtid i Nordjylland.

	Respondenter	Procent
Ja	63	38,7%
Nej	100	61,3%
I alt	163	100,0%

Den primære årsag til at respondenterne ikke forventer en fremtid i Nordjylland

Betydningen af jobmuligheder er så afgjort den største faktor til, at de kommende akademikere forventer at fraflytte Nordjylland. Derudover tyder det også på, at det spiller en rolle, hvor i landet kandidaternes venner og familie bor i forhold til, om man forventer at flytte fra den nordjyske region. Faktorer som nærheden til venner og familie spiller formentlig en større rolle, end de tanker Florida har gjort sig omkring, hvilken rolle byens "people climate" betyder for fastholdelse af kreative personer. Det interessante er naturligvis, hvorfor så mange påtænker at fraflytte Nordjylland, og dette er belyst gennem spørgsmålet om, hvad der er den primære årsag til, at de studerende forventer at flytte væk fra Nordjylland. Dette spørgsmål er udformet som et åbent spørgsmål, og da besvarelsene har vist sig at omfatte meget lignende besvarelser med specielt fire begrundelser for motiver til at flytte væk fra Nordjylland, så har jeg valgt at lave fire overordnede

⁴⁸ Se bilag 3

kategorier, der dækker disse fire typer af besvarelser. Svarene er derfor kategoriserede i de fire rubrikker, hvor den første er job og karrieremuligheder, den anden er, at man vil flytte tættere på familie og venner. Det tredje motiv er, at man vil prøve noget nyt og en ny by, som typisk ligger udenfor Nordjylland. Den sidste begrundelse er, at Aalborg mangler diversitet og kulturelle muligheder, og dette passer meget fint med de tanker, som Florida har gjort sig omkring, hvad der tiltrækker den kreative klasse⁴⁹.

Læser man de indkomne besvarelser fra de 100 personer, så står det klart, at manglen på kvalificerede jobmuligheder for akademiker er det helt store og afgørende problem i forhold til fastholdelse af højtuddannede i Nordjylland. Hele 77 ud af de 100 besvarelser⁵⁰ rummer et svar, der kan indplaceres i en kategori om, at det er manglende beskæftigelsesmuligheder, der gør, at de forventer, at de må forlade regionen. 19 af besvarelserne bygger på, at respondenterne gerne vil tættere på deres venner og familie, og de anviser dette som begrundelsen for, at de forventer at forlade Nordjylland. Endelig er der 8 besvarelser, der rummer en forklaring om, at Aalborgs mangel på diversitet og kulturelle muligheder gør, at de forventer at fraflytte området. Disse 8 besvarelser passer meget godt med de tanker, som Florida har gjort sig omkring, hvad der tiltrækker den kreative klasse, og dermed kan man sige, at disse 8 besvarelser kan indikere, at disse respondenter ikke mener, at Aalborgs "people climate" er tilfredsstillende, og at dette er den primære årsag til, at de formentlig ikke kan fastholdes i Nordjylland, og man må forvente, at de vil søge mod en by, hvor der er et mere attraktivt "people climate". Endelig er der 9 besvarelser, der kan indplaceres i en kategori om, at man ønsker at prøve noget nyt. Det fremgår dog ikke rigtig af disse besvarelser, hvad der findes andre steder, som tiltrækker dem. Flere af disse personer skriver, at de har boet hele livet i Aalborg, så årsagen til at disse 9 personer, ikke forventer at blive boende i Nordjylland kan betegnes med en begrundelse om, at de har brug for "luftforandring".

"People climate" ikke afgørende for fastholdelse

Det er meget interessant at de respondenter, der tilkendegiver, at de forventer en fremtid i Nordjylland, ikke tillægger "people climate" mere positiv betydning, end de respondenter, der forventer at forlade Nordjylland.

Det kan man se ved at krydse spørgsmålet, om respondenterne forventer en fremtid i Nordjylland med indikatorerne på "people climate". Således kan man få et fingerpeg om, de personer der ønsker at blive i Region Nordjylland, også er mere tiltrukket af Aalborgs "people climate", end de personer

⁴⁹ Se bilag 5

⁵⁰ Se bilag 5

der har en forventning om at forlade Nordjylland⁵¹. Umiddelbart kunne man have en forventning om, at de personer, der ønsker at blive i regionen, også var mere glade for byens stedkvaliteter, og således kan det indikere, om Aalborgs ”people climate” spiller en rolle i forhold til fastholdelse af højtuddannede.

Sammenligningen af betydningen af spørgsmålene om livsstilstilbud, autenticitet og mangfoldighed viser, at der ikke er ret stor forskel på disse indikatorer, når de krydses med spørgsmålet, om man forventer en fremtid i Nordjylland. Faktisk viser det sig, at de respondenter der har en forventning om, at forlade Nordjylland oftest tillægger spørgsmålene om livsstilstilbud og mangfoldighed en lille smule større betydning i forhold til, hvor attraktiv Aalborg er som bosætningssted. Forskellen er dog ikke ret stor, men det er lidt overraskende, at det hænger sådan sammen. Dermed må man også sige, at de personer, der har en forventning om, at deres fremtid ligger i Aalborg, ikke er mere tiltrukket af byens stedkvaliteter, end dem der forlader Nordjylland. Dette kan være et tegn på, at Aalborgs bymæssige kvaliteter og de muligheder som byen tilbyder, ikke er stærke nok til, at de alene kan fastholde højtuddannede i regionen. Der er i hvert fald intet, der indikerer, at de respondenter, der forventer en fremtid i Nordjylland, har denne forventning på grund af, at de opfatter Aalborgs ”people climate” som værende mere attraktivt, end dem der forlader byen efter endt uddannelse. Således tyder det på, at de personer, der bliver fastholdt i regionen, ikke har en mere positiv opfattelse af Aalborgs stedkvaliteter, i forhold til om byen er attraktiv som bosætningssted, og derfor tyder det ikke på, at der er grund til at tro, at det alene er på grund af Aalborgs ”business climate”, at de forventer at blive boende i regionen efter endt uddannelse. Der må være andre faktorer, der har større betydning for, at de bliver fastholdt i Nordjylland. Derfor vil jeg i den næste analysedel fokusere mere på, om der er andre baggrundsoplysninger, der i højere grad kan forklare, hvorfor der er nogen respondenter, der forventer, at de bliver fastholdt i regionen, når det tilsyneladende ikke er Aalborgs ”people climate”, der ser ud til at have betydning.

5.2 Analyse på flere variable

Jeg vil i de næste afsnit præsentere de mest interessante opdagelser, som datasættet frembringer, når man analyserer på flere forskellige baggrundsvariable. Disse variable er oprindelsesregion, alder, køn og, om respondenterne har børn. Dog vil jeg ikke bruge plads på at beskrive, hvilken betydning baggrundsvariablen alder har, da den ikke spiller nogen rolle i dette datasæt, da der er to meget store grupper af respondenter, der aldersmæssigt ligger tæt op ad hinanden, og derfor kan man se, at alder

⁵¹ Se bilag 6

ikke har nogen betydning for, hvem der bliver tiltrukket af ”people climate”.

Der er to variable, der ser ud til, at have en betydning for fastholdelse af højtuddannede, og det er oprindelsesregion, og om respondenterne har børn. Det ser i hvert fald ud til, at respondenter, der oprindeligt er fra Nordjylland, og respondenter med børn er lettere at fastholde i Nordjylland.

Regional oprindelse

Regional oprindelse spiller formentlig en stor rolle for, om respondenterne kan fastholdes i Nordjylland. Den regionale oprindelse ser ud til at have en betydning i en nordjysk kontekst, da en stor del af de studerende ved AAU oprindeligt kommer fra Nordjylland, og således kan det konstateres, at Aalborg Universitet først og fremmest er for Nord- og midtjyder, og f.eks. kommer halvdelen af alle studerende på AAU fra kun 5 kommuner⁵²(Rup 2011, Cowi : 34). I denne undersøgelse udgør respondenter, der oprindeligt er fra Nordjylland næsten 50% af alle deltagere, og derfor er det interessant at se på betydningen af regional oprindelse⁵³. Det er klart, at regional oprindelse er nært beslægtet med spørgsmålene om regional identitet, og underspørgsmålet omkring betydningen af venner og sociale netværk var faktisk et af de spørgsmål, der havde størst betydning for fastholdelse af studerende i Nordjylland. Derudover viser forskningen i mobilitet, at man opbygger et tilknytningsforhold til de steder, hvor man bor, og dette forstærkes desto længere tid man bor i et bestemt geografisk område(Skifter Andersen, 2010 : 21). Derfor kan der alt i alt være grund til at tro, at regional oprindelse kan have en betydning for, hvem der blive fastholdt i Nordjylland. Næsten 80%⁵⁴ af de studerende, der er omfattet af denne undersøgelse er oprindeligt fra Midtjylland eller Nordjylland. 48,3% kommer oprindeligt fra Region Nordjylland, mens 30,6% oprindeligt er fra Region Midtjylland.

Tabellen viser en opdeling på, om respondenterne forventer en fremtid i Nordjylland, når man opgør det på deres oprindelsesregion.

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden	Andet	I alt
Ja	53,1%	22,9%	22,7%	50,0%	28,6%	33,3%	38,7%
Nej	46,9%	77,1%	77,3%	50,0%	71,4%	66,7%	61,3%

⁵² Disse 5 kommuner er Aalborg, Aarhus, Hjørring, Brønderslev og Frederikshavn kommuner(Rup 11, Cowi : 36)

⁵³ Se bilag 7

⁵⁴ Se bilag 7

I alt	81	48	22	2	7	3	163
-------	----	----	----	---	---	---	-----

I alt er der 38,7% af de kandidatstuderende ved Aalborg Universitet, der forventer, at deres fremtid ligger i Nordjylland, men ser man på oprindelsesregion, så forventer 53,1% af de respondenter, der boede i Nordjylland, før de startede på Aalborg Universitet, også at de vil blive boende i Nordjylland efter endt uddannelse⁵⁵. Dette tal er noget højere end de 38,7% af alle respondenter, der forventer en fremtid i regionen. Derved må man sige, at man i højere grad kan fastholde studerende, der også oprindeligt kommer fra regionen. Det blev i den første analysedel påpeget, at betydningen af venner, gode netværk og familie var nogle af de spørgsmål, der havde rimelig stor betydning for bosætningspræferencer.

Det er derfor interessant, at personer, der oprindeligt er fra Nordjylland ikke tillægger ”people climate” større værdi end respondenter fra andre regioner, selvom de i højere grad forventer at blive fastholdt i regionen. Derfor kan Aalborgs ”people climate” heller ikke anses for at være den afgørende årsag til, at de i højere grad bliver fastholdt i regionen.

Tabellen viser præferencer for regional identitet, økonomisk formåenhed, ”business climate” og de 3 dimensioner under ”people climate” opgjort på oprindelsesregion.

Oprindelsesregion	Business Climate	Livsstiltilbud	Autenticitet	Mangfoldighed	Regional identitet	Økonomisk formåenhed
Region Nordjylland	19,35	37,58	45,38	37,75	29,42	32,51
Region Midtjylland	18,45	36,79	49,46	34,9	48,96	29,86
Region Syddanmark	19,95	47,42	49,45	33,34	48,8	25,58
Hele landet	19,6	39,67	46,06	36,25	39,02	31,19

Opgør man betydningen af ”business climate” og ”people climate” på baggrundsvARIABLEN oprindelsesregion, så kan man ikke konstatere de store forskelle mellem de 3 regioner, der er medtaget i dette indeks. Grunden til at jeg kun har medtaget regionerne Nordjylland, Midtjylland og Syddanmark er, at det var de 3 regioner, hvorfra klart flest respondenter stammede fra. Der var meget få besvarelser fra personer fra Region Sjælland, Hovedstaden og kategorien andet. Rubrikken hele landet dækker over alle respondenter, der har besvaret spørgsmålene. Man må sige forskellene mellem de enkelte oprindelsesregioner er meget små, og der er nok næppe belæg for at sige, at baggrundsvARIABLEN oprindelsesregionen har nogen betydning for, i forhold den opfattelse, som respondenterne har af ”business climate” eller Aalborgs ”people climate” i relation til, om de vil bosætte sig i Nordjylland. Derfor kan man heller ikke forklare at studerende, der er af nordjysk

⁵⁵ Se bilag 8

oprindelse i højere grad, forventer at blive fastholdt i regionen ud fra, at de skulle lægge større vægt på enten ”people climate eller ”business climate”.

Ud fra det ovenstående indeks, så er det ikke overraskende i forhold til regional identitet at studerende, der oprindeligt er fra Nordjylland, har en markant anderledes score end andre. Faktisk kan der observeres forskelle mellem nordjyder og personer fra Midtjylland- og Syddjylland i alle de 3 underspørgsmål. Dog er de to spørgsmål om, at respondenterne ikke kan se sig selv bo andre steder end i Nordjylland, eller betydningen af, at de har familie i Nordjylland, dem hvor nordjyderne ikke overraskende adskiller sig mest fra andre personer, der oprindeligt kommer fra andre regioner i landet.

Respondenter med børn

En anden faktor, der kan have betydning for, i hvilket omfang man kan fastholde respondenter i Nordjylland, er om respondenterne har børn.

Man kan tale om, at respondenterne kan agere forskelligt og have forskellige præferencer for bosætningsmønstre alt efter, hvilken livsfase de er i, og det kan have betydning for geografisk mobilitet. Generelt er unge uden børn meget mere mobile end børnefamilier(Skifter Andersen, 2010 : 26), og dermed kan det antages, at det er lettere at fastholde respondenter med børn i Nordjylland, da de sandsynligvis er mere etablerede end dem uden børn. En af de største livsændringer opstår, når man får børn(Skifter Andersen, 2010 : 6f). Derfor har jeg valgt at skelne mellem personer, der har børn og personer uden børn, da jeg vurderer, at det er mere sandsynligt, at man kan fastholde studerende med børn i Nordjylland, da de typisk er kommet ind i en livsfase, hvor de er blevet mere etablerede, da de har fået børn.

Ud fra nedenstående tabel kan man se at 11 ud af de 13 respondenter, hvilket svarer til 84,6%, der har fået børn, tilkendegiver, at de forventer, at deres fremtid ligger i Nordjylland. Tallene er fremkommet ved at krydse spørgsmålet har du børn, med spørgsmålet om respondenterne forventer en fremtid i Nordjylland.

Tabellen viser om respondenterne har børn(X-aksen) krydset med om de forventer en fremtid i Nordjylland(Y-aksen)

	Ja	Nej	I alt
Ja	84,6%	34,7%	38,7%

Nej	15,4%	65,3%	61,3%
I alt	13	150	163

Man kan se at de personer, der allerede har etablerede sig i Nordjylland og fået børn, i stor stil forventer, at deres fremtid ligger i regionen. Næsten 85% af de respondenter, der har fået børn påregner en fremtid i regionen, og dette kan meget vel skyldes, at de ikke ønsker at flytte til en anden regionen, når de har børn. Det skal dog nævnes, at der kun er 13 personer, som har fået børn, og dermed er det relativt få respondenter, som vi taler om, hvilket gør, at man skal være meget varsom med sine konklusioner. Dog kunne det indikere, at der er en sammenhæng mellem, om man har fået børn, og om man kan se sig selv flytte til en anden region.

Den ovenstående tabel kunne også indikere, at det kan være svære at fastholde unge i regionen, der er i en livsfase, hvor de ikke har børn. Når 85% af dem med børn ser en fremtid i Aalborg efter endt uddannelse, så må det relativt set også betyde, at dem uden børn i højere grad, har en forventning om at forlade Aalborg. Således ville den samlede procentdel af dem, der regner med at forlade Nordjylland stige, hvis man fjernede de respondenter fra undersøgelsen, der har fået børn, da det ser ud til, at de er lettere at fastholde i regionen.

Køn

Den sidste baggrundsvariabel, som jeg vil analysere på er køn, og man kan se, at der er nogle forskelle mellem kønnene i forhold til, hvordan man vægter betydningen af ”people climate og ”business climate”.

Indekset viser præferencer for ”business climate” og de 3 dimensioner under ”people climate”, samt regional identitet og økonomisk formåenhed opgjort på køn.

Køn	Business Climate	Livsstiltilbud	Autenticitet	Mangfoldighed	Regional identitet	Økonomisk formåenhed
Mand	22,48	44,31	52,87	42,45	40,25	30,02
Kvinde	17,71	36,5	39,63	32,2	38,18	29,59

Man kan se, at kvinder generelt har større præferencer for ”people climate” end mænd. Specielt betyder autenticitet mere for kvinder. Derudover kan man se, at både mangfoldighed og livsstiltilbud er stedkvaliteter, som kvinder i højere grad end mænd er tiltrukket af. F.eks. sætter kvinder noget mere pris på betydningen af kunst- og teatermuligheder, og under mangfoldighed er de noget mere tiltrukket af muligheden for at møde forskellige kulturer. Dermed må man alt i alt sige, at ”people climate” har lidt større betydning for kvinder, men dog skal det stadigvæk

konstateres, at kvinderne vægter betydningen af ”business climate” langt højere, end de vægter betydningen af ”people climate”.

5.3 Analysedelen

Dette sender mig videre til næste fase i analysen, hvor jeg vil bearbejde de resultater, der er blevet fremlagt. Analysedelen er struktureret således, at den første del vil omhandle arbejdsmarkedsforhold i Nordjylland, mens den anden del vil fokusere på betydningen af ”people climate” og de baggrundsvariable, der kan have betydning for fastholdelse af højtuddannede i Nordjylland. Slutteligt vil jeg forsøge at begribe undersøgelsens resultater ud fra vidensbase-begrebet, og derigennem vil jeg forsøge at forklare årsagen til, at ”business climate” ser ud til, at være meget vigtigere end ”people climate”.

Køn har betydning for respondenternes holdninger til ”people climate”

Som det lige er blevet nævnt, er der formentlig en sammenhæng mellem køn, og hvilken betydning de studerende har lagt på indikatorerne for ”people climate og ”business climate”.

Kønnet kan formentlig også forklare, hvorfor de studerende under det humanistiske fakultet i højere grad tillægger betydning af ”people climate” end studerende ved andre fakulteter. Årsagen skal formentlig findes i, at psykologi er et ”pige-studie”, og derfor er kvinderne meget overrepræsenterede på dette studie, og som man kan se, så vægter kvinder betydningen af ”people climate” højere end mænd. Dette vil man kunne forklare, hvorfor studerende ved det humanistiske fakultet tilsyneladende tillægger ”people climate” større betydning, end studerende ved andre fakulteter. Ligeledes er der en tendens til, at kvinder i højere grad end mænd, lægger vægt på ”business climate”, og dette kan muligvis også forklare, hvorfor det var de studerende ved det humanistiske fakultet, der tillagde betydningen af ”business climate” størst betydning af alle de studerende, der er omfattet af undersøgelsen. Det tyder i hvert fald på, at det er baggrundsvariablen køn, der gør, at det er de studerende ved det humanistiske fakultet, der i højere grad vægter ”people climate”. Over 90% af respondenterne fra psykologi-studiet er kvinder, og det kan dermed forklare, hvorfor det så ud til, at de humanistiske studerende lagde mere vægt på ”people climate”, mens de studerende på det naturvidenskabelige fakultet i højere grad er mænd, og derfor kan det måske forklare, hvorfor de sstuderende ved dette fakultet tillægger ”people climate” mindst betydning af alle fakulteterne. Således ser det ud til, at der er betydningen af kønnet, der er afgørende for, hvor stor vægt de studerende har lagt på indikatorerne for ”people climate”. Der kan dog også være en

sammenhæng i, at de mandlige studerende oftere arbejder teknisk kreativt f.eks. på ingeniører uddannelser under det naturvidenskabelige fakultet, mens psykologer og sociologer i højere grad arbejder med mere menneskelige relationer f.eks. som HR-medarbejdere i en personaleafdeling. Disse to studier betegnes ofte som ”pigestudie”, da 80-90% af de studerende på disse studieretninger ofte er kvinder, hvilket også er tilfældet i dette speciale⁵⁶. Det man må sige, der kendetegner psykologi og sociologi er, at de arbejder socialt kreativt. Og det kan måske ud fra vidensbase-begrebet forklare, hvorfor de tillægger ”people climate” større betydning, end f.eks. de studerende ved det naturvidenskabelige fakultet, der måske besidder en vidensbase, der har flere elementer af at være syntetisk. Omvendt er det lidt overraskende, at det er kvinderne, der tillægger ”business climate” størst betydning, da karrierecentret kom frem til det helt modsatte resultat, og konkluderede ”der er således en tydelig tendens til, at det er instrumentelle goder som økonomi og karriemuligheder etc., som har fået flest mænd til at blive i Nordjylland”(Karrierecentret, 2009 : 8). Derfor kunne man også have haft den forventning, at mændene i denne undersøgelse ville lægge større vægt på ”business climate, men det er ikke tilfældet. Dette kan måske hænge sammen med, at der er nogle uddannelsesretninger, der har lettere ved at finde jobs i Nordjylland end andre

Derfor vil jeg i den næste del af analysen fokusere på, hvordan det nordjyske arbejdsmarked er indrettet, og hvilken betydning dette kan have haft for respondenternes besvarelser

Den nordjyske erhvervsstruktur

Det kan være svært at afgøre, hvilke studier der har de bedste betingelser for at finde jobs i Nordjylland, men man kunne måske antage, at grunden til at mændene lægger mindre vægt betydning af ”business climate” skyldes, at de har dårligere betingelser for at finde et job i Nordjylland, da deres ingeniøruddannelser i højere grad er mere specialiserede, og derfor ikke kan finde et job i regionen. Derfor kan man måske formode, at de er lidt mindre begunstigede af den nordjyske erhvervsstruktur end de typiske ”pige”-uddannelser som f.eks. sociologi og psykologi under henholdsvis det samfundsvidenskabelige og humanistiske fakultet, der er mindre specialiserede uddannelser.

Derfor vil jeg i det næste afsnit forsøge, at give en kort karakteristisk af, om man kan formode, om det kan være let at finde job i Nordjylland for de forskellige studerende fra forskellige studieretninger, og om muligheden for at finde jobs i Nordjylland kan have påvirket de enkelte besvarelser, da de blev opgjort på fakultetsniveau i den første del af analysen.

⁵⁶ Se bilag 2

Tabellen viser om de studerende forventer en fremtid i Nordjylland efter endt uddannelse opgjort på fakultetsniveau.

	Det Samfundsvid- enskabelige Fakultet	Det Teknisk- Naturvidens- kabelige Fakultet	Det Humanistisk e Fakultet	Det Sundhedsvid- enskabelige Fakultet	I alt
Ja	41,2%	30,6%	48,1%	34,4%	38,7%
Nej	58,8%	69,4%	51,9%	65,6%	61,3%
I alt	68	36	27	32	163

Psykologerne

Dimittendledigheden kan være et udtryk for, hvor let det er, at finde et job i Nordjylland, og man kan konstatere, at dimittendledigheden er på 36% for psykologer i Aalborg i maj 2011⁵⁷. Derfor må man sige, at dimittendledigheden er relativ høj for psykologerne. Dog kan man ud fra besvarelser fra de psykologi-studerende se, at der er relativt få af de psykologistuderende, der angiver, at beskæftigelsesmulighederne er den primære årsag til, at de skulle forlade Nordjylland efter endt uddannelse. Der er faktisk kun 3, der angiver muligheden for at finde job, som det afgørende for at de skulle flytte til en anden region, mens flere ytre ønske om at prøve noget nyt, komme til Aarhus eller København, eller at de gerne vil tættere på familie og venner⁵⁸. Det er et markant fund i denne undersøgelse, at der ikke er flere fra det humanistiske fakultet, der angiver jobsituationen som den primære årsag til, at de ønsker at fraflytte Nordjylland. Den høje betydning af ”business climate” og de få angivelser af, at det er jobmuligheder, der får psykologer til at fraflytte regionen kunne tyde på, at deres jobmuligheder ikke er bedre andre steder i landet. Faktisk er Nordjylland rent geografisk den region, hvor der i 2011 var færrest arbejdsløse psykologer⁵⁹. Derudover er det de studerende under det humanistiske fakultet, hvor klart flest søger jobs i Nordjylland, og hvor færrest søger mod Hovedstadsområdet (Rup 11, Cowi : 41). Når der tilsyneladende ikke er bedre jobmuligheder andre steder, så bliver incitamentet for at finde jobs i andre regionen mindre, og dermed bliver incitamentet for at flytte væk fra venner og det sociale netværk i Nordjylland også

⁵⁷ Se bilag 10

⁵⁸ Se bilag 5

⁵⁹ Den vanskelige jobjagt - Specielt de nyuddannede psykologer har lige nu langt til det første job, også i geografisk forstand
<http://infolink2003.elbo.dk/PsyNyt/Dokumenter/doc/16794.pdf>

mindre, og dermed kan det være grunden til, at de i højere grad end andre lægger vægt på betydningen af beskæftigelsesmuligheder, som en faktor for at blive i regionen. Selvom dimittendledigheden er høj for psykologer, så har de faktisk mindst lige så gode muligheder for at finde jobs i Nordjylland som andre steder.

DJØF-ledighed

Ser man på uddannelserne under det samfundsvidenskabelige fakultet, så ser det ikke ud til, at den nordjyske erhvervsstruktur er videre gunstig for dem. Der er ikke mange store virksomheder i regionen, og ministerierne ligger i København. Samtidig skal det påpeges, at jobmulighederne i øjeblikket ikke er særlig gode for samfundsvidenskabelige studerende generelt. Meget tyder på, at det er svært for DJØF'ere, at finde jobs i det nordjyske i øjeblikket⁶⁰, og ifølge tal AC var dimittendledigheden for DJØF-gruppen i Aalborg på 39,2% i maj 2011⁶¹. Derfor må det antages, at det er relativt svært for bl.a. nyuddannede økonomer at finde jobs i Nordjylland for øjeblikket. Ser man på de besvarelser, som der blev afgivet af de studerende under det samfundsvidenskabelige fakultet, så kan man også se, at dårlige karrieremuligheder angives, som værende den primære årsag til fraflytning fra regionen⁶². Karrierecentrets undersøgelse viste også, at rekrutteringen af de samfundsvidenskabelige dimittender stiger proportionalt med virksomheds størrelse (Karrierecentret, 2009 : 8), og det kunne betyde, at jobmulighederne ikke er specielt gode i Nordjylland, da der er få store virksomheder i regionen.

Ingeniøruddannelserne på det teknisk-naturvidenskabelige fakultet

Den klart mest afgørende årsag til, at ingeniørerne under det teknisk-naturvidenskabelige fakultet angiver, at de forventer at fraflytte Nordjylland, er ringe jobmulighederne i Nordjylland⁶³. Dimittendledigheden for ingeniør ligger på 34,9 i Aalborg i maj 2011. Dog kan tallene dække over, at der kan være store forskelle i den specialiseringsgrad, som ingeniørerne besidder, og derfor ser det ud til, at der er nogle ingeniører, der har gode betingelser for at finde jobs i regionen, mens det er meget svært for andre. Det er f.eks. ret bemærkelsesværdigt, at ingen af de studerende i bioteknologi forventer en fremtid i landsdelen, og de angiver alle, at årsagen til dette er ringe jobmuligheder. Derved tyder alt på, at den nordjyske erhvervsstruktur med mange små og mellemstore virksomheder ikke skaber gode forudsætninger for at finde jobs for ingeniører indenfor bioteknologi. En del af dem får jobs i store private virksomheder, som Arla, Novozymes og Novo

⁶⁰ <http://www.nordjyske.dk/artikel/10/5/28/3880925/4/uddannet%20til%20ledighed> – 06.08.2011

⁶¹ Se bilag 10

⁶² Se bilag 5

⁶³ Se bilag 5

Nordisk⁶⁴, og denne type af store medicinalvirksomheder er der ikke mange af i Nordjylland (Karrierecentret, hovedrapport 2009 : 3). Så det kan forklare, hvorfor alle de studerende indenfor dette område, har en forventning om, at de forlader regionen. Desuden ligger der en stor kompetenceklynge indenfor medicinalindustrien i København (Østergaard, 2008 : 157), og det kan derfor antages, at mange bioteknikere flytter til København, da Medicon Valley er beliggende der. Den nordjyske erhvervsstruktur vil i hvert fald kunne være en plausibel forklarende årsag til, at det kan være så svært at fastholde studerende indenfor bioteknologi.

Uddannelsen som ingeniør i nanoteknologi giver bl.a. adgang til beskæftigelse i videnstunge industrier⁶⁵, og man må sige, at der ikke findes mange af denne type virksomheder i Nordjylland. Således ser det ud til, at den nordjyske erhvervsstruktur kan have en stor betydning for, at det kan være svært at fastholde studerende indenfor bioteknologi og nanoteknologi. Der er naturligvis også den risiko for at dårligere erhvervsmuligheder indenfor disse to uddannelsesretninger, som udgør 2 ud af de 3, der har været undersøgt på det naturvidenskabelige fakultet, kan skævvride billedet af, i hvilket omfang man kan fastholde natur-videnskabelige studerende i Nordjylland. Det er ret tydeligt, at der er nogle ingeniører i bioteknologi, der nærmest ved, at de ikke kan få jobs i Nordjylland på grund af, at erhvervsstrukturen ikke passer til deres uddannelse, og dette kan måske have betydning for deres besvarelser på spørgsmålet om, hvilken betydning beskæftigelsesmulighederne i Nordjylland havde for, om de ville bosætte sig i regionen. Når mange ingeniører tilsyneladende har vidst, at de blev nød til at forlade regionen for at finde et job, så kan det måske have medført, at beskæftigelsesmulighederne ikke har den store betydning for, om de ønsker at blive i Nordjylland efter endt uddannelse, og det kan måske have resulteret i, at de naturvidenskabelige studerende er dem, der tillægger ”business climate” mindst betydning for, om de ønsker at bosætte sig i Nordjylland. Man kunne i hvert fald have den antagelse, at ”business climate” kunne have stor betydning for bosætningspræferencer hos de ingeniørstuderende, der får en meget specialiserede uddannelse som f.eks. ingeniør i bioteknologi og nanoteknologi. Den høje specialiseringsgrad kan betyde, at de i højere grad bliver nød til at vægte betydningen af jobmuligheder, da der kan være få steder, hvor de rent geografisk kan finde et job i Danmark. Det er denne type af kreative, der ofte kan blive tiltrukket af et specialiserede arbejdsmarked, og hvor man kan forklare, at de specialiserede bymodeller med kompetenceklynger kan fastholde denne type af specialister, og denne type af kompetenceklynger ligger åbenbart ikke i Nordjylland.

Der er tilsyneladende ikke dårlige beskæftigelsesmuligheder for software-ingeniørerne, og det er

⁶⁴<http://www.studieguide.aau.dk/uddannelser/kandidat/33469/job-karriere/>

⁶⁵http://www.studentum.dk/Nanoteknologi_Diplomingeni_r_83150.htm

måske den uddannelsesretning i denne undersøgelse, der er bedst begunstiget af den nordjyske erhvervsstruktur, da den nordjyske IKT-klynge er blevet fremhævet som en af de mest veletablerede i Danmark(Vækstforum Nordjylland 2010 : 21), og indenfor denne kompetenceklynge fokuseres der bl.a. på softwareløsninger(Østergaard, 2008 : 158 og Vækstforum Nordjylland 2010 : 21). Dermed bør softwareingeniørerne være den gruppe af studerende, der er bedst begunstige af den nordjyske erhvervsstruktur. Ser man på de enkelte studieretninger for, hvem der forventer en fremtid i Nordjylland, så kan man se, at det i høj grad er softwareingeniørerne, der har en forventning om at forblive i Nordjylland. Desværre er der kun 10 software-ingeniører, der har udfyldt hele spørgeskemaet, så det er få respondenter, og dermed skal man være varsom med at drage for store konklusioner på den baggrund.

De sundhedsvidenskabelige ingeniøruddannelser

Erhvervsstrukturen kan også spille en rolle for, at 65% af de sundhedsvidenskabelige studerende forventer, at de flytter væk fra regionen, og f.eks. kan kandidater med en uddannelse i industriel medicinering antages at have mindre gode jobmuligheder i regionen, da de ofte får jobs indenfor lægemiddelindustrien, hvor bl.a. Novo Nordisk er en stor aftager af kandidaterne⁶⁶. Flere af respondenterne har også angivet, at den primære begrundelse for fraflytning af Nordjylland er, at der er mange flere jobs i f.eks. København, samt at der heller ikke er nogen privat medicinalbranche i Nordjylland. Derfor ser det ud til, at muligheden for at finde jobs i Nordjylland er svær for denne uddannelsesretning.

Omvendt ser det ud til at ingeniørerne i sundhedsteknologi har gode beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland, da der er en kompetenceklynge indenfor medico- og sundhedssektoren. Således får en 1/4 stor af de studerende i sundhedsteknologi også jobs på Aalborg Universitet, hvor sundhedsteknologi er et stort forskningsmiljø⁶⁷. Derudover får halvdelen med denne uddannelse job i små, og mellemstore virksomheder⁶⁸, og dermed burde der være gode jobmuligheder i Nordjylland for denne type af kandidater. Dette skyldes ikke mindst, at medico-sektoren er udpeget som en kompetenceklynge i Nordjylland, og derudover er sundhedsteknologi specifikt et satsningsområde i den regionale erhvervsudviklingsstrategi i Nordjylland(Vækst og Balance 2010, vækstforum Nordjylland : 20f).

Disse store forskelle mellem de enkelte fakulteter og studieretningers muligheder for at finde et job

⁶⁶ <http://www.studieguide.aau.dk/uddannelser/kandidat/33483/job-karriere/>

⁶⁷ <http://www.studieguide.aau.dk/uddannelser/kandidat/33505/job-karriere/>

⁶⁸ <http://www.studieguide.aau.dk/uddannelser/kandidat/33505/job-karriere/>

i Nordjylland kan have haft en betydning for, i hvilket omfang de tillagde ”business climate” betydning. Derfor kan den nordjyske erhvervsstruktur med mange små- og mellem store virksomheder givet vis være en hindring for fastholdelse af højtuddannede, da de ofte har brug for andre kompetencer, end de kompetencer som kandidater fra AAU besidder. Det ser klart ud til, at erhvervsstrukturen er en barriere for fastholdelse af enkelte højtspecialiserede naturvidenskabelige studerende med en uddannelse i f.eks. bioteknologi. Den nordjyske erhvervsstruktur ser ud til at medføre, at denne type arbejdskraft nærmest ikke kan få jobs i Nordjylland, og derfor kan det reelt være svært at fastholde dem. Det er også tidligere blevet fremhævet, at det er svært at rekruttere højtspecialiserede arbejdskraft til Nordjylland, da arbejdsmarkedet for specialiserede arbejdskraft er for lille (Mulighedernes Nordjylland, 2008 : 18). Således kan erhvervsstrukturen i Nordjylland forklare, hvorfor der kan være dårlige beskæftigelsesmuligheder for nogle studieretninger, og hvorfor de svarer, at de ikke forventer, at de har en fremtid i Nordjylland. En lignende udfordring omkring, at der kan være et mismatch mellem, hvad de regionale virksomheder efterspørger og hvilke kompetencer som de studerende besidder, blev også i 2007 fremhævet som værende en udfordring for Nordjylland. Det blev beskrevet at, nyuddannede – især dem med høje og specialiserede uddannelser, havde svært ved at finde et job i regionen, og derfor fraflyttede de den, fordi deres uddannelse ikke passer til, hvad de lokale virksomheder efterspurgte (Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 45). Noget kunne tyde på, at den samme udfordring eksisterer i dag, og det er i hvert fald slående at alle de studerende i bioteknologi forventer at fraflytte Nordjylland efter endt uddannelse, og de alle angav, at jobmulighederne var ringe i regionen.

Den aktuelle konjunkturudvikling

Generelt må man også sige, at det er svært for nyuddannede akademikere at finde job i øjeblikket⁶⁹, og det viser den høje dimittendledigheden også, og det kan også have haft en betydning for, at så mange respondenter har svaret, at de vægter ”business climate” langt højere end people climate”. Det er naturligvis også værd at overveje, hvilken betydning det har haft for undersøgelsen, at den er foretaget i en periode, hvor jobbene ikke hænger på træerne, og derfor må man overveje om den aktuelle konjunkturudvikling har spillet ind på respondenternes holdning til, at det er ”business climate”, der er den klart afgørende faktor for, om de ønsker at bo i Nordjylland.

Det kan formentlig heller ikke afvises, at de økonomiske konjunkturer har spillet ind på de studerendes besvarelser, og det kan også være en faktor, der er værd at hæfte sig ved. Ledigheden

⁶⁹ Dimittendledigheden tager til i Nordjylland – bragt i Nordjyske den 23.07.201

blandt højtuddannede i Nordjylland er landets højeste (Regional partnerskabsaftale om vækst og erhvervsudvikling mellem regeringen og Vækstforum Nordjylland, 2010 : 1), så det kan være med til at tegne billedet af, at det er svært for højtuddannede at finde jobs i Nordjylland. Derudover er der ingen tvivl om, at finanskrisen har gjort, at det er blevet svært for mange unge at få foden indenfor på arbejdsmarkedet⁷⁰, og professor Flemming Ibsen taler endda om risikoen for, at der kan opstå ungdomsarbejdsløshed⁷¹, og at man kan tabe en hel generation af unge på gulvet⁷². Derved må man sige at den tidsperiode, hvor jeg har indhentet mit empiriske materiale, har været præget af megen snak om krise og dårlige muligheder for beskæftigelse. Ikke mindst for unge og generelt er dimittendledigheden⁷³ ganske høj i Aalborg⁷⁴. Derfor kan dette have spillet en rolle for, at langt de fleste af de studerende vægter muligheden for beskæftigelse rigtig højt i forhold til om de ønsker at blive bosiddende i Aalborg.

Efter at have fokuseret på arbejdsmarkedsforhold vil jeg rette fokus på ”people climate” i det følgende afsnit. Derefter vil jeg komme ind på de baggrundsvariable, der ser ud til at have en betydning for, hvem der bliver fastholdt i Nordjylland.

Unge præferencer for byen

Jeg vil i dette afsnit argumentere for, at man kan antage, at Aalborgs ”people climate” ikke har den store betydning for bosætning i Nordjylland. Dette skyldes, at jeg i dette speciale har fokuseret på den unge del af den kreative klasse, og således var 97,3% af respondenterne i undersøgelsen mellem 20 og 30 år⁷⁵. Dermed er de i en livsfase, hvor man kunne forvente, at de ofte ville anvende byens livsstilstilbud, da de har præferencer for at bo centralt i de store byer (Skifter Andersen, 2010 : 7). Forskningen viser, at præferencer for byens tilbud stiger desto tættere man bor på byerne (Skifter Andersen, 2010 : 18), og samtidig er denne gruppe i midten af 20’erne den mest geografisk mobile gruppe (Skifter Andersen, 2010 : 10). Derfor vil denne gruppe ofte have lettere ved at flytte til en

⁷⁰ <http://www.dr.dk/P3/P3Nyheder/2009/03/27/074207.htm> – 14.07.2011 og <http://www.djoef.dk/blade/djoefbladet/arkiv/djoefbladet2010/dj-oe-f-bladet-nr-6-2010/regeringens-sparekniv-rammer-ogs-aa--dj-oe-fere.aspx> – 14.07.2011

⁷¹ <http://www.24.dk/article.jsp?articleId=4898> – 14.07.2011

⁷² <http://www.24.dk/article.jsp?articleId=7627> – 14.07.2011

⁷³ I lighed med mange andre som f.eks. IAK, DJØF og Region Nordjylland, så er min definition af en dimitend, at det første år, et medlem er færdiguddannet, defineres vedkommende som dimitend. Således er dimitend ledigheden, dem der har været færdiguddannede i under 1 år <http://www.dimittendguide.dk/sitecore/content/www,-d-,hb,-d-,iak,-d-,dk/Noegletal/~media/96011C8C1D3B4DABBAC2642C31E1E4D4.ashx> og <http://pensionsberegn.dk/Presse-og-politik/Politik-og-m-aerkesager/Undersoegelser/~media/Documents/Djoef/U/Udviklingen%20i%20dimittendledighed%20november%20062010.ashx> og http://www.rn.dk/NR/rdonlyres/0D7B102D-035B-47BF-A5D3-447F61F150CB/0/Fakta_om_hoejtuddannede_i_Nordjylland_30juni2011.pdf

⁷⁴ Se bilag 10

⁷⁵ Se bilag 9

anden by, hvis den er mere spændende, da disse unge medlemmer af den kreative klasse ofte ikke er så etablerede, som ældre medlemmer af den kreative klasse (Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1602).

På baggrund af at "people climate" havde mindst betydning i forhold til bosætningspræferencer i Nordjylland, så må man konstatere, at Aalborgs "people climate" ikke virker til at være noget, der tiltrækker højtuddannede. Det er simpelthen ikke noget, der i sig selv opfattes som værende en attraktion i sig selv, der gør, at det kan være en afgørende faktor for fastholdelse af kandidatstuderende, og da undersøgelsen ellers omfatter denne gruppe af kreative, som forskningen peger på er dem, hvor byens har den største betydning i forhold til, hvor de ønsker at bosætte sig, så må man konstatere, at Aalborgs "people climate" ikke opfattes som værende attraktivt, og noget der i sig selv kan få kandidatstuderende til at bosætte sig i byen. Derfor må man også sige, at der er en række andre faktorer - ikke mindst "business climate", der er vigtigere end "people climate" i forhold til fastholdelse af akademikere i Aalborg. Denne undersøgelse har peget på, at "business climate" er klart det motiv, som de fleste respondenter ligger vægt på, i forhold til bosætningspræferencer i Aalborg. Andre årsager som økonomisk formåenhed og regional identitet er også faktorer, der har større betydning for fastholdelse af højtuddannede, og derfor er der ikke meget, der tyder på, at "people climate" er nogen afgørende faktor for, om man kan fastholde flere højtuddannede i Nordjylland. Det var i hvert fald dimensionerne for "people climate", der blev tillagt ringest betydning af de studerende.

Derfor vil jeg i dette næste afsnit forsøge at give nogle forklaringer på, hvilke faktorer der kan fastholde højtuddannede i Nordjylland, når "people climate" ikke spiller den store rolle.

Det er lettere at fastholde nordjyder

Noget tyder på, at det er lettere at fastholde personer, der oprindeligt kommer fra Nordjylland end tilflyttere fra andre regioner, og dette kan hænge sammen med, at man kan forvente at personer, der oprindeligt er fra regionen, også har familie og venner i Nordjylland, og derved kan dette være et incitament til, at de gerne vil blive i området efter endt uddannelse.

I denne undersøgelse viste det sig, at 53,1% af respondenterne, der havde Nordjylland som oprindelsesregion, tilkendegiver at de forventer, at deres fremtid ligger i regionen, mens det kun var 38,7% af alle respondenterne, der forventede at blive fastholdt i region. I forhold til betydningen af, at man har et godt socialt netværk og familie i Nordjylland, så er det heller ikke så overraskende, da

forskningen om mobilitet generelt viser, at man sjældent er tilbøjelig til at forlade det lokalområde, og især den region, hvor man bor i, hvis man er opvokset der, eller har boet der i en årrække (Skifter Andersen, 2010 : 8 og 29). Resultaterne i dette speciale indikerer, at venner, familie og gode netværk i det nordjyske ser ud til at have en betydning i forhold til fastholdelse af højtuddannede.

Det var i hvert fald interessant, at personer der oprindeligt var fra Nordjylland ikke tillagde hverken ”business climate” eller ”people climate” større eller mindre betydning, end respondenter fra andre regioner i forhold til, om de gerne ville bosætte sig i Aalborg. Det var på variabelen regional identitet, der var den største forskel på respondenternes besvarelser, når der blev opgjort på oprindelsesregion. Således kan det tyde på, at den regionale identitet og betydningen af venner og familie i regionen kan være forklaring på, at flere nordjyder bliver fastholdt end respondenter, der oprindeligt er tilflyttere til Nordjylland.

Det er lettere at fastholde højtuddannede med børn

Undersøgelsen kan også indikere, at det er lettere at fastholde personer, der har fået børn. Det skyldes sandsynligvis, at de er blevet mere etablerede. Det er typisk i denne fase af livet, at man begynder at overveje at købe fast ejendom, og hvor afstanden til forældre og bedsteforældre ofte kan blive mere væsentlige faktorer for, hvor man bosætter sig. Jeg kunne i hvert fald se, at der var en tendens, der gik på, at respondenter der havde fået børn i langt højere grad, forventede at de havde en fremtid i Nordjylland. Dog skal det påpeges, at der kun var 13 studerende, der havde børn, og de 11 af dem forventer at blive i regionen. Dermed skal man være varsom med at drage konklusioner på den baggrund, da antallet af respondenter er begrænsede, men denne observation af, at studerende med børn i højere grad bliver fastholdt i Nordjylland bakkes op af karrierecentrets kandidat- og aftagerundersøgelse. I denne undersøgelse har 1249 respondenter børn, og dermed kan man drage en stærkere antagelse om, at personer med børn i højere grad bliver fastholdt i Nordjylland.

Tabel 39: Hvor ligger din nuværende arbejdsplads?
(fordelt efter om de har hjemmeboende børn eller ikke). (Beskæftigede kandidater).

	Har barn/børn	Har ikke barn/børn	Total
Nordjyllands Amt	42,40 %	33,80 %	37,20 %
Udenfor Nordjyllands Amt	57,60 %	66,20 %	62,80 %
Total	100,00 %	100,00 %	100,00 %
I alt N	1249	1913	3162

Denne figur viser⁷⁶, at andelen af færdiguddannede kandidater fra AAU, der har børn, i højere grad

⁷⁶ Figuren er hentet fra Karrierecentrets kandidat- og aftagerundersøgelse 2008-2009, hovedrapport side 35

har en tendens til at blive fastholdt i Nordjylland, end kandidater fra AAU der ikke har børn. 42,4% af kandidaterne med børn blev boende i det daværende Nordjyllands Amt efter endt uddannelse, mens tallet kun var 33,8% for dem, der ikke havde børn. Derudover beskrives det i undersøgelsen, at 60,1% af de uddannede kandidater fra AAU der bor i Nordjylland, og som har børn, angiver at årsagen til, at de ikke ønsker at flytte fra regionen, er at de har børn (Karrierecentrets kandidat- og aftagerundersøgelse 2008-2009, hovedrapport 2009 : 54). Således er der noget, der kan tyde på, at kommende kandidater med børn har en større sandsynlighed for at blive fastholdt i regionen, end dem der ikke har børn, og årsagen kan være, at man bliver mere etableret og mindre geografisk mobil, når man får børn.

I det næste afsnit vil jeg beskrive, hvorfor jeg mener, at jobskabelse er vejen frem, hvis man i Nordjylland skal løse udfordringen med at fastholde flere højtuddannede.

Jobskabelse er vejen frem

I det afsnit vil jeg behandle betydningen af, at kunne tilbyde attraktive jobs til kommende kandidater, da undersøgelsen tydeligt viser, at det er "business climate", som de studerende ligger vægt på i forhold til, hvor attraktiv Aalborg er som bosætningssted.

En væsentlig pointe i forhold til fastholdelse af højtuddannede er således, at det kan være vigtigt, at kunne tilbyde kandidaterne et attraktivt første job i Nordjylland, da det ofte er i den periode efter endt uddannelsen, at der sker en stor grad af geografisk mobilitet (Skifter Andersen, 2010 : 9ff). Det er samtidig i denne periode, at mange kandidater stifter familie, og således kan det være attraktivt, at fastholde denne type af personer, der står foran at skulle skabe en familie, da de formentlig vil kunne fastholdes i regionen i en længere periode. Grunden til dette er, at de oftest er mindre mobil, og bliver mere etablerede, når de får børn (Skifter Andersen, 2010 : 10). Det er også, når man bliver mere etableret, at man begynder at overveje at købe fast ejendom, og derfor vil man formentlig i en længere periode kunne få gavn af de akademiske færdigheder, som disse kandidater besidder i en, hvis man kan få dem til at slå sig ned i Nordjylland. Samtidig kan det blive et problem, hvis kandidaterne fra AAU først rejser væk fra regionen, og stifter familie et andet sted, for så er det ikke sikkert, at de vender tilbage til Nordjylland. Derfor er det vigtigt, at man kan tilbyde flere jobs til højtuddannede.

En årsag til at jobbet betyder så meget for mange respondenter i denne undersøgelse kan også forklares med, at Aalborg som by ikke kan præsterer nok stedkvalitet til, at den i sig selv er en

faktor i forhold til fastholdelse af akademikere. Når de så samtidig har svært ved at finde et job i området, så bliver det ikke lettere at fastholde dem i regionen.

Som tidligere beskrevet er arbejdsmarkedet i Aalborg mere præget af at være specialiseret indenfor nogle bestemte brancher indenfor bl.a. det tekniske område(Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 45). Derfor var det også, som det tidligere er blevet pointeret, at det kan være en udfordring for Aalborg-området at fokusere på at skabe et bredere arbejdsmarked, der ikke kun fokuserer på enkelte brancher. Det er tidligere blevet fremhævet, at forskere mener, at manglen på jobs i Aalborg-området kan få kandidater fra Aalborg Universitet til at forlade regionen, og derfor kan det have den konsekvens, at det medfører en deciderede vidensflugt fra området(Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 45f). Denne undersøgelse viser den samme klare tendens til, at det er manglen på jobs, der gør, at mange akademikere forventer at forlade regionen efter endt uddannelse. Det blev af langt de fleste studerende angivet, som den væsentligste årsag til, at de forventede at fraflytte regionen. Derfor er en væsentlig udfordring for den nordjyske region at forsøge at udvikle flere arbejdspladser for højtuddannede. Den samme konklusion, bliver også påpeget i andre undersøgelser⁷⁷, om skabelse af flere attraktive jobmuligheder for unge kandidater i Nordjylland er helt afgørende for, om højtuddannede overvejer at bosætte sig i Nordjylland(Vækst og balance, 2010 og Rup 2011, Cowi : 16). Derfor er dette speciale endnu et bidrag, der peger på, at man bør satse på jobskabelse, hvis man vil fastholde flere højtuddannede.

Besværlige pendlingsmuligheder

Det er værd at nævne, at man sagtens ville kunne bosætte sig f.eks. i Aalborg-området, selvom jobmulighederne indenfor nogle brancher kan være dårlige. Denne konflikt mellem ønsket om hvor man gerne vil bo, og hvor der er mulighed for at finde beskæftigelse, kan løses ved at pendle mellem bolig og arbejdsplads(Skifter Andersen, 2010 : 14). Derfor betyder dårlige beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland ikke nødvendigvis, at man er nød til at flytte til en anden region. Dog må det forventes, at der er en grænse for, hvor meget tid arbejdstageren ønsker at bruge på at pendle til et job, og ud fra tidligere undersøgelser så tyder det på, at arbejdstagere i gennemsnit er villige til at pendle ca. 45 minutter for at komme til et job(Skifter Andersen, 2010 : 14). Indenfor 45 minutter må man sige, at det er begrænsede, hvor langt man kan nå at pendle fra Aalborg. Aalborgs geografiske beliggenhed gør dermed, at pendlingsmuligheder til andre store arbejdsmarkedsområder ikke er de bedste, da byen ligger relativt isoleret fra andre store danske

⁷⁷ Bl.a. beskæftiger Vækstforum Nordjylland sig med skabelsen af nye jobs for højtuddannede, og de har også fokus på kompetenceklyngebegrebet, hvilket er beskrevet i Regional Erhvervsudviklingsstrategi og Handlingsplan for Nordjylland 2010-2014

byer, og det kan besværliggøre pendlingsmulighederne. Således kan det også spille ind på respondenternes vurdering af, at jobmulighederne betyder meget for deres fremtidige bosætningspræference, da det kan være svært at bo i Nordjylland, og pendle til andre landsdele for at finde beskæftigelse

Baggrund og værdier

Analysen har tydeligt påvist, at ”business climate” opfattes som værende langt vigtigere end ”people climate”, i forhold til om højtuddannede vil bosætte sig i Aalborg. Det er dog klart, at man må gøre sig nogle tanker omkring, om der kan identificeres motiver hos respondenterne, der gør, at de svarer så entydigt.

Som det blev diskuteret i teoriafsnittet, så er begrebet om den kreative klasse rimelig bredt formuleret, og det kan diskuteres om det passer ind i en nordjysk kontekst, hvor mange studerende sandsynligvis kommer med en mere klassisk baggrund, hvor de kan have været præget af andre - og måske mindre kreative værdier, da Nordjylland og Aalborg i særdeleshed har været præget af at være en gammel industriby. Derfor kan man diskutere, om de studerende bliver mere kreative af at tage en kandidatuddannelse på Aalborg Universitet.

Måden som man arbejder kreativt på har i dette speciale været anset som en indikator for bosætningspræferencer, men det kan ikke afvises, at individer allerede danner deres værdier og præferencer i et tidligere stadie end, når de begynder på uddannelse. I denne sammenhæng opererer Pierre Bourdieu med begrebet habitus, der kan oversættes til at være de disponeringssystemer, der strukturerer individets adfærd. Dette sker bl.a. gennem vaner, kompetencer og erfaringer, der er et produkt af fortiden, og som sikrer den aktive tilstedeværelse af fortidens erfaringer (Bourdieu, 2007 : 92ff). Ud fra habitus-begreb kan man tale om, at respondenterne kan have skabt nogle værdier i fortiden og igennem deres opvækst, og denne type værdier kan muligvis være nogen, som de ikke nødvendigvis fraviger, fordi de tager en uddannelse, og derved på papiret i hvert fald bliver mere kreativ, og derefter vil komme til at arbejde kreativt. Disse værdier, der er opbygget gennem livet, kan muligvis for studerende ved AAU være baseret på opvækst i en arbejderfamilie, eller at de på anden vis besidder nogle værdier, der er baseret på en lønmodtagerbaggrund, og som ligger et stykke fra det kreative miljø, som de vil komme til at arbejde i efter endt uddannelse, og det kan muligvis afspejle, at respondenterne ikke i særlig høj grad lægger vægt på betydningen af ”people climate” i forhold til, om de ønsker at bosætte sig i Aalborg.

Således kan deres besvarelser om, at det er ”business climate”, der har meget større betydning end ”people climate”, måske relateres til, at de muligvis har haft en opvækst i et miljø, der ikke på nogen måde har været præget af kreativitet, og at de derfor sætter pris på nogle andre værdier for bosætningspræferencer, end de værdier som Florida argumenterer for at kreative personer lægger vægt på. Ud fra vidensbase-begrebet kan man argumentere for, at kulturelt kreative personer er klart underrepræsenterede i Aalborg og Nordjylland, og derfor har de respondenter, der har besvaret dette spørgeskema også en anden baggrund end disse kunstnertyper, som Florida bl.a. har baseret sin teori på.

5.4 Teoretisk forklaringsramme

I det næste afsnit vil jeg anvende det teoretiske begreb om vidensbaser til at forsøge at begribe, hvorfor respondenterne vægter ”business climate” meget højere end ”people climate”.

Den specialiserede bymodel

Aalborg byregion bygger på den specialiserede bymodel, hvor det er enkelte stærke kompetenceklynger, der tiltrækker og fastholder den kreative klasse (Vaarst Andersen, Lorenzen og Bille, 2009 : 85), mens byens ”people climate” ikke virker interessant nok til, at det tiltrækker den kreative klasse. Således må det klart forventes at de akademikere, der har svært ved at finde et relevant job i området, ønsker at forlade den, og der er rigtig meget, der tyder på, at mange akademikere rejser væk, fordi de søger et relevant job. Aalborg scorer ikke specielt højt på ”people climate”-indikatorerne i denne undersøgelse, mens indikatorerne for ”business climate” bliver tillagt langt større betydning. Derved kunne det også tyde på, at Aalborg som tidligere nævnt ikke besidder en størrelse, hvor byen i sig selv er en attraktionsfaktor for mange højtuddannede, og dette kan være årsagen til, at ”people climate”-indikatorerne for Aalborg ikke tillægges den store betydning. Derfor bliver det også en væsentlig pointe, at det bliver vigtigt, at skabe et bredere arbejdsmarked, hvor der skabes flere jobs til højtuddannede.

Vidensbase-begrebet

I denne sammenhæng kan det teoretiske begreb om vidensbaser også forklare, hvorfor Aalborg ikke klarer sig godt på indikatorerne for ”people climate”. Det skyldes, at der formentlig er meget få studerende i Nordjylland, der besidder en symbolsk vidensbase, og som derved antages at have nogle særligt stærke præferencer for byliv og ”people climate”. Denne gruppe af kunstnerisk kreative er meget lille i Aalborg, og der er få jobmuligheder indenfor de kunstneriske fag (Vaarst

Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 24f). Derudover bliver denne undergruppe af den kreative klasse slet ikke uddannet på Aalborg Universitet, og dermed eksisterer den symbolske vidensbase ikke i særligt stort omfang hverken i Nordjylland eller blandt de respondenter, der deltager i denne undersøgelse. Derved kan begrebet om vidensbaser forklare, at der er en speciel sammensætning af den kreative klasse i Nordjylland, hvor de kunstnerisk kreative bliver meget underrepræsenterede, og det kan også forklare, hvorfor billedet er så entydigt af, at de studerende vægter ”business climate” meget højere end ”people climate”.

Dette falder fint i tråd med Asheim og Kalsø Hansens betragtninger om, at byregioner med en høj koncentration af jobs, der kræver en symbolsk vidensbase, tenderer til at score højere på indikatorer for ”people climate” end på indikatorer for ”business climate”, mens byregioner med en stor koncentration af en syntetisk vidensbase tenderer til at være mere tiltrukket af ”business climate”(Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 437 og 439). Den vidensbase, der findes i Nordjylland, består i høj grad af den syntetiske og analytiske vidensbase. Dette skyldes formentlig den specialiserede erhvervsstruktur, og den erhvervspolitiske satsning på bestemte kompetenceklynger - hovedsageligt indenfor tekniske fag, hvilket skaber en efterspørgsel efter bestemte specialister, og de har typisk en vidensbase, der gør, at de har præferencer for ”business climate”.

Tabellen viser indeks for ”people climate” opgjort på fakultetsniveau.

Fakultet	People climate			I alt
	Livsstiltilbud	Autenticitet	Mangfoldighed	
Det humanistiske fakultet	39,53	39,14	26,49	35,05
Det samfundsvidenskabelige fakultet	37,89	42,73	33,95	38,19
Det teknisk-naturvidenskabelige fakultet	44,86	56,11	46,19	49,05
Det sundhedsvidenskabelige fakultet	37,69	47,69	38,76	41,38
I Alt	39,67	46,06	36,24	40,92

Ud fra det ovenstående ”people climate” indeks kan man se, at det var de studerende fra de teknisk-naturvidenskabelige og sundhedsvidenskabelige fakulteter, der tillagde betydningen af et ”people climate” mindst betydning, og som det tidligere er blevet diskuteret, så er det sandsynligvis de studerende ved disse to fakulteter, der ligger nærmest den syntetiske vidensbase, da de bliver ingeniøruddannede, og derved kommer til at arbejde teknisk kreativt. Derved er det nok ikke så overraskende, at det er de studerende ved disse fakulteter, der bliver mindst tiltrukket af ”people climate”. Indekset viser tydeligt, at det er de teknisk-naturvidenskabelige studerende, der tillægger Aalborgs stedkvaliteter mindst betydning for, om de vil bosætte sig i byen. Dette kunne indikere, at de vægter betydningen af muligheden for at finde et job højere, og det kan skyldes, at de i højere grad besidder en vidensbase, der er mere tiltrukket af ”business climate” end ”people climate”.

Det interessante i forhold til de 3 vidensbaser er, at man i Aalborg-området bygger på den specialiserede bymodel, hvor man har et rimeligt specialiserede arbejdsmarked med stort vægt på tekniske brancher, hvor der er behov for tekniske specialister(Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 47f), hvilket appellerer til en speciel koncentration af medlemmer af den kreative klasse. Dermed kan man formentlig også antage, at den nordjyske erhvervsstruktur i størst omfang favoriserer personer med tekniske færdigheder, da regionen traditionelt og historisk har været præget af tekniske og industrielle virksomheder, og det er også påvist, at Aalborg tiltrækker en stor del af den kreative kerne(Vaarst Andersen og Lorenzen, 2005 : 27f og 33 og Vaarst Andersen, Johnsen Vinther og Lorenzen, 2007 : 24), og det er denne type af medarbejdere, der arbejder teknisk kreative, og dermed må man formode, at de i størst omfang er i besiddelse af elementer af en syntetiske vidensbase. Således har der historisk set været mange industrierhverv i Nordjylland, og det er igennem få - og typisk tekniskorienterede kompetenceklynger at Aalborg-området har kunne tiltrække den kreative kerne. Derfor må man forvente, at de kreative personer, som regionen har kunne tiltrække, ofte har været i besiddelse af enten den syntetiske vidensbase, eller i hvert fald har haft elementer af den. AAU har haft et godt ry i forhold til uddannelse af ingeniører, og universitet har været kendetegnet ved at uddannede rigtig mange ingeniører, og dermed bliver regionen forsynet med mange kompetencer inden for de teknologiske fag(Vaarst Andersen og Lorenzen, 2005 : 35). Derfor kunne man foranlediges til at tro, at der er en stor mængde af personer, der besidder en syntetisk vidensbase, og derfor har denne vidensbase været rimelig dominerende i den nordjyske region, da de lokale virksomheder har efterspurgt denne type af kompetencer. Det sker ofte, at bestemte vidensbaser bliver de dominerende i et område, og det er betinget af den karakteristisk som områdets virksomheder besidder(Asheim et all., 2011 : 898). Dermed kan typen af virksomheder og industrier, der findes i et regionalt område have betydning for den vidensbase, der ophobes i et regionalt område.

Den erhvervspolitiske satsning på kompetenceklynger gør også, at der bliver etablerede et tykt arbejdsmarked indenfor disse få satsningsområder, og det får den betyder, at der er begrænsede jobmuligheder i regionen for andre professioner, og de kan blive nød til at finde beskæftigelse i andre regioner, da der ikke er jobs til dem i Nordjylland. Dermed må man også sige, at skabelsen af et bredere arbejdsmarked formentlig også vil kunne fastholde flere højtuddannede i regionen, da mange af de højtuddannede, der ikke kan finde beskæftigelse i regionens kompetenceklynger vil søge mod andre regioner.

Uddannelsesstruktur i Nordjylland

I en nordjysk kontekst har man heller ikke nogen uddannelsesinstitutioner, der uddanner personer til f.eks. at blive designere eller filmskabere, og det er disse typer, der besidder en syntetiske vidensbase, og derfor kan den uddannelsesstruktur og de uddannelser, der udbydes i Nordjylland, være en forklaring på, at ”people climate” ikke opfattes som værende ret vigtigt i Nordjylland. På baggrund af denne uddannelsesstruktur må det forventes, at mange unge også i fremtiden vil lægge vægt på, at det er betydningen af jobmuligheder, der afgør, om de finder Aalborg interessant som bosætningssted. Derfor må man også forvente, at fastholdelse af højtuddannede vil komme til at afhænge af, om man kan skabe de fornødne jobs, frem for om man kan skabe et særligt ”people climate”, der i sig selv tiltrækker akademikere til byen. Grunden til at byens stedkvaliteter næppe bliver en afgørende tiltrækningsfaktor, kan skyldes den vidensbase, der findes i Nordjylland, i høj grad enten er den syntetiske eller den analytiske. Man uddanner simpelthen ikke personer med en symbolske vidensbase, og derudover er mængden af personer med denne vidensbase, som flytter til Aalborg i forvejen meget lille. Derfor bør man mere satse på at skabe et attraktivt ”business climate” end ”people climate”, da den vidensbase, der findes i Nordjylland, i langt højere grad vil efterspørge attraktive jobs, end de vil efterspørge ”people climate”.

Mangel på jobs til højtuddannede er et problem, og derudover kan det tyde på, at den koncentration af viden, der ligger i regionen, og som man uddanner i Nordjylland, i stor stil ligger vægt på betydningen af gode jobmuligheder, som følge af den vidensbase, som de besidder. Det kan også rent teoretisk forklare, hvorfor man altid har sagt, at højtuddannede forlader Nordjylland for at finde et job. Derfor kan det også se ud til, at en satsning på byudvikling i Nordjylland ud fra Floridas teori vil slå fejl, da denne vidensbase, der i stort omfang vil være tiltrukket af et attraktivt ”people climate”, praktisk talt ikke eksisterer i Nordjylland. Ydermere påpegede den seneste nordiske forskning, at regionale centre tiltrak den kreative klasse på baggrund af ”business climate”, mens de blev fastholdt på baggrund af ”people climate”, men i denne undersøgelse kan man se, at ”people climate” ikke spiller nogen stor rolle for fastholdelse. Det er i stedet faktorer som regional identitet og venner i nærområdet, der ser ud til at have en betydning for fastholdelse af højtuddannede, og det kan tyde på, at Aalborgs ”people climate” ikke opfattes som værende særlig attraktivt, og det kan teoretisk forklares ud fra, at den dominerende vidensbase i Nordjylland ikke er den symbolske.

6. Konklusion

Som beskrevet i problemfeltet kommer den nordjyske region til at stå overfor en demografisk udfordring, hvor der bliver mangel på højtuddannede arbejdskraft. Formålet med dette speciale har været at undersøge, om særlige bymæssige stedkvaliteter, og et attraktivt ”people climate” i Aalborg kan fastholde flere kandidatstuderende i Nordjylland, og konklusionen må klart være, at det er der intet, der tyder på. Faktisk var måleindikatorerne på betydningen af ”people climate” dem, der blev tillagt mindst betydning i forhold til, hvor attraktivt Aalborg er som bosætningssted. Det kunne observeres, at faktorer som boligpriser og betydningen af, om man havde venner, gode netværk og familie i området, havde større betydning. Derudover viser dette speciale tydeligt, at det er manglen på relevante jobs, der i høj grad får mange kandidatstuderende til at fravælge den nordjyske region, så derfor peger rigtig meget i retningen af, at det er skabelse af attraktive jobs i Nordjylland, der kan være med til at fastholde flere højtuddannede, og dermed kan det være en del af løsningen på den demografiske udfordring. Derudover ser det ud til at baggrundsfaktorer som, at man oprindeligt er af nordjysk oprindelse, og at man har børn, kan have betydning for, at det kan være lettere at fastholde højtuddannede i regionen. Det tyder således på, at nordjyder og personer med børn i større grad har en tendens til at blive fastholdt i Nordjylland.

Derimod tyder intet på, at stedkvaliteten i Aalborg er en attraktion i sig selv, der alene gør, at det kan være en faktor til, at man kan fastholde kandidatstuderende i regionen. I dette speciale er der ingen indikationer, der tyder på, at Aalborgs stedkvaliteter er stærke nok til, at byens ”people climate” i sig selv kan fastholde kandidatstuderende, og når manglen på akademikerjobs indenfor flere brancher også er tilfældet, så er det reelt svært at fastholde mange højtuddannede i Nordjylland. En vigtig årsag til, at ”people climate” ikke opfattes som værende særlig vigtigt, skal formentlig findes i, at den gruppe kreative mennesker, der virkelig tillægger betydningen af et attraktivt ”people climate” ikke findes i Nordjylland. Dette kan konstateres igennem anvendelsen af vidensbase-begrebet, og det tyder på, at den koncentration af studerende, der findes i Aalborg i langt højere grad besidder en vidensbase, hvor de er tiltrukket af muligheden for at finde attraktive jobs, frem at det er særlige stedkvaliteter, der determinere deres bosætningspræferencer. Således kan man konkludere, at den vidensbase, der eksisterer blandt de studerende i Aalborg, spiller en rolle for, at de ikke bliver tiltrukket af ”people climate”, som Florida ellers argumentere for. Derfor kan det heller ikke anbefales, at de kommende regionale udviklingsplaner i Nordjylland, eller Aalborg kommune fremtidige strategier for byudvikling og planlægning baseres på Floridas tanker, hvis målet alene er, at man vil fastholde flere højtuddannede i Nordjylland, som er en målsætning for

Region Nordjylland.

Man må sige, at potentialet er der i forhold til at løse den demografiske udfordring i regionen, da man har et Universitet i Aalborg, der formår at tiltrække mange studerende til byen – også fra regioner udenfor Nordjylland. Dog forlader rigtig mange Nordjylland igen efter endt uddannelse, og dette speciale peger på, at manglen på kvalificerede og attraktive jobs i Nordjylland i den grad er en barriere for fastholdelse af akademikere. Umiddelbart ser det ikke ud til, at Aalborg er nogen god karriereby for højtuddannede, og flere beskæftigelsesmuligheder for akademikere ville sandsynligvis få flere kandidatstuderende til at forblive i Nordjylland efter endt uddannelse. Flere af besvarelserne i denne undersøgelse viser, at der er et ønske om, at blive i Nordjylland efter endt uddannelse, men manglen på jobs indenfor bestemte brancher tvinger akademikere væk. Det skal dog også pointeres, at undersøgelsen har været gennemført i en periode, hvor det har været rigtig svært at finde jobs i Nordjylland, og derfor kan dette sagtens have spillet ind på de kandidatstuderendes besvarelser, og således kan det have haft den betydning, at ”business climate” er blevet vægtet ekstra højt af respondenterne.

Det har ikke været specialet fokusområde, hvordan man kan skabe et bedre ”business climate”, og derfor vil det ikke være muligt, at komme med anbefalinger i den retning, og derfor er den nye viden, som dette speciale frembringer, at Floridas tese om, at det er særlige stedkvaliteter, der fastholder og tiltrækker den kreative klasse, ikke har nogen betydning for fastholdelse af højtuddannede i Nordjylland. Derfor må Floridas tese om, at ”people climate” kan fastholde kreative og højtuddannede personer afvises i en nordjysk kontekst, hvor Aalborg har været omdrejningspunktet som regionens store og attraktive by. Derfor tyder alt på, at man i højere grad i Nordjylland bør fokusere på at skabe et mere attraktivt ”business climate”, og dermed få flere attraktive jobs for højtuddannede, hvis man ønsker at fastholde flere akademikere i regionen. Dermed viser specialet også, at karrieremulighederne i regionen er mere betydningsfulde end ”people climate”, når højtuddannede skal træffe beslutningen om at blive i regionen eller forlade den, når de bliver færdiguddannede.

Det blev nævnt i problemfeltet, at Floridas ideer har været udbredt i en nordjysk kontekst, men at der ikke var forskningsmæssigt belyst, hvilken betydning Aalborgs ”people climate” kan have for fastholdelse af kandidatstuderende, og konklusionen er rimelig klar. ”people climate” har ikke den store betydning for fastholdelse af højtuddannede i Nordjylland. Derfor bør man være kritisk overfor Floridas tese omkring betydningen af ”people climate”, når man vil forsøge at fastholde

kandidatstuderende fra Aalborg Universitet. Således kan det ikke anbefales, at man i Nordjylland satser på byudvikling- og planlægningsstrategier, der er baseret på Floridas tankesæt. Dermed er hovedkonklusionen, at det er en beskæftigelsesmæssig indsats på skabelse af flere attraktive jobs, der kan forbedre muligheden for at fastholde flere højtuddannede, og derfor bør man fokusere på jobskabelse, og dermed er det i højere grad den klassiske økonomiske teori om, at regional vækst og fastholdelse af arbejdskraft skabes igennem et godt ”business climate”, som passer bedre i relation til at være forklaringsgivende i forhold til, hvordan man kan fastholde højtuddannede i Nordjylland.

7. Litteraturliste

Bøger:

- Florida, Richard(2008) Den kreative klasses flugt – oversat af Joachim Wrang. Klim
- Florida, Richard(2005): Den kreative klasse. – Oversat af Joachim Wrang. Klim
- Florida, Richard(2002): The rise of the creative class. Basic books
- Nielsen, Peter(1997): Produktion af viden. Nyt teknisk forlag
- Lorenzen, Anne og Smidt-Jensen, Søren(2011): Planlægning i oplevelsessamfundet. Aarhus universitetsforlag
- Skot-Hansen, Dorte(2007): Byen som scene – kultur- og byplanlægning i oplevelsessamfundet. ISBN: 87-982211-6-7
- Vaarst Andersen, Kristina, Lorenzen Mark og Bille Trine(2009): Den danske kreative klasse – hvor bor den? Hvem består den af? Hvad betyder den for det danske samfund?, forlaget Klim.
- Vaarst Andersen, Kristina og Lorenzen, Mark(2005): The Geography of the Danish Creative Class – a mapping and analysis, Klink Offset Aps.
- Vaarst Andersen, Kristina, Johsen Winther, Erik og Lorenzen, Mark(2007): Den Kreative Klasses Dynamik. Imagine.
- De Vaus, David(2002): Surveys in social research. Routledge.
- Hansen, Erik Jørgen og Hjorth Andersen, Bjarne, Et sociologisk værktøj(2000), Hans Reitzels Forlag
- Malchow-Møller, Nikolaj og Würtz, Allan(2010), Indblik i statistik – for samfundsvidenskab. Academica
- Goul Andersen, Jørgen(1988): Bortfald og repræsentativitet i stikprøveundersøgelser om traditionelle opvejningsmetoders utilstrækkelighed. ISBN: 87-7393-112-5.
- Deibjerg, Thomas(2006), SurveyXact Brugerhåndbog. Rambøll Management.
- Bourdieu, Pierre(2007): Den praktiske sans. Hans reitzels forlag

Links:

- Skifter Andersen, Hans(2010): Når teltpælene rykkes op – geografisk mobilitet i Danmark og dens årsager. Center for bolig og Velfærd 2010.
- Porter, Michael(1998), On Competition Boston, Harvard Business School Press
- Windelin, Martin og Bom, Marianne(2005): De stigende regionale uddannelsesforskelle:

nogle årsager og konsekvenser, Notat fra Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, November 2005 <http://www.ae.dk/files/AEbladet-1-2006.pdf>

- Aalborg kommune(2011) - Norddanmarks vækstdynamo – planstrategi
<http://www.e-pages.dk/aalborgkommune/357/>

- Vækst og balance (2010b), Vækstforum Nordjylland
[http://www.rn.dk/NR/ronlyres/937F1A99-BD65-418E-BE8B -](http://www.rn.dk/NR/ronlyres/937F1A99-BD65-418E-BE8B-F690B3E96823/0/VækstforumNordjylland_REUS_2010_2014.pdf)

[F690B3E96823/0/VækstforumNordjylland_REUS_2010_2014.pdf](http://www.rn.dk/NR/ronlyres/937F1A99-BD65-418E-BE8B-F690B3E96823/0/VækstforumNordjylland_REUS_2010_2014.pdf)

- Regional Vækstredøgørelse (2010a), Vækstforum Nordjylland, 30 november 2010
http://www.rn.dk/NR/ronlyres/29234F83-02C7-40CD-A6FF-2842EEA1158F/0/Regional_Vækstredegoerelse_2010.pdf
- Nielsen, Thomas,(2008)Udfordringer i beskæftigelsespolitikken – kontinuitet i samarbejdet? I Hvad skal Nordjylland leve af?, Center for Regional Udvikling, Januar 2008

[http://www.rn.dk/NR/ronlyres/BE3F0DDD-9BB6-441A-BDAA-](http://www.rn.dk/NR/ronlyres/BE3F0DDD-9BB6-441A-BDAA-61169BDDDD6F6/0/HvadskalNordjyllandleveafCenterforRegionalUdvikling.pdf)

[61169BDDDD6F6/0/HvadskalNordjyllandleveafCenterforRegionalUdvikling.pdf](http://www.rn.dk/NR/ronlyres/BE3F0DDD-9BB6-441A-BDAA-61169BDDDD6F6/0/HvadskalNordjyllandleveafCenterforRegionalUdvikling.pdf)

- Kongshøj Madsen, Per,(2008) Det Nordjyske Arbejdsmarked – Er det noget for sig selv? I Hvad skal Nordjylland leve af?, Center for Regional Udvikling, Januar 2008

[http://www.rn.dk/NR/ronlyres/BE3F0DDD-9BB6-441A-BDAA-](http://www.rn.dk/NR/ronlyres/BE3F0DDD-9BB6-441A-BDAA-61169BDDDD6F6/0/HvadskalNordjyllandleveafCenterforRegionalUdvikling.pdf)

[61169BDDDD6F6/0/HvadskalNordjyllandleveafCenterforRegionalUdvikling.pdf](http://www.rn.dk/NR/ronlyres/BE3F0DDD-9BB6-441A-BDAA-61169BDDDD6F6/0/HvadskalNordjyllandleveafCenterforRegionalUdvikling.pdf)

- Region Nordjylland (2008b) Kompetenceudfordringer i Nordjylland, Oktober

2008 [http://www.rn.dk/NR/ronlyres/4CF45F3B-AEBF-42A3-B577-](http://www.rn.dk/NR/ronlyres/4CF45F3B-AEBF-42A3-B577-D7887130AF9D/0/FremKom_Hovedrapport.pdf)

[D7887130AF9D/0/FremKom_Hovedrapport.pdf](http://www.rn.dk/NR/ronlyres/4CF45F3B-AEBF-42A3-B577-D7887130AF9D/0/FremKom_Hovedrapport.pdf)

- Mulighedernes Nordjylland(2008a) – Fra udkant til forkant med kreativitet og kompetencer, Regional udviklingsplan 2007, Region Nordjylland, 2008a
- http://www.rn.dk/NR/ronlyres/A3D38B3D-E8EE-4FA7-93EA-70D06DC7D916/0/Regional_Udviklingsplan_2007.pdf
- Regeringen og vækstforum Nordjylland, (2010c) REGIONAL PARTNERSKABSAFТАLE OM VÆKST OG ERHVERVSUDVIKLING MELLEM REGERINGEN OG VÆKSTFORUM NORDJYLLAND

http://www.ebst.dk/file/129660/partnerskabsaftale_nordjylland.pdf

- Vækstforum Nordjyllands årsrapport (2009), Region Nordjylland Vækstforum, 2009

[http://www.rn.dk/NR/ronlyres/9EFA6E6A-A40F-41D5-AEA3-](http://www.rn.dk/NR/ronlyres/9EFA6E6A-A40F-41D5-AEA3-8A043D18DE3F/0/VækstforumNordjylland_aarsrapport_2009.pdf)

[8A043D18DE3F/0/VækstforumNordjylland_aarsrapport_2009.pdf](http://www.rn.dk/NR/ronlyres/9EFA6E6A-A40F-41D5-AEA3-8A043D18DE3F/0/VækstforumNordjylland_aarsrapport_2009.pdf)

- Nordjysk konjunkturbarometer, 2011

http://www.business.aau.dk/njk/NJK1-2kvartal_2011presse.pdf

- Aalborg universitet – et innovativt universitet, Hvordan bliver Aalborg Universitet et toneangivende innovativt universitet, 2005, Inside Consulting
<http://www.rn.dk/NR/rdonlyres/84FA2198-989B-408B-B145-2D0B4C4CD250/0/AalborgUniversitetetInnovativtUniversitet.pdf>
- Udgangspunkt for vækst i Region Nordjylland - De første skridt til faktabaseret grundlag(2005), Copenhagen Economics APS og Inside Consulting,
http://www.ebst.dk/file/3634/udgangspunkt_for_vaekst_region_nordjylland.pdf
- Vaarst Andersen, Kristina og Lorenzen, Mark(2007b) : The Geography of the European Creative Class: A Rank-Size Analysis. DRUID
- Østergaard, Christian(2008): Hvordan opstår højteknologiske klynger – erfaringer fra den Nordjyske, trådløse kommunikationsteknologi-klynge i Hvad skal Nordjylland leve af?

Videnskabelige Artikler

- Vaarst Andersen, Kristina, Bugge, Markus, Kalsø Hansen, Høgni, Isaksen, Arne og Raunio, Mika(2010a): One Size Fits All? Applying the Creative Class Thesis onto a Nordic Context I Industry and innovation, Vol. 17, No. 2, 215-240, april 2010
- Vaarst Andersen, Kristina, Kalsø Hansen, Høgni, Isaksen, Arne og Raunio, Mika(2010): Nordic City Regions in the Creative Class Debate - Putting the Creative Class Thesis to a Test. Industry and innovation
- Asheim, Bjørn, Kalsø Hansen, Høgni(2009) : Knowledge Bases, Talents, and Contexts: On the Usefulness of the Creative Class Approach in Sweden. Economic geography
- Asheim, Bjørn, Boschma, Ron og Cooke, Philip(2011) : Constructing Regional Advantage: Platform Policies Based on Related Variety and Differentiated Knowledge Bases in Regional Studies, Vol. 45.7, pp. 893–904, July 2011
- Lorenzen, Mark og Vaarst Andersen, Kristina(2009): Centrality and creativity: Does Richard Florida's creative class offer new insights into Urban Hierarchy?. Economic Geography

8. Bilag

Bilag 1

Definitioner

Ifølge Florida er ”people climate” noget, der positivt har en effekt på kreative menneskers bosætningspræferencer, mens ”business climate” er faktorer, der positivt har en effekt på, at virksomheder slår sig ned i et område(Asheim og Kalsø Hansen, 2009 : 426).

Dermed kan man sige, at stedkvalitet er det, som er med til at tiltrække og fastholde vidende personer til bestemte steder(Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1592).”Business climate” er derimod en strategi, der har til formål at tiltrække virksomheder til regionen, hvilket sker igennem anvendelse af økonomiske incitamenter(Florida, 2002 : 293f). Således kan et stærkt ”business climate” stimulere eksisterende brancher, og tiltrække nye virksomheder til en region, og det vil formentlig betyde en forøget jobskabelse i regionen(Vaarst Andersen, Bugge, Kalsø Hansen, Isaksen og Raunio, 2010a : 1596).

Bilag 2

Bortfaldsanalyse

De indhentede tal for populationen fordelt på de 4 fakulteter er således:

Populationen på det teknisk-naturvidenskabelige fakultet er 120 personer⁷⁸.

Populationen på det sundhedsvidenskabelige fakultet er 150 personer⁷⁹.

Populationen på det humanistiske fakultet er 117 personer⁸⁰.

Populationen på det samfundsvidenskabelige fakultet er 174 personer⁸¹.

Population, stikprøve, analyseudvalg og svarprocent.

Kandidat population på AAU⁸²: 4368

Stikprøvens population: 561

Objekt bortfald⁸³: 376

Nettostikprøve: 185

⁷⁸Tallene er oplyst af studiesekretærene Ulla Øland, Jette Lynggaard Christensen og Anja Keldorff, der henholdsvis er sekretær for uddannelser i softwareingeniør, Nanoteknologi og bioteknologi.

⁷⁹Tallene er alle oplyst af kontorfuldmægtig Melanie Rosendahl Antonsen, der er tilknyttet sundhedsuddannelserne

⁸⁰Tallene for Psykologi er oplyst af sekretær Lis Kragh

⁸¹Tallene er oplyst af studiesekretærene Kirsten Kristensen, Helle Rank Nørgaard og Trine Krogner-Mogensen, der henholdsvis er sekretærer for uddannelserne i cand.merc i Økonomistyring, Samfundsøkonomi(Cand. Oecon) og Sociologi.

⁸²Tallene er oplyst af Christina Draghici, fuldmægtig ved statistisk- og økonomiafdelingen ved Aalborg Universitet. Opgørelsen er opgjort på alle aktive studerende, der er i gang med en overbygningsuddannelse, og det viser sig, at der er 1630 studerende ved det samfundsvidenskabelige fakultet, 187 studerende ved det sundhedsvidenskabelige fakultet, studerende ved det 1574 teknisk-naturvidenskabelige fakultet, og 977 studerende ved det humanistiske fakultet.

⁸³Ved objekt bortfald er der tale om, at respondenterne ikke har besvaret spørgeskemaet(Nielsen, 1997 : 119) eller andre forhold, som gør at det ikke er muligt, at få respondenterne til at deltage i undersøgelsen f.eks., hvis man ikke kan få fat på dem(Hansen og Andersen, 2000 : 88) .

Partielt bortfald ⁸⁴	22
Ikke valide/ubrugelige besvarelser:	0
Analyseudvalg ⁸⁵ :	163
Svarprocent:	29%

Nedenstående tabel viser antallet i den samlede populationen opgjort på de 4 fakulteter.

	Respondenter	Procent
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	174	31,00%
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	120	21,40%
Det Humanistiske Fakultet	117	20,90%
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	150	26,70%
I alt	561	100,0%

Beregning af svarprocenter:

Jeg har udregnet mine svarprocenter ud fra følgende formel.

$$\text{Response rate} = \frac{\text{Number returned}}{\text{N in sample} - (\text{Ineligible} + \text{unreachable})} \times 100$$

Jeg har udregnet svarprocenter for de enkelte fakulteter, og således har jeg f.eks. dividerede de 68 indkomne besvarelser for det samfundsvidenskabelige fakultet med de 174 studerende ved det samfundsvidenskabelige fakultet, der havde mulighed for at besvare spørgeskemaet, og derefter ganget op med 100. Samme fremgangsmåde er brugt ved de 3 andre fakulteter. Svarprocenterne fordeler sig sådan, at 39,1% af de samfundsvidenskabelige studerende har besvaret spørgeskemaet, mens 30% af de teknisk-naturvidenskabelige studerende har besvaret det. Svarprocenten er desuden på 21,3% for de sundhedsvidenskabelige studerende, og 23,1% på det humanistiske fakultet. Det samlede svarprocent for de fire fakulteter til sammen ligger således på 29%.

Bortfaldsanalyse

For at kunne beregne hvor repræsentativ stikprøven er, må man foretage en analyse af bortfaldet. Der findes ikke en almindelig anerkendt praksis til, hvordan man analyser bortfaldets konsekvenser, men alle er dog enige om, at der er to væsentlige problemer, som man bør tage stilling til. Det ene er bortfaldets størrelse og det andet er bortfaldets sammensætning(Hansen og Andersen, 2000 : 90). Jeg vil i denne bortfaldsanalyse dels vurdere bortfaldets størrelse samt sammensætningen af bortfaldet.

Bortfaldets størrelse

Bortfaldets størrelse er rimelig simpelt at angive, da jeg kender mine svarprocenter, og derfor må bortfaldets størrelse udgøre 60,9% af de studerende ved det samfundsvidenskabelige fakultet, 70% for det teknisk-naturvidenskabelige fakultet. Mens størrelsen af bortfaldet er 76,7% ved det humanistiske fakultet, og 78,7% af de studerende ved det sundhedsvidenskabelige fakultet.

⁸⁴Ved partiel bortfald er der tale om besvarelser, der er sendt tilbage, men kun delvist udfyldt(Nielsen, 1997 : 119 og Hansen og Andersen, 2000 : 88)

⁸⁵Analyseudvalget er de elementer fra stikprøven, der leverer data til undersøgelsen(Hansen og Andersen, 2000 : 92)

Bortfaldets størrelse er relativt stort som følge af, at der er rimelig mange studerende, der ikke har udfyldt spørgeskemaet, og det er en klar svaghed ved projektet, at bortfaldet er så stort. Det kan få den betydning, at fejlmarginen bliver større, når man forsøger, at slutte fra undersøgelsesenhederne til resten populationen (Nielsen, 1997 : 119), når bortfaldet er stort. Er stikprøven ikke repræsentativ, så bliver resultaterne det heller ikke, og derfor siger lærebøgerne, at for at man kan få en repræsentativ stikprøve, så bør man sikre sig en høj svarprocent. I praksis er sagen dog ikke helt så enkelt i følge Goul Andersen. Svarprocenten er som sådan ligegyldig, da det afgørende er, om det er systematik i bortfaldet (Goul Andersen, 1988 : 4). Derfor vil jeg i det næste afsnit vurdere bortfaldets sammensætning for at vurdere, hvilke karakteristika der kendetegner de respondenter, der ikke har besvaret spørgeskemaet, og til sidst i denne bortfaldsanalyse vil jeg vurdere på, om bortfaldets størrelse har haft en markant betydning for undersøgelsen.

Bortfaldets sammensætning

Nedenstående tabel viser en sammenligning af de indkomne besvarelser i antallet af respondenter og, og deres procentdel af de samlede 163 besvarelser, når de er fordelt på de 4 fakulteter. Ved siden af kan man se stikprøvens population i antallet af respondenter, og deres procentdel af stikprøvens samlede 561 personer, når de er fordelt på de 4 fakulteter.

	Respondenter	Procent	Respondenter	Procent
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	68	41,70%	174	31,00%
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	36	22,10%	120	21,40% ^{21,40%}
Det Humanistiske Fakultet	27	16,60%	117	20,90%
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	32	19,60%	150	26,70% ^{26,70%}
I alt	163	100,00%	561	100,00%

I forhold til bortfaldets sammensætning så viste tabel 4 at de studerende ved det samfundsvidenskabelige fakultet udgjorde 31% af den samlede population på 561 personer, der havde mulighed for at besvare spørgeskemaet. Dette er beregnet ved at dividere de 174 studerende ved det samfundsvidenskabelige fakultet med den samlede population for alle 4 fakulteter, som var på 561 studerende. Ud fra samme formel kan jeg beregne, hvor stor en del af den samlede population studerende fra de andre 3 fakulteter udgør. Således udgør de sundhedsvidenskabelige studerende 26,7% af den samlede population af studerende, mens humanisterne udgør 20,8%. Endelig udgjorde studerende ved det teknisk-naturvidenskabelig fakultet 21,4% af stikprøvens sammensætning.

Ser man på hvordan svarfordelingen har udformet sig opgjort på fakulteter, så viser nedenstående figur, at 68 respondenter ved det samfundsvidenskabelige fakultet har besvaret spørgeskemaet, og de udgør dermed 41,70% af de samlede 163 besvarelser. Dermed er de samfundsvidenskabelige studerende overrepræsenterede i min undersøgelse, da de udgjorde 31% af alle de personer, der har haft mulighed for at besvare spørgeskemaet, mens de udgør 39% af dem, der faktisk har besvaret det. På samme måde kan man se, at de sundhedsvidenskabelige studerende udgjorde 26,7% af den

samlede population, mens de udgør 19,60% af dem, der har besvaret spørgeskemaet. Således er de sundhedsvidenskabelige studerende blevet lidt underrepræsenteret i undersøgelsen. Humanisternes andel af den samlede population lå på 20,8%, og deres besvarelser udgjorde 16,6% af alle de indkomne besvarelser. Derfor er de studerende ved det humanistiske fakultet en anelse underrepræsenterede i undersøgelsen. Endelig udgjorde de studerende ved det teknisk-naturvidenskabelige fakultet 21,4% af den samlede population, mens deres besvarelser udgør 22,1% af de samlede besvarelser. Dermed er de meget lidt overrepræsenterede i denne undersøgelse i forhold til deres andel af den samlede population.

Nedenstående tabel viser andelen af indkomne besvarelser opgjort på fakulteter.

	Respondenter	Procent
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	68	41,70%
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	36	22,10%
Det Humanistiske Fakultet	27	16,60%
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	32	19,60%
I alt	163	100,0%

Ud fra de ovennævnte tal var de studerende ved det samfundsvidenskabelige fakultet lidt overrepræsenterede i den samlede population, og derfor er det heller ikke overraskende, at de har leveret flest besvarelser til denne undersøgelse. Dog har deres svarprocent været noget højere end svarprocenten på de andre fakulteter, og dermed bliver de også noget overrepræsenterede i forhold til andelen af de indkomne besvarelser. De studerende ved det teknisk-naturvidenskabelige fakultet udgør lidt under 25% af de indkomne svar, og de udgjorde også lige omkring 1/4 af den samlede population, så der har bortfaldets sammensætning ikke ændret det store. Besvarelserne fra de studerende ved det humanistiske fakultet ligger lidt under deres andel af den samlede population. De udgjorde samtidig den mindste del af populationen, og dermed er de også den gruppe af respondenterne, der udgør den mindste del af besvarelserne i spørgeskemaet. Således er de blevet yderligere underrepræsenterede i undersøgelsen som følge af, at de havde det største bortfald. De studerende ved det sundhedsvidenskabelige fakultet udgjorde på forhånd 26,7% af den samlede population, mens deres andel af de indkomne svar er på 19,6%. Dermed er de blevet lidt mere underrepræsenterede i undersøgelsen i forhold til deres andel af den samlede population som følge af bortfald.

I forhold til den oprindelige sammensætning af populationen er humanisterne blevet yderligere underrepræsenterede som følge af et stort bortfald, mens det samfundsvidenskabelige studerende er blevet yderligere overrepræsenterede i analyseudvalget, end hvad de var i stikprøven, da der har været det mindste bortfald på dette fakultet. Et relativt stort bortfald på det sundhedsvidenskabelige fakultet har også gjort, at de er blevet yderligere underrepræsenterede i undersøgelsen, men de udgør dog stadigvæk omkring 20% af de samlede indkomne besvarelser. De studerende ved det teknisk-naturvidenskabelige fakultet udgør stadigvæk en andel af den samlede populations besvarelser på lige under de 25%, når man opgør deres besvarelser i procent af alle de indkomne besvarelser. Dermed må man sige, at fordelingen mellem de forskellige studier har rykket sig lidt efter beregningen af bortfaldet. Således at humanisterne er blevet lidt mere underrepræsenterede i undersøgelsen, mens de samfundsvidenskabelige studerende er blevet noget mere overrepræsenterede. Der er ikke sket nogen nævneværdige ændringer for de studerende ved det teknisk-naturvidenskabelige fakultet, mens de studerende ved det sundhedsvidenskabelige fakultet er blevet lidt mere underrepræsenterede.

Kønsfordelingen

Sammen med antallet af studerende på de enkelte uddannelser, så har jeg også fået oplyst

kønsfordelingen på de forskellige studier af studiesekretærene. Dermed er det den anden baggrundsfaktor, jeg har om mine respondenter udover deres studieretning.

Fra venstre viser tabellen kønsfordelingen mellem mænd og kvinder i de indkomne besvarelser i både antallet og i %. I den højre side af tabellen kan man, hvordan kønsfordelingen fordeler sig mellem mænd og kvinder i både antallet og i procent i stikprøvens samlede population.

	Mand	Kvinde	I alt		Mand	Kvinde	I alt
Mand	100,00%	0,00%	39,90%	Mand	100,00%	0,00%	42,80%
Kvinde	0,00%	100,00%	60,10%	Kvinde	0,00%	100,00%	57,20%
I alt	65	98	163	I alt	240	321	561

Man kan dermed se, at kvinderne tegner sig for 60% af alle de indkomne besvarelser i analyseudvalget, mens de udgjorde 47% i stikprøven. Dermed har bortfaldet af respondenter gjort, at kvinderne er blevet en lille smule overrepræsenterede i forhold til mændene i spørgeskemaundersøgelsen, men det er meget begrænset, og derfor er bortfaldet ikke noget, der ændret radikalt på sammensætningen af personer i analyseudvalget.

Tabellen viser kønsfordelingen i den samlede population mellem mænd og kvinder på de 4 fakulteter

	Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	Det Humanistiske Fakultet	Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	I alt
Mand	35,10%	76,70%	12,00%	48,70%	42,80%
Kvinde	64,90%	23,30%	88,00%	51,30%	57,20%
I alt	174	120	117	150	561

Kønsfordelingen fordeler sig således, at der var 113 kvinder ud af de 174 studerende på det samfundsvidenskabelige fakultet. Omregnet til procent så udgør kvinderne 64,9% af alle de samfundsvidenskabelige studerende, der har haft mulighed for at besvare spørgeskemaet.

På det sundhedsvidenskabelige udgjorde kvinderne 77 studerende ud af de 150 personer, der var udtrukket i undersøgelsen, og som havde mulighed for at besvare spørgeskemaet. Således udgjorde kvinderne 51,3% af de sundhedsvidenskabelige studerende.

På det teknisk-naturvidenskabelige fakultet var der 28 kvinder ud af de i alt 120 studerende. Derved udgjorde kvinderne 23,3% af de teknisk-naturvidenskabelige studerende, der er omfattet af denne undersøgelse.

Slutteligt repræsenterede Psykologi-studiet det humanistiske fakultet, og her var der 103 kvinder tilknyttet ud af de 113 studerende ved psykologi. Dermed udgjorde kvinderne 88% af de studerende.

Den nedenstående tabel viser, hvordan de indkomne besvarelser er fordelt mellem mænd og kvinder for de fire fakulteter.

	Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	Det Humanistiske Fakultet	Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	I alt
Mand	36,80%	77,80%	7,40%	31,30%	39,90%
Kvinde	63,20%	22,20%	92,60%	68,70%	60,10%

Man kan se ud fra tabellen at bortfaldet ikke har sig ændret nævneværdigt på kønsfordelingen for det samfundsvidenskabelige fakultet. Kvinderne udgør 63,2% af det samlede besvarelser under det samfundsvidenskabelige fakultet, mens de udgjorde 64,9% af de samfundsvidenskabelige studerende, der havde mulighed for at besvare spørgeskemaet. Således er det ret tydeligt, at bortfaldet er tilfældigt fordelt, når man opgør det på køn.

Tallene for det teknisk-naturvidenskabelige fakultet viser, at 22,2% af besvarelsene er udført af kvinder. På forhånd udgjorde kvinderne ca. 23% af de studerende ved INS, og dermed må man sige at bortfaldet er tilfældigt fordelt, når det opgøres på kønsfordelingen mellem mænd og kvinder.

Kvinderne udgjorde 68,7% af alle besvarelser, der er indgivet for det sundhedsvidenskabelige fakultet, mens de udgjorde 51% af populationen på det sundhedsvidenskabelige fakultet. Dermed kan man sige, at bortfaldet har gjort, at kvinderne er blevet noget mere overrepræsenterede på bekostning af mændene.

Det er tydeligt, at kvinderne udgør en stor del af besvarelsene fra det humanistiske fakultet, og det skyldes, at andelen af kvinderne på psykologi-studiet er meget større end andelen af mænd. Derfor er det ikke overraskende, at 92,6% af alle besvarelser, der er indleveret fra det humanistiske fakultet, er foretaget af kvinder. De var også på forhånd klart overrepræsenterede, og udgjorde 88% af de studerende ved dette studie. Dog må man konstatere, at mændene er blevet en smule mere underrepræsenterede som følge af bortfaldet.

Bortfaldets sammensætning

Uddannelse og køn var de to oplysninger, som jeg kunne få udleveret af studiesekretærene angående de studerende. Derfor er disse to kendte variable omdrejningspunktet i min bortfaldsanalyse. Som følge af manglende besvarelser er sammensætningen af respondenterne blevet ændret en smule. Ser man på hvilket fakultet, som de studerende er tilknyttet, så er humanisterne blevet lidt underrepræsenterede som følge af bortfaldet, mens de samfundsvidenskabelige studerende er blevet noget mere overrepræsenterede. Deres overrepræsentation sker i nogen grad på bekostning af de studerende ved det sundhedsvidenskabelige fakultet, som er blevet underrepræsenterede i analyseudvalget som følge af bortfaldet. Der er ikke sket de store ændringer med hensyn til repræsentationen af de studerende ved det natur-videnskabelige fakultet.

I forhold til kønsfordelingen er der ikke sket de helt store forandringer som følge af bortfaldet. På det samfundsvidenskabelige og teknisk-naturvidenskabelige fakultet er der næsten ingen forandring i kønsfordelingen fra den oprindelige sammensætning af populationen til den kønsfordeling, der kan observeres i forhold til de indkomne svar. Kvinderne på det sundhedsvidenskabelige fakultet udgjorde lidt over 50% af de studerende, og derved får de en noget større overrepræsentation i forhold til mændene som følge af manglende besvarelser. Det er lidt bekymrende, at der er sket så stor en fordeling mellem mænd og kvinder som følger af bortfaldet. Dog kan man sige, at der stadigvæk er over 30% af de indkomne besvarelser, der er gennemført af mænd, og derved har det formentlig ikke skævvredet undersøgelsen, at flere mænd end kvinder ikke har besvaret spørgeskemaet. Det samme kan man sige på det humanistiske fakultet, hvor der også kan observeres en lidt lavere svarprocent for mændene end for kvinderne, men det er ikke noget, der for alvor ændrer den kønssammensætning, der var i populationen på forhånd.

Det er lidt uheldigt at den gruppe af studerende, der i forvejen udgjorde den største del af min population, også havde den bedste svarprocent, så de dermed er blevet endnu mere

overrepræsenterede, end de var i forvejen. Specielt er denne overrepræsentation sket på bekostning af de studerende ved det sundhedsvidenskabelige fakultet, og det kan være lidt bekymrende. Dog kan man sige, at der heller ikke er nogle af de andre tre fakulteter, der fuldstændig bliver skævvredet som følge af bortfaldet. Normalt betragter man bortfaldet som værende tilfældigt fordelt, hvis det kan påvises, at bortfaldet på de kendte variable fordeler sig nogenlunde på samme måde som den del af stikprøven, som medvirker i undersøgelsen (Hansen og Andersen, 2000 : 90). Det kan være svært at vurdere, hvad der dækker over, at bortfaldet er fordelt nogenlunde på samme måde som på de kendte variable, og hvor store disse forskelle må være for at man kan slutte, at det fordeler sig nogenlunde på samme måde. Hansen og Andersen skriver videre, at adskiller fordelingen sig på de normalt få kendte variable blandt bortfaldets enheder ikke mere end de tilsvarende fordelinger for dem, der har besvaret spørgeskemaet, så vil man normalt konkludere, at de konstaterede forskelle ikke udgør noget problem, og at bortfaldet fordeler sig tilfældigt på de kendte variable (Hansen og Andersen, 2000 : 91). Der sker selvfølgelig altid nogle ændringer i den sammensætning af karakteristika for dem, der besvarer spørgeskemaet, når nogle respondenter vælger ikke at besvare et spørgeskema, men umiddelbart vil jeg vurdere, at bortfaldet fordeler sig nogenlunde på samme måde for dem der medvirker, og dem der ikke medvirker i denne undersøgelse målt i forhold til variablene køn og hvilket fakultet, som de studerende er tilknyttet. De ændringer der er forekommet som følge af bortfaldet har ikke været markante, eller på anden vis skævvredet min undersøgelse, og derfor vil jeg vurdere, at bortfaldet kan betragtes som værende tilfældigt fordelt, selvom det ikke er let at vurdere, når bortfaldet er ret stort. Der kan være en risiko for bias, når bortfaldet er så stort, da en stor del af respondenterne ikke har besvaret spørgeskemaet, så kan det skade datamaterialets kvalitet, da jo større objektbortfaldet er, desto større bliver den fejlmargen, som ligger for at generalisere undersøgelsens resultater tilbage til resten af populationen (Nielsen, 1997 : 119). Der er risiko for en stor fejlmargen i denne undersøgelse i forhold til at slutte undersøgelsen tilbage til den samlede population, da svarprocenten er lav. S sammensætningen af respondenterne er blevet lidt ændret som følge af bortfald, men omvendt er der heller ikke sket de store forandringer som følge af bortfald. Derfor vil jeg antage, at bortfaldet ikke afgørende har ændret på sammensætningen af respondenter i analyseudvalget, og dermed er bortfaldet formentlig ikke blevet skævt fordelt. Dog kan det som nævnt være svært at vurdere, når bortfaldets størrelse er ret stor. Dette er min vurdering af bortfaldet, men da der ikke er nogle klare retningslinjer for, hvornår man skønner, at bortfaldet enten er tilfældigt eller skævt fordelt, så er tallene hermed lagt frem, så læseren selv kan bedømme, om han mener at bortfaldet er skævt fordelt.

Bilag 3

Indeks

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af et varieret miljø af cafeer- og restauranter

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,90	29,95	69

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,24	41,23	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,75	25,00	28
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	1,83	27,62	35
I alt	1,00	4,00	1,94	31,18	170

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af et varieret nattelev

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,28	42,51	69
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,29	42,98	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,75	58,33	28
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,43	47,62	35
I alt	1,00	4,00	2,39	46,27	170

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af byparke/grønne rekreative områder

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	1,78	26,09	69

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	1,68	22,81	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,46	15,48	28
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	1,46	15,24	35
I alt	1,00	4,00	1,64	21,37	170

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af kunst- og teateroplevelser

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,41	46,86	69
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,87	62,28	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,32	44,05	28
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,54	51,43	35
I alt	1,00	4,00	2,52	50,78	170

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af musikoplevelser

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,06	35,27	69

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,34	44,74	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,21	40,48	28
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,14	38,10	35
I alt	1,00	4,00	2,16	38,82	170

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af underholdningsmuligheder døgnet rundt

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,25	41,55	69
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,47	49,12	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,39	46,43	28
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,34	44,76	35
I alt	1,00	4,00	2,34	44,71	170

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af eventoplevelser som f.eks. Tall Ships Race, der besøgte Aalborg i 2010

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,29	43,00	69

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	2,53	50,88	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,41	46,91	27
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,17	39,05	35
I alt	1,00	4,00	2,34	44,58	169

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har gamle bykvarterer f.eks. middelalderbykernes smalle stræder og pladser
Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,44	48,04	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	3,05	68,42	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,07	35,71	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,47	48,96	32
I alt	1,00	4,00	2,52	50,80	166

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af en by med historie og historiske bygninger f.eks. gamle industribygninger som Nordkraft og Den gamle Eternitfabrik
Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
--	------------------	-------------------	------------	--------	------------------

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,41	47,06	68
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	3,03	67,54	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,29	42,86	28
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,59	53,12	32
I alt	1,00	4,00	2,57	52,21	166

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at finde originale og autentiske oplevelser i f.eks. special- eller nichebutikker

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,07	35,78	68
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,89	63,16	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,89	29,76	28
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,41	46,88	32
I alt	1,00	4,00	2,30	43,17	166

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af originale og alternative musikscener som f.eks. 1000Fryd eller Platform 4

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
--	------------------	-------------------	------------	--------	------------------

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,72	57,35	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	3,29	76,32	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,46	48,81	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	3,09	69,79	32
I alt	1,00	4,00	2,88	62,65	166

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at jeg bor tæt på den nordjyske natur med hav, strand og skov

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,93	30,88	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	2,21	40,35	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,71	23,81	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,79	26,26	33
I alt	1,00	4,00	1,93	30,94	167

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har kædebutikker som f.eks. H&M

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
--	------------------	-------------------	------------	--------	------------------

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,44	48,04	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	2,58	52,63	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,14	38,10	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,30	43,43	33
I alt	1,00	4,00	2,40	46,51	167

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har kæderestauranter som f.eks. McDonald's og Burger King

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	3,16	72,06	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	3,11	70,18	38
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	3,07	69,05	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	3,09	69,70	33
I alt	1,00	4,00	3,12	70,66	167

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af en åben og fordomsfri by hvor der er plads til alle bl.a. ikke-vestlige statsborgere

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,85	28,43	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	2,09	36,19	35
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,61	20,24	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,84	27,96	31
I alt	1,00	4,00	1,86	28,60	162

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af diversitet i befolkningen, og at der er plads til forskellige etniske grupper
Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,88	29,41	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	2,29	42,86	35
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,79	26,19	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,00	33,33	31
I alt	1,00	4,00	1,98	32,51	162

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at møde forskellige kulturer og f.eks. prøve forskellige former for mad fra forskellige lande
Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,76	25,49	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	2,17	39,05	35
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,57	19,05	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,03	34,38	32
I alt	1,00	4,00	1,87	29,04	163

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at finde alternative og anderledes miljøer, der ofte ikke betegnes som værende mainstream miljøer f.eks. 1000Fryd eller Fedtebrødet

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,57	52,45	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	3,00	66,67	35
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,21	40,48	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,78	59,38	32
I alt	1,00	4,00	2,64	54,81	163

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af gode karrieremuligheder

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,26	8,82	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	1,19	6,48	36
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,14	4,76	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,09	3,12	32
I alt	1,00	4,00	1,20	6,50	164

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
- Betydningen af udfordrende arbejdsopgaver i jobbet
Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,18	5,88	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	1,39	12,96	36
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,14	4,76	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,22	7,29	32
I alt	1,00	4,00	1,23	7,52	164

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
- Betydningen af gode jobmuligheder for min ægtefælle/samlever i området
Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
--	------------------	-------------------	------------	--------	------------------

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,42	13,93	67
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	1,39	13,13	33
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,39	13,10	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,41	13,54	32
I alt	1,00	4,00	1,41	13,54	160

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
- Betydningen af en høj løn

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,99	32,84	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	2,00	33,33	36
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,96	32,14	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,94	31,25	32
I alt	1,00	4,00	1,98	32,52	164

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
- Betydningen af at der er kort afstand mellem mit arbejde og min bopæl

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
--	------------------	-------------------	------------	--------	------------------

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,74	24,51	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	1,81	26,85	36
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,57	19,05	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,62	20,83	32
I alt	1,00	4,00	1,70	23,37	164

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af der er begrænsede trafikale problemer i og omkring Aalborg sammenlignet med f.eks. København

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,16	38,73	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	2,17	38,89	36
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,71	23,81	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,84	27,96	31
I alt	1,00	4,00	2,02	34,15	163

Regional Identitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af følgende faktorer for, hvor attraktiv Aalborg er som by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at min familie bor i Nordjylland

Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,06	35,45	63
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	2,53	51,04	32
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,29	42,86	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,03	34,44	30
I alt	1,00	4,00	2,20	39,87	153

Regional Identitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af følgende faktorer for, hvor attraktiv Aalborg er som by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt ud-
dannelse? - Betydningen af at jeg har et stort socialt netværk og mange venner i Nordjylland
Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,56	18,69	66
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	1,71	23,81	35
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,32	10,71	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	1,61	20,43	31
I alt	1,00	4,00	1,56	18,75	160

Regional Identitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af følgende faktorer for, hvor attraktiv Aalborg er som by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt ud-
dannelse? - Betydningen af at jeg kun kan se mig selv bo i Nordjylland
Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
--	------------------	-------------------	------------	--------	------------------

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,57	52,38	63
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,93	64,37	29
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	2,88	62,67	25
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	2,86	62,07	29
I alt	1,00	4,00	2,75	58,45	146

Økonomisk formåenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af følgende faktorer for, hvor attraktiv Aalborg er som by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af prisniveauet på en bolig i Aalborg eller i byens opland
Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	1,99	32,84	68
Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	1,83	27,78	36
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,68	22,62	28
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet	1,00	4,00	1,90	30,11	31
I alt	1,00	4,00	1,88	29,45	163

Økonomisk formåenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af følgende faktorer for, hvor attraktiv Aalborg er som by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at prisniveauet på boliger i Aalborg-området generelt er lavere sammenlignet med prisniveauet i andre store byer f.eks. Aarhus eller København
Opdelt på: Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?

	Skala minimum	Skala maksimum	Gennemsnit	Indeks	Respondente r
Det Samfundsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,09	36,27	68
Det Teknisk- Naturvidenska belige Fakultet	1,00	4,00	1,91	30,48	35
Det Humanistiske Fakultet	1,00	4,00	1,75	25,00	28
Det Sundhedsviden skabelige Fakultet	1,00	4,00	2,06	35,48	31
I alt	1,00	4,00	1,99	32,92	162

Ovenstående indekstal er anvendt til at udregne indeks for ”Business climate”, livsstilstilbud, autenticitet, mangfoldighed, regional identitet og økonomisk formåenhed.

Som følge af at jeg havde to spørgsmål under autenticitet, der var baglæns kodet, så har jeg foretaget nogle beregninger for gennemsnittet og indeks på disse to spørgsmål, der var spejlvendt, så de kan anvendes i en sammenligning med de indeks, der er opstillet for de andre dimensioner i spørgeskemaet. De to underspørgsmål under autenticitet, der omhandlede spørgsmål om betydningen af kæderestauranter og kædebutikker, så har jeg beregnet deres gennemsnit ud fra følgende metode:

Gennemsnittet er beregnet ved at trække det spejlvendte gennemsnit fra 5, mens indekstal er beregnet ud fra følgende formel:

$$(\text{Gennemsnit} - 1) \times (33,33) = \text{indeks}$$

De indeks, som jeg kommer frem til i er konstrueret ud fra de ovenstående indeks for de enkelte underspørgsmål. Jeg har ganske simpelt lagt alle indeks fra hvert eneste underspørgsmål under henholdsvis beskæftigelsesmuligheder, livsstilstilbud, autenticitet, mangfoldighed, regional identitet og økonomisk formåenhed sammen, og derefter har jeg divideret dette indeks med antallet af underspørgsmål, der var under de enkelte hoveddimensioner, og derved er jeg kommet frem til et sammenligneligt indeks på tværs af hoveddimensionerne beskæftigelsesmuligheder, livsstilstilbud, autenticitet, mangfoldighed, regional identitet og økonomisk formåenhed.

Bilag 4

Betydningen af henholdsvis ”People climate” og ”Business climate”, regional identitet og økonomisk formåenhed opgjort på de enkelte underspørgsmål

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af et varieret miljø af cafeer- og restauranter

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	49	28,8%
2 Nogen betydning	93	54,7%
3 Ringe betydning	18	10,6%
4 Ingen betydning	10	5,9%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af et varieret nattelev

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	27	15,9%
2 Nogen betydning	77	45,3%
3 Ringe betydning	39	22,9%
4 Ingen betydning	27	15,9%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af byparke/ grønne rekreative områder

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	88	51,8%
2 Nogen betydning	62	36,5%
3 Ringe betydning	13	7,6%
4 Ingen betydning	7	4,1%

I alt	170	100,0%
-------	-----	--------

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af kunst- og teateroplevelser

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	24	14,1%
2 Nogen betydning	63	37,1%
3 Ringe betydning	53	31,2%
4 Ingen betydning	30	17,6%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af musikoplevelser

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	48	28,2%
2 Nogen betydning	67	39,4%
3 Ringe betydning	34	20,0%
4 Ingen betydning	21	12,4%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af underholdningsmuligheder døgnet rundt

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	24	14,1%
2 Nogen betydning	83	48,8%
3 Ringe betydning	44	25,9%

4 Ingen betydning	19	11,2%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af eventoplevelser som f.eks. Tall Ships Race, der besøgte Aalborg i 2010

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	30	17,8%
2 Nogen betydning	73	43,2%
3 Ringe betydning	45	26,6%
4 Ingen betydning	21	12,4%
I alt	169	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har gamle bykvarterer f.eks. middelalderbykernes smalle stræder og pladser

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	22	13,3%
2 Nogen betydning	70	42,2%
3 Ringe betydning	39	23,5%
4 Ingen betydning	35	21,1%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af en by med historie og historiske bygninger f.eks. gamle industribygninger som Nordkraft og Den gamle Eternitfabrik

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	22	13,3%

2 Nogen betydning	61	36,7%
3 Ringe betydning	50	30,1%
4 Ingen betydning	33	19,9%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at finde originale og autentiske oplevelser i f.eks. special- eller nichebutikker

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	41	24,7%
2 Nogen betydning	56	33,7%
3 Ringe betydning	48	28,9%
4 Ingen betydning	21	12,7%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af originale og alternative musikscener som f.eks. 1000Fryd eller Platform 4

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	21	12,7%
2 Nogen betydning	36	21,7%
3 Ringe betydning	51	30,7%
4 Ingen betydning	58	34,9%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at jeg bor tæt på den nordjyske natur med hav, strand og skov

	Respondenter	Procent
--	--------------	---------

1 Stor betydning	61	36,5%
2 Nogen betydning	69	41,3%
3 Ringe betydning	25	15,0%
4 Ingen betydning	12	7,2%
I alt	167	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har kædebutikker som f.eks. H&M

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	26	15,6%
2 Nogen betydning	76	45,5%
3 Ringe betydning	38	22,8%
4 Ingen betydning	27	16,2%
I alt	167	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har kæderestauranter som f.eks. McDonald's og Burger King

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	8	4,8%
2 Nogen betydning	34	20,4%
3 Ringe betydning	55	32,9%
4 Ingen betydning	70	41,9%
I alt	167	100,0%

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddan-

nelse? - Betydningen af en åben og fordomsfri by hvor der er plads til alle bl.a. ikke-vestlige statsborgere

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	72	44,4%
2 Nogen betydning	55	34,0%
3 Ringe betydning	21	13,0%
4 Ingen betydning	14	8,6%
I alt	162	100,0%

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af diversitet i befolkningen, og at der er plads til forskellige etniske grupper

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	66	40,7%
2 Nogen betydning	51	31,5%
3 Ringe betydning	28	17,3%
4 Ingen betydning	17	10,5%
I alt	162	100,0%

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at møde forskellige kulturer og f.eks. prøve forskellige former for mad fra forskellige lande

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	72	44,2%
2 Nogen betydning	53	32,5%
3 Ringe betydning	25	15,3%
4 Ingen betydning	13	8,0%

I alt	163	100,0%
-------	-----	--------

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at finde alternative og anderledes miljøer, der ofte ikke betegnes som værende mainstream miljøer f.eks. 1000Fryd eller Fedtebrødet

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	32	19,6%
2 Nogen betydning	38	23,3%
3 Ringe betydning	49	30,1%
4 Ingen betydning	44	27,0%
I alt	163	100,0%

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af gode karrieremuligheder

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	136	82,9%
2 Nogen betydning	24	14,6%
3 Ringe betydning	4	2,4%
4 Ingen betydning	0	0,0%
I alt	164	100,0%

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af udfordrende arbejdsopgaver i jobbet

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	134	81,7%
2 Nogen betydning	25	15,2%

3 Ringe betydning	3	1,8%
4 Ingen betydning	2	1,2%
I alt	164	100,0%

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
 - Betydningen af gode jobmuligheder for min ægtefælle/samlever i området

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	114	71,2%
2 Nogen betydning	34	21,2%
3 Ringe betydning	5	3,1%
4 Ingen betydning	7	4,4%
I alt	160	100,0%

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
 - Betydningen af en høj løn

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	41	25,0%
2 Nogen betydning	89	54,3%
3 Ringe betydning	31	18,9%
4 Ingen betydning	3	1,8%
I alt	164	100,0%

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
 - Betydningen af at der er kort afstand mellem mit arbejde og min bopæl

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	68	41,5%

2 Nogen betydning	79	48,2%
3 Ringe betydning	15	9,1%
4 Ingen betydning	2	1,2%
I alt	164	100,0%

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af der er begrænsede trafikale problemer i og omkring Aalborg sammenlignet med f.eks. København

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	52	31,9%
2 Nogen betydning	65	39,9%
3 Ringe betydning	36	22,1%
4 Ingen betydning	10	6,1%
I alt	163	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af et varieret miljø af cafeer- og restauranter

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	49	28,8%
2 Nogen betydning	93	54,7%
3 Ringe betydning	18	10,6%
4 Ingen betydning	10	5,9%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af et varieret nattelev

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	27	15,9%
2 Nogen betydning	77	45,3%
3 Ringe betydning	39	22,9%
4 Ingen betydning	27	15,9%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af bypar-ker/grønne rekreative områder

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	88	51,8%
2 Nogen betydning	62	36,5%
3 Ringe betydning	13	7,6%
4 Ingen betydning	7	4,1%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af kunst- og teateroplevelser

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	24	14,1%
2 Nogen betydning	63	37,1%
3 Ringe betydning	53	31,2%
4 Ingen betydning	30	17,6%

I alt	170	100,0%
-------	-----	--------

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af musikoplevelser

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	48	28,2%
2 Nogen betydning	67	39,4%
3 Ringe betydning	34	20,0%
4 Ingen betydning	21	12,4%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af underholdningsmuligheder døgnet rundt

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	24	14,1%
2 Nogen betydning	83	48,8%
3 Ringe betydning	44	25,9%
4 Ingen betydning	19	11,2%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af eventoplevelser som f.eks. Tall Ships Race, der besøgte Aalborg i 2010

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	30	17,8%
2 Nogen betydning	73	43,2%
3 Ringe betydning	45	26,6%

4 Ingen betydning	21	12,4%
I alt	169	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har gamle bykvarterer f.eks. middelalderbykernes smalle stræder og pladser

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	22	13,3%
2 Nogen betydning	70	42,2%
3 Ringe betydning	39	23,5%
4 Ingen betydning	35	21,1%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af en by med historie og historiske bygninger f.eks. gamle industribygninger som Nordkraft og Den gamle Eternitfabrik

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	22	13,3%
2 Nogen betydning	61	36,7%
3 Ringe betydning	50	30,1%
4 Ingen betydning	33	19,9%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at finde originale og autentiske oplevelser i f.eks. special- eller nichebutikker

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	41	24,7%

2 Nogen betydning	56	33,7%
3 Ringe betydning	48	28,9%
4 Ingen betydning	21	12,7%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af originale og alternative musikscener som f.eks. 1000Fryd eller Platform 4

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	21	12,7%
2 Nogen betydning	36	21,7%
3 Ringe betydning	51	30,7%
4 Ingen betydning	58	34,9%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at jeg bor tæt på den nordjyske natur med hav, strand og skov

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	61	36,5%
2 Nogen betydning	69	41,3%
3 Ringe betydning	25	15,0%
4 Ingen betydning	12	7,2%
I alt	167	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har kædebutikker som f.eks. H&M

	Respondenter	Procent
--	--------------	---------

1 Stor betydning	26	15,6%
2 Nogen betydning	76	45,5%
3 Ringe betydning	38	22,8%
4 Ingen betydning	27	16,2%
I alt	167	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har kæderestauranter som f.eks. McDonald's og Burger King

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	8	4,8%
2 Nogen betydning	34	20,4%
3 Ringe betydning	55	32,9%
4 Ingen betydning	70	41,9%
I alt	167	100,0%

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af en åben og fordomsfri by hvor der er plads til alle bl.a. ikke-vestlige statsborgere

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	72	44,4%
2 Nogen betydning	55	34,0%
3 Ringe betydning	21	13,0%
4 Ingen betydning	14	8,6%
I alt	162	100,0%

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af diversitet i befolkningen, og at der er plads til forskellige etniske grupper

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	66	40,7%
2 Nogen betydning	51	31,5%
3 Ringe betydning	28	17,3%
4 Ingen betydning	17	10,5%
I alt	162	100,0%

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at møde forskellige kulturer og f.eks. prøve forskellige former for mad fra forskellige lande

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	72	44,2%
2 Nogen betydning	53	32,5%
3 Ringe betydning	25	15,3%
4 Ingen betydning	13	8,0%
I alt	163	100,0%

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at finde alternative og anderledes miljøer, der ofte ikke betegnes som værende mainstream miljøer f.eks. 1000Fryd eller Fedtebrødet

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	32	19,6%
2 Nogen betydning	38	23,3%
3 Ringe betydning	49	30,1%
4 Ingen betydning	44	27,0%

I alt	163	100,0%
-------	-----	--------

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
- Betydningen af gode karrieremuligheder

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	136	82,9%
2 Nogen betydning	24	14,6%
3 Ringe betydning	4	2,4%
4 Ingen betydning	0	0,0%
I alt	164	100,0%

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
- Betydningen af udfordrende arbejdsopgaver i jobbet

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	134	81,7%
2 Nogen betydning	25	15,2%
3 Ringe betydning	3	1,8%
4 Ingen betydning	2	1,2%
I alt	164	100,0%

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
- Betydningen af gode jobmuligheder for min ægtefælle/samlever i området

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	114	71,2%
2 Nogen betydning	34	21,2%
3 Ringe betydning	5	3,1%

4 Ingen betydning	7	4,4%
I alt	160	100,0%

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
- Betydningen af en høj løn

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	41	25,0%
2 Nogen betydning	89	54,3%
3 Ringe betydning	31	18,9%
4 Ingen betydning	3	1,8%
I alt	164	100,0%

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
- Betydningen af at der er kort afstand mellem mit arbejde og min bopæl

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	68	41,5%
2 Nogen betydning	79	48,2%
3 Ringe betydning	15	9,1%
4 Ingen betydning	2	1,2%
I alt	164	100,0%

Beskæftigelsesmuligheder: I hvor høj grad vægter du betydningen af beskæftigelsesmuligheder i Nordjylland i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse?
- Betydningen af der er begrænsede trafikale problemer i og omkring Aalborg sammenlignet med f.eks. København

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	52	31,9%

2 Nogen betydning	65	39,9%
3 Ringe betydning	36	22,1%
4 Ingen betydning	10	6,1%
I alt	163	100,0%

Regional Identitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af følgende faktorer for, hvor attraktiv Aalborg er som by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at min familie bor i Nordjylland

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	53	34,6%
2 Nogen betydning	48	31,4%
3 Ringe betydning	21	13,7%
4 Ingen betydning	31	20,3%
I alt	153	100,0%

Regional Identitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af følgende faktorer for, hvor attraktiv Aalborg er som by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at jeg har et stort socialt netværk og mange venner i Nordjylland

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	86	53,8%
2 Nogen betydning	60	37,5%
3 Ringe betydning	12	7,5%
4 Ingen betydning	2	1,2%
I alt	160	100,0%

Regional Identitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af følgende faktorer for, hvor attraktiv Aalborg er som by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at jeg kun kan se mig selv bo i Nordjylland

	Respondenter	Procent
--	--------------	---------

1 Stor betydning	32	21,9%
2 Nogen betydning	28	19,2%
3 Ringe betydning	30	20,5%
4 Ingen betydning	56	38,4%
I alt	146	100,0%

Økonomisk formåenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af følgende faktorer for, hvor attraktiv Aalborg er som by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af prisniveauet på en bolig i Aalborg eller i byens opland

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	49	30,1%
2 Nogen betydning	88	54,0%
3 Ringe betydning	22	13,5%
4 Ingen betydning	4	2,5%
I alt	163	100,0%

Økonomisk formåenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af følgende faktorer for, hvor attraktiv Aalborg er som by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at prisniveauet på boliger i Aalborg-området generelt er lavere sammenlignet med prisniveauet i andre store byer f.eks. Aarhus eller København

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	47	29,0%
2 Nogen betydning	79	48,8%
3 Ringe betydning	27	16,7%
4 Ingen betydning	9	5,6%
I alt	162	100,0%

Bilag 5 - Hvad er den primære årsag til, at du forventer at flytte væk fra Nordjylland opdelt på fakultetsniveau

Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?: Det Samfundsvidenskabelige Fakultet
Hvad er den primære årsag til, at du forventer at flytte væk fra Nordjylland?

Bedre job muligheder

Jobmuligheder

Manglende karrieremuligheder, og mine nære relaitoner er ikke bosat i Nordjylland.

for få kulturelle tilbud/for lidt gang i byen/og pers. årsag - at jeg gerne vil prøve noget nyt

Jobmuligheder i hovedstaden og trænger til at opleve en ny by (har været bosat i Aalborg hele livet)

Job og karrieremuligheder og min kærestes job. Derudover at bo i en større by med flere muligheder og liv

job muligheder

Karrieremuligheder

Da min og min kærestes familier bor i Midtjylland, og fordi der højst sandsynligt ikke ville være jobs til os begge, og fordi Aalborg er så langt væk fra alting (det er ellers en dejlig og hyggelig by: Ikke for stor og gennemskuelig)

Jobsituationen er ikke for god, samt at mange hovedkontorer ligger i KBH i de større virksomheder

Familie, venner og karrieremuligheder

Jobmulighederne er for ringe i nordjylland.

Jobmuligheder

Bedre jobmuligheder udenfor nordjylland

? ville gerne have haft en ved ikke svarkategori ved sidst spørgsmål..

Jobmuligheder

Jeg vil gerne blive boende i Nordjylland, men forventer det kan blive nødvendigt at flytte for at få det rigtige job.

Forholdsvis ringe jobmuligheder

At der ikke er de store jobmuligheder. Er primært i Midtjylland og Kbh. (desværre)

Fordi det muligvis ikke vil være muligt at få job her

Ringe jobmuligheder

kulturelle udbud

Jobmuligheder

Desværre ser det ikke ud til at der er jobmuligheder indenfor mit felt efter endt uddannelse. Ellers ville jeg utrolig gerne være blevet i Nordjylland.

Ringe jobmuligheder i Nordjylland + familiemæssige årsager

familie og jobmuligheder

Jeg tror ikke, der er jobmuligheder for mig i Nordjylland

Jobmuligheder

Jobmuligheder

Der er flere job-muligheder i Århus- og Københavnsområdet.

Jobmuligheder

Arbejde og familie

Jeg synes ikke der er særlig gode job muligheder, jeg oplevede bl.a. at der næsten ingen praktikpladser var, og tror derfor der er bedre mulighed for at finde et arbejde andet sted. desuden bor ingen i min familie i nærheden og mine venner overvejer også at flytte efter endt uddannelse

Jobmulighederne er for dårlige (men bor allerede i Kbh - af samme årsag)

Ringe jobmuligheder

Der er flere jobmuligheder i København

manglende kulturelle tilbud, samt det faktum at mit sociale netværk ligger udenfor nordjylland.

For få spændende karrieremuligheder

Dårlige jobmuligheder

bedre karrieremuligheder

Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?: Det Teknisk-Naturvidenskabelige Fakultet
Hvad er den primære årsag til, at du forventer at flytte væk fra Nordjylland?

job mulighederne indenfor mit fag

Meget begrænset jobmuligheder

Ingen ordentlige jobmuligheder inden for Bioteknologi - ville ellers helst blive.

At der ikke er jobs her

Fordi at jobmulighederne indenfor bioteknologi er begrænset i nordjylland

Ingen jobmuligheder

Der er ikke job muligheder for civil ingeniører i bioteknologi

Det er rimelig langt fra alle andre regioner

Der er ikke jobs til min profession

Få biotekvirksomheder

Ringe jobmuligheder

Begrænsede jobmuligheder i min branche

Der er ikke nogen virksomheder her der ansætter bionanoingeniør. Hvis der var blev jeg her!

Mentaliteten

Bedre jobmuligheder andre steder i landet

venner og familie

Meget begrænsede jobmuligheder i Nordjylland.

Har fået job i København

Jobmangel

Ingen tilfredsstillende karrieremuligheder

Familie

Jobmuligheder

Jobmuligheder

Ringe arbejdsmuligheder..

Arbejdsmuligheder

Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?: Det Humanistiske Fakultet

Hvad er den primære årsag til, at du forventer at flytte væk fra Nordjylland?

At jeg altid har boet her og gerne vil prøve at bo et andet sted - men jeg udelukker ikke at jeg på et senere tidspunkt vender tilbage.

Jeg er meretiltrukket af Aarhus iht. bymiljø/stemning og beliggenhed i Danmark.

Da kæresten har fast job et andet sted i landet + samme: at familien ikke bor i nordjylland (=familiære årsager)

Skal nok flytte tilbage til Færøerne, hvis der er arbejde at få.

Jeg ønsker at komme tættere på min familie i Kolding og regner ikke med at finde job i Nordjylland

Vil hellere til enten hovedstaden eller udlandet

Min familie er langt væk

Vil gerne tættere på familie, vil gerne bo i Århus, mange studiekammerater flytter også. Bliver afgørende hvor jeg kan få (spændende) job.

Det ligger for langt væk fra resten af mit netværk

Intet holder mig her. Har altid gerne ville prøve at bo i Århus.

Familie

Arbejde

Mangel på kulturelle oplevelser, restauranter, cafeer, special butikker osv.

Det afhænger af, hvor jeg finder arbejde. Jeg har boet i byen længe nu, og kunne godt tænke mig at prøve noget andet. Men er der ikke arbejde i København/Århus, så vil jeg gøre hvad jeg kan for at blive. Hellere Aalborg end Vejle eller lign. små byer

Hvilket fakultet er du tilknyttet på Aalborg Universitet?: Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet
Hvad er den primære årsag til, at du forventer at flytte væk fra Nordjylland?

Jeg tror desværre ikke jeg har de store muligheder for at få job i Nordjylland

Meget få jobmuligheder i Nordjylland

Jeg synes ikke der er jobmuligheder for mig

Få jobmuligheder inden for mit felt i Nordjylland (primært på universitet), lysten til at prøve et nyt arbejdsmiljø med nye udfordringer og lysten til at prøve en ny by med flere kulturelle tilbud

Ingen jobs i Nordjylland, flere i Midtjylland (eller Sjælland)

Der er meget få job muligheder i Nordjylland sammenlignet med Københavnsområdet indenfor mit felt.

Jobmulighederne for min uddannelse er begrænset i Aalborg. De er primært lokaliseret i København

Der var ikke en 'Ved ikke' mulighed... Men jeg har også venner og familie andre steder i landet, og jobmulighederne er muligvis større i andre dele af landet.

Der er flere jobmuligheder omkring Aarhus

Regner ikke med jobmulighederne er til Aalborgs fordel

at min familie bor i midtjylland

At der desværre ikke er så mange jobmuligheder.

der er ikke noget arbejde til mig heroppe

Manglende jobmuligheder

Forbi Aalborg er for lille en by, der er ikke nok spændende arbejdsmuligheder, arrangementer i byen og folk er generelt mere snæversynet sammenlignet med folk fra Århus el København

dårlige jobmuligheder

Der er ingen privat sektor for medicinalbranchen.

vil prøve noget nyt

Jeg forventer ikke at skulle flytte, men forventer heller ikke at min fremtid er her...

Manglende jobmuligheder

arbejde og familie

Bilag 6

Betydning af stedkvalitet for henholdsvis dem, der forventer at blive fastholdt og dem der forventer, at fraflytte regionen

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af et varieret miljø af cafeer- og restauranter

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	49	28,8%
2 Nogen betydning	93	54,7%
3 Ringe betydning	18	10,6%
4 Ingen betydning	10	5,9%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af et varieret nattelev

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	27	15,9%
2 Nogen betydning	77	45,3%
3 Ringe betydning	39	22,9%
4 Ingen betydning	27	15,9%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af bypar-ker/grønne rekreative områder

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	88	51,8%
2 Nogen betydning	62	36,5%
3 Ringe betydning	13	7,6%
4 Ingen betydning	7	4,1%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af kunst- og teateroplevelser

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	24	14,1%
2 Nogen betydning	63	37,1%
3 Ringe betydning	53	31,2%
4 Ingen betydning	30	17,6%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af musikop-levelser

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	48	28,2%
2 Nogen betydning	67	39,4%
3 Ringe betydning	34	20,0%
4 Ingen betydning	21	12,4%

I alt	170	100,0%
-------	-----	--------

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af underholdningsmuligheder døgnet rundt

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	24	14,1%
2 Nogen betydning	83	48,8%
3 Ringe betydning	44	25,9%
4 Ingen betydning	19	11,2%
I alt	170	100,0%

Livsstiltilbud: I hvor høj grad vægter du betydningen af Aalborgs livsstiltilbud i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af eventoplevelser som f.eks. Tall Ships Race, der besøgte Aalborg i 2010

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	30	17,8%
2 Nogen betydning	73	43,2%
3 Ringe betydning	45	26,6%
4 Ingen betydning	21	12,4%
I alt	169	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har gamle bykvarterer f.eks. middelalderbykernes smalle stræder og pladser

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	22	13,3%
2 Nogen betydning	70	42,2%
3 Ringe betydning	39	23,5%

4 Ingen betydning	35	21,1%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af en by med historie og historiske bygninger f.eks. gamle industribygninger som Nordkraft og Den gamle Eternitfabrik

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	22	13,3%
2 Nogen betydning	61	36,7%
3 Ringe betydning	50	30,1%
4 Ingen betydning	33	19,9%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at finde originale og autentiske oplevelser i f.eks. special- eller nichebutikker

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	41	24,7%
2 Nogen betydning	56	33,7%
3 Ringe betydning	48	28,9%
4 Ingen betydning	21	12,7%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af originale og alternative musikscener som f.eks. 1000Fryd eller Platform 4

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	21	12,7%

2 Nogen betydning	36	21,7%
3 Ringe betydning	51	30,7%
4 Ingen betydning	58	34,9%
I alt	166	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at jeg bor tæt på den nordjyske natur med hav, strand og skov

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	61	36,5%
2 Nogen betydning	69	41,3%
3 Ringe betydning	25	15,0%
4 Ingen betydning	12	7,2%
I alt	167	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har kædebutikker som f.eks. H&M

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	26	15,6%
2 Nogen betydning	76	45,5%
3 Ringe betydning	38	22,8%
4 Ingen betydning	27	16,2%
I alt	167	100,0%

Autenticitet: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en autentisk by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at byen har kæderestauranter som f.eks. McDonald's og Burger King

	Respondenter	Procent
--	--------------	---------

1 Stor betydning	8	4,8%
2 Nogen betydning	34	20,4%
3 Ringe betydning	55	32,9%
4 Ingen betydning	70	41,9%
I alt	167	100,0%

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af en åben og fordomsfri by hvor der er plads til alle bl.a. ikke-vestlige statsborgere

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	72	44,4%
2 Nogen betydning	55	34,0%
3 Ringe betydning	21	13,0%
4 Ingen betydning	14	8,6%
I alt	162	100,0%

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af diversitet i befolkningen, og at der er plads til forskellige etniske grupper

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	66	40,7%
2 Nogen betydning	51	31,5%
3 Ringe betydning	28	17,3%
4 Ingen betydning	17	10,5%
I alt	162	100,0%

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddan-

nelse? - Betydningen af at møde forskellige kulturer og f.eks. prøve forskellige former for mad fra forskellige lande

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	72	44,2%
2 Nogen betydning	53	32,5%
3 Ringe betydning	25	15,3%
4 Ingen betydning	13	8,0%
I alt	163	100,0%

Mangfoldighed og åbenhed: I hvor høj grad vægter du betydningen af, om Aalborg er en mangfoldig og åben by i forhold til, om du gerne vil bosætte dig/blive boende i Aalborg efter endt uddannelse? - Betydningen af at finde alternative og anderledes miljøer, der ofte ikke betegnes som værende mainstream miljøer f.eks. 1000Fryd eller Fedtebrødet

	Respondenter	Procent
1 Stor betydning	32	19,6%
2 Nogen betydning	38	23,3%
3 Ringe betydning	49	30,1%
4 Ingen betydning	44	27,0%
I alt	163	100,0%

Bilag 7

Oprindelsesregion for respondenterne

I hvilken af Danmarks 5 regioner boede du i, før du startede på Aalborg Universitet eller University College Nordjylland?

	Respondenter	Procent
Region Nordjylland	87	48,3%
Region Midtjylland	55	30,6%

Region Syddanmark	25	13,9%
Region Sjælland	2	1,1%
Region Hovedstaden	7	3,9%
Andet	4	2,2%
I alt	180	100,0%

Bilag 8

Om respondenterne forventer en fremtid i Nordjylland opdelt efter oprindelsesregion

Forventer du at din fremtid ligger i Nordjylland, når din studietid er slut?

Krydset med: I hvilken af Danmarks 5 regioner boede du i, før du startede på Aalborg Universitet eller University College Nordjylland?

	Region Nordjyll and	Region Midtjyll and	Region Syddan mark	Region Sjælland	Region Hovedst aden	Andet	I alt
Ja	53,1%	22,9%	22,7%	50,0%	28,6%	33,3%	38,7%
Nej	46,9%	77,1%	77,3%	50,0%	71,4%	66,7%	61,3%
I alt	81	48	22	2	7	3	163

Bilag 9

Aldersfordeling blandt respondenterne

Alder:

Krydset med: Alder:

	Under 20	20-24	25-29	30-34	Over 35	I alt
Under 20	-	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
20-24	-	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	44,1%
25-29	-	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	53,2%
30-34	-	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	1,6%

Over 35	-	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	1,1%
I alt	0	83	100	3	2	188

Bilag 10

Dimittendledighed for Aalborg i maj 2011

Kilde: <http://www.ac.dk/814>

Aalborg

Tabel 5. Ledighedsberørte i pct. af forsikrede - kandidatalder

	Under 1 år	1 - 4 år	5 - 9 år	10 - 14 år	Over 15 år	Uoplyst	I alt
Akad.ing.	-	0,0	0,0	18,2	3,2	-	3,8
Civ.ing.	33,3	5,8	1,7	1,8	1,3	100,0	3,2
Tek.ing.	-	-	-	0,0	3,1	-	3,1
Diplom ing.	38,5	6,0	5,6	8,0	0,0	-	8,3
Mag.Hum.	34,6	10,8	4,8	1,7	0,0	-	9,0
Mag.Bio/Geo	0,0	5,9	0,0	20,0	-	-	5,8
Mag.Mat/Fys	-	10,5	4,3	0,0	0,0	-	5,0
Mag.Samf.	75,0	14,3	14,3	0,0	0,0	-	15,2
Øvrige Mag.	34,8	12,4	5,0	5,0	1,7	0,0	4,3
Agronom	-	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	2,4
Landsk.Arkt.	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Hortonom	-	0,0	-	-	0,0	-	0,0
Forstkand.	-	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Jordbrugsakad.	-	0,0	0,0	9,1	0,0	0,0	1,9
Mejeriing.	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
Levn.m.i&c	-	0,0	0,0	-	0,0	50,0	16,7
Dyrlæge	-	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	4,5
Farmaceut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Læge	0,0	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	0,3
Tandlæge	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arkitekt	-	10,0	22,2	11,1	1,9	6,7	6,6
Landinspek.	0,0	7,7	0,0	0,0	2,8	0,0	2,3
Bibliotekar	66,7	0,0	10,0	15,0	3,4	4,5	8,4
Musikudd.	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Teolog	-	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0	1,9
Psykolog	36,0	2,7	2,4	6,7	0,0	0,0	6,1
Jurist	50,0	4,0	0,0	3,4	0,0	6,3	3,0

Økonom	33,3	6,7	0,0	0,0	5,9	5,0	5,6
Samf.Adm.	40,7	10,4	3,7	0,0	2,1	3,7	8,0
Cand.Merc.	37,9	13,1	4,7	4,7	2,9	1,8	7,5
HA	0,0	30,0	0,0	0,0	7,2	0,0	7,8
HD	50,0	0,0	0,0	0,0	3,6	-	3,6
Komm. og Sprog	12,9	16,7	13,3	3,8	10,8	-	-
Cand. IT	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0	0,0
Bac.Samf.	-	20,0	0,0	33,3	0,0	15,4	13,3
Bac.Hum.	0,0	23,1	0,0	4,5	4,3	0,0	6,8
Bac.Nat.	-	-	0,0	12,5	0,0	-	7,1
Andre	38,3	9,3	0,9	1,1	3,8	1,5	8,0
Total	33,0	8,6	3,4	3,9	2,4	3,7	5,4
Ingeniører i alt	34,9	5,8	2,2	3,7	2,1	100,0	3,7
Magistre i alt	37	11	5	4	2	0	6
DJØF'ere i alt	39,2	11,7	3,5	2,4	3,6	3,4	7,1

Bilag 11

Kodning af spørgeskema